

Indholdsfortegnelse

PROBLEMFELT	2
PROBLEMFORMULERING	4
BEGREBSAFKLARING	4
LÆSEVEJLEDNING	5
METODE, DATAINDSAMLING OG DATABEHANDLING	7
AFGRÆNSNING	7
KVANTITATIV DATAINDSAMLING	8
SPØRGSMÅL TIL SPØRGESKEMA	10
PRÆSENTATION AF DATA	13
KVALITATIV DATAINDSAMLING	16
FEJLKILDER	20
TEORI	22
SPACE OG PLACE	22
HABITUS	23
ANVENDELSE AF TEORI	24
INTRODUKTION TIL SKIVE KOMMUNE	27
ANALYSE	30
ANALYSEDEL 1 – FORSKELLE I HABITUS OG BETYDNINGEN FOR TILHØRSFORHOLDET TIL OMRÅDET	30
DELKONKLUSION	36
ANALYSEDEL 2 – UDVIKLING I PRÆFERENCER HOS TILFLYTTERE	37
DELKONKLUSION	45
DISKUSSION OG PERSPEKTIVERING	46
KONKLUSION	54
LITTERATURLISTE	57
BILAG	60
BILAG 1: INTERVIEWGUIDE	60
BILAG 2: INTERVIEW 1 - TOVE	65
BILAG 3: INTERVIEW 2 - METTE	86
BILAG 4: INTERVIEW 3 - HELLE	103
BILAG 5: INTERVIEW 4 - STEEN	119
BILAG 6: INTERVIEW 5 - PETER	128
BILAG 7: SPØRGSMÅL TIL SPØRGESKEMA	138

Problemfelt

”Udkantsdanmark” er et begreb, som anvendes igen og igen i den politiske debat. Særligt bruges det som synonym på den dårligdom og mangel på udvikling som, ifølge nogle, præger yderområderne i hele Danmark. I denne forbindelse tales der eksempelvis om faldende befolkningstal, lavere uddannelsesniveau, lægemangel og en generel tilbagegang på flere områder (Nørgaard et.al, 2010). Hermed fremstår områderne ikke umiddelbart attraktive for nye borgere. På trods af dette er der årligt tusindvis af danskere, som flytter til yderområder, enten for at vende hjem til det sted, hvor de eller deres partner er vokset op, mens andre flytter dertil uden at have et forudgående kendskab til området. Disse mennesker repræsenterer alle lag og klasser i det danske samfund, og har alle mange forskellige årsager til, at de er flyttet til et yderområde. I forbindelse med en flytning er der *push*- og *pull*faktorer, som alle tilflyttere skal afveje mod hinanden. Sådanne faktorer kan eksempelvis være utilfredshed med boligpriserne eller omgivelserne i området, hvor man bor, om man kan finde noget bedre et andet sted, eller at der er bedre karrieremæssige muligheder i et andet område.

I de senere år er der kommet mere og mere fokus på de såkaldte yderområder i Danmark, hvor store dele af kommunen består af landzoner i forhold til de såkaldte bykommuner. I takt med dette er det af flere parter blevet undersøgt hvilke faktorer, som er afgørende for at folk vælger at flytte til disse områder (se f.eks. Nørgaard et.al, 2010, Johansen & Thuesen, 2011 eller Oxford Research, 2014). Her nævner tilflytterne, at de primært er flyttet til området grundet den flotte natur, de lave boligpriser, eller ønsket om et større fællesskab (Johansen & Thuesen, 2011). Udfordringen for mange af udkantsområderne er dog, at de i høj grad oplever en befolkningstilbagegang, og at de har problemer med at fastholde tilflytterne. Her viser undersøgelser, at ca. 25% flytter indenfor det første år, mens at op imod halvdelen forsvinder indenfor en kort årrække (Nørgaard et.al, 2010). Årsagerne til personernes fraflytning kan være mange, men overordnet set må det formodes, at de tilflyttere som bor der i en kort periode ikke når at blive integreret i lokalsamfundene. At integrere tilflytterne er vigtigt, da den demografiske udvikling i mange kommuner betyder, at befolkningen generelt bliver ældre og ældre, og der kommer færre i den erhvervsdygtige alder (Vestergaard, 2016). Det er derfor afgørende for

udkantskommunerne, at de får fastholdt tilflytterne, således at befolkningstilbagegangen kan stoppes og der igen kan skabes fremgang i områderne. Det er på baggrund af netop denne problemstilling at inspirationen til dette speciale er opstået.

For at fastholde tilflytterne, kræver det, at de bliver integreret i de små, landlige lokalsamfund, hvorfra den største fraflytning sker. For at personer kan integreres i disse samfund, er det nødvendigt, at de har gode relationer til deres medborgere. Relationerne afhænger i høj grad af, om man som tilflytter og lokal har noget tilfælles, hvad enten det er sport, kultur eller værdier, således at der kan ske en interaktion mellem disse to grupper. I denne sammenhæng spiller *habitus*, et begreb oprindeligt udviklet af Pierre Bourdieu, en helt central rolle, da *habitus* er afgørende for vores måde at tænke og agere (Jerlang & Jerlang, 1998). *Habitus* er derfor en væsentlig faktor i forhold til at integrere tilflyttere i et område. Her kan for store forskelle i *habitus* mellem grupper være problematisk i relation til en interaktion, som derved kan gå ud over integrationen af tilflytterne. Det er derfor relevant at undersøge, hvorvidt der sker en udvikling i tilflytternes *habitus* i takt med at de er bosat i lokalområdet.

I forbindelse med en flytning har man som person eller familie visse ting, man søger at få opfyldt, hvad enten det er mere tid til familien, rolige omgivelser eller et ønske om at opleve noget nyt. Med henblik på, at mange af tilflytterne vælger at fraflytte de enkelte udkantskommuner, kunne dette indikere, at de ikke længere får opfyldt deres behov i det givne område. Det er derfor interessant at undersøge, hvorvidt tilknytningen til og den mulige integration i området har resulteret i, at tilflytterne som stadig er bosat i området, nu værdsætter andre faktorer, end da de oprindeligt flyttede dertil. Hermed kan det vurderes hvorvidt at kommunernes fokus på de faktorer som betyder noget for tilflytning, også er den rigtige strategi i forhold til at fastholde tilflytterne. Som repræsentant for yderområderne og en typisk udkantskommune, er undersøgelsesfeltet i dette speciale afgrænset til de landlige områder af Skive Kommune.

Problemformulering

På baggrund af ovenstående problemfelt og problemstilling, har dette speciale til formål at undersøge følgende:

Hvorvidt sker der en ændring i tilflytternes tilhørsforhold og præferencer over tid i landlige områder af Skive Kommune?

Problemformuleringen skal forstås således, at formålet er at undersøge, hvordan tilflytterne opfatter mødet med lokalsamfundet og de lokale. Derudover vil det blive undersøgt, om tilflytterne ændrer deres præferencer over tid, nærmere bestemt om de efter at have været bosat i området i en periode værdsætter visse faktorer mere, end da de oprindeligt flyttede dertil. Til at besvare problemformuleringen vil der i specialet blive benyttet de teoretiske begreber ”habitus” og ”space/place”, til at undersøge og forklare en mulig udvikling. Formålet med at få besvaret problemformuleringen er, at denne viden kan bruges i det kommunale og lokale arbejde, i forhold til at fastholde tilflyttere i yderområderne, og dermed være med til at afhjælpe en stor problemstilling.

Begrebsafklaring

Tilflyttere:

Dette begreb er centralt i specialet, og tilflytterne, der deltager i undersøgelsen, er i denne opgave defineret som værende folk, som er flyttet til Skive Kommune indenfor de sidste 10 år, og som *ikke* er opvokset i kommunen. Det er samtidig værd at bemærke, at tilflyttere kan blive til lokale, hvis de ellers har boet i området i en længere årrække. I dette speciale sættes grænsen mellem tilflyttere og lokale som nævnt til 10 år. Det skal pointeres, at denne definition er en analytisk konstruktion, som er lavet til dette speciale i forhold til at afgrænse undersøgelsen, og derfor ikke en universel grænse for, hvornår tilflyttere er blevet integreret.

Lokale:

Lokale defineres i denne opgave som personer, der er født og opvokset i området. De er kendetegnet ved, at de har et nært forhold til det sted, de er vokset op. Til denne kategori tilhører også personer, som i en årrække har været væk, men sidenhen vender tilbage til det område, hvor de er vokset op.

Habitus:

Dette begreb er afgørende i forhold til at forstå, hvorfor tilflytterne kan opleve problemer i forhold til deres integration i lokalområdet. Habitus er defineret som værende det, som er afgørende for vores måde at handle på, og som bygger på alle de erfaringer vi har gjort igennem livet. Denne påvirkning sker på det førbevidste niveau, men er afgørende i forhold til vores handlinger i eksempelvis sociale sammenhænge (Jerlang & Jerlang, 1998). En yderligere uddybning af begrebet findes i teori afsnittet.

Space og Place:

Sammen med habitus-begrebet udgør begreberne space og place specialets teoretiske fundament. Overordnet kan forskellen mellem space og place være det tilhørsforhold den enkelte har til et givent område. Hvis en person ikke har stiftet bekendtskab med eller interageret i et givent sted, vil denne have en *space*-tilknytning til området. Derimod vil personer som eksempelvis er født og opvokset et sted, formentlig have et *place*-forhold til området, da de har knyttet minder og erfaringer i disse fysiske og sociale rum (Cresswell, 2004). En yderligere uddybning af disse begreber findes i teori afsnittet.

Præferencer:

Begrebet præferencer dækker over en lang række faktorer, som er afgørende for menneskers bosætning. En præference kan eksempelvis være, at man vægter de sociale aktiviteter højt i forhold til at flytte til et nyt område, eller at man flytter grundet natur og rolige omgivelser. Præferencer er også en afgørende del i forhold til push- og pullfaktorer.

Læsevejledning

Dette speciale tager sit udgangspunkt i problemstillingen omkring fraflytning fra Udkantsdanmark. I denne forbindelse er det værd at undersøge, hvilke årsager der kan ligge bag tilflytters fraflytning fra yderkommunerne, samt hvad der kan gøres for at fastholde dem i de landlige lokalsamfund. Det er derfor formålet i dette speciale, som omhandler landlige områder i Skive Kommune, at undersøge hvorvidt, der sker en ændring i tilflytternes tilhørsforhold til lokalområdet, samt om de præferencer de havde, da de flyttede til området har ændret sig siden da. For at besvare problemformuleringen er specialet opbygget på følgende måde. Først er der blevet indledt med et problemfelt, hvori problemet i forhold til fraflytningen af tilflyttere er

blevet præsenteret, og hvor der på baggrund af dette er formuleret en problemformulering. Dernæst følger en gennemgang af de metodiske overvejelser og fremgangsmåder, der ligger til grund for den empiriske undersøgelse. I det metodiske afsnit vil arbejdsmetoderne, som er blevet brugt i både den kvantitative spørgeskemaundersøgelse og de kvalitative enkeltpersonsinterview blive præsenteret. Disse empiriske undersøgelser skal danne grundlag for den videre analyse. Forinden analysen vil de teoretiske begreber "Space/Place" og "Habitus" blive introduceret, og som skal bruges til at assistere i den følgende analyse på det empiriske materiale. Begreberne skal bruges til blandt andet at give en mulig forklaring på integrationen samt de integrationsproblemer, der kan være for tilflytterne. Inden de analytiske afsnit vil der dog være en kort introduktion med nøgletal omkring Skive Kommune, for at opnå et bedre kendskab til det geografiske område, hvori undersøgelsen finder sted.

Efter disse indledende afsnit vil følge en analyse. Analysen er delt op i to dele, som hver især har til formål at bidrage til besvarelsen af problemformuleringen. Første del af analysen vil primært beskæftige sig med udviklingen i tilhørsforholdet for tilflytterne, samt hvordan disse har oplevet mødet med lokalsamfundene. I denne analyse vil habitus-begrebet blive benyttet som en mulig forklaring på de problemer, der kan være for tilflytterne i denne sammenhæng. Den anden del af analysen har derimod sit fokus på udviklingen i tilflytternes præferencer, som muligvis ændrer sig over tid som følge af tilflytternes ændrede tilhørsforhold til området. Den samlede analyse har til formål at danne grundlag for diskussionen i dette speciale, som til dels også vil have et perspektiverende element. Denne diskussion vil omhandle problemstillingen omkring tilflytternes fraflytning fra yderområderne, både i et mikro- og makroperspektiv, samt diskutere hvilke mulige områder, som yderkommunerne kan fokusere på i denne sammenhæng. Til slut vil konklusionen opsummere opgaven og besvare den valgte problemformulering.

Metode, dataindsamling og databehandling

I de følgende afsnit vil overvejelserne i forbindelse med specialets kvalitative og kvantitative dataindsamling blive ekspliciteret. Her vil specialets afgrænsning og metodiske valg blive beskrevet og begrundet, og mulige fejlkilder vil blive præsenteret.

Afgrænsning

I forbindelse med udarbejdelsen af en undersøgelse som denne foretages der mange valg – og derfor også mange fravalg. Dette afsnit har til formål at eksplicitere nogle af disse fravalg og afgrænsninger, der er lavet i forhold til specialet.

Først og fremmest er området geografisk afgrænset til kun at omhandle Skive Kommune. Dette er dels gjort grundet specialesamarbejdet med Skive Kommune, men i høj grad også fordi, at Skive Kommune kan ses som værende en case for det såkaldte Udkantsdanmark (Skatteministeriet, 2016), og at konklusionerne i dette projekt muligvis kan tænkes at gælde andre kommuner. Generelt har Skive Kommune mange af de samme udfordringer, som gør sig gældende i andre yderområder, såsom faldende befolkningstal, lavere uddannelsesniveau og erhvervsmæssige udfordringer (se ”Introduktion til Skive Kommune” for yderligere uddybning). Derfor antages det, at de konklusioner og tendenser, som ses i de landlige områder af Skive Kommune, til en hvis grad også kan overføres til andre lignende yderområder.

Specialet afgrænses også rent internt i Skive Kommune, da visse områder i kommunen er fravalgt. Her er tilflyttere, der bor i selve Skive by blevet fravalgt, eftersom bosætningen og årsagerne hertil i denne by, antages for ikke at være radikalt anderledes end lignende byer i Danmark. Herudover fokuseres der på de landlige dele af kommunen, da det er i disse områder, at fraflytningen i yderkommunerne sker. Derudover afgrænses der også i forhold til at inddrage de tilflyttere, som vælger at bosætte sig på øen Fur, eftersom det kan vurderes at der er særlige årsager til at bosætte sig på den lille ø, og som derfor ikke umiddelbart er repræsentative for resten af yderkommunerne i landet.

Udover at være geografisk afgrænset, så er specialet også afgrænset til kun at omhandle tilflytterne og deres oplevelse af at flytte til området. Det betyder, at der afgrænses fra at se på, hvordan de lokale oplever dette møde, og ikke mindst, om de

eksempelvis også oplever en forskel i habitus mellem sig selv og tilflytterne. Dette kan ses som værende en svaghed ved specialet, da en undersøgelse af både tilflytternes og de lokales habitus, kunne gøre sammenligningsgrundlaget større og mere validt - hvis en sådan undersøgelse ellers er mulig. En sådan undersøgelse ville i højere grad være relevant at undersøge i en decideret sociologisk eller psykologisk opgave, og ligger derfor udenfor genstandsfeltet i dette speciale.

Specialet er i høj grad tværfagligt, hvori der inddrages elementer fra blandt andet sociologien og politologien. Dette ses blandt andet i form af en undersøgelse af habitus og dets betydning, samt hvordan man som kommune kan gribe problematikken omkring fraflytningen an. Der bliver dog afgrænset fra at lave en decideret økonomisk analyse af problemstillingen. Her kunne man eksempelvis have undersøgt de økonomiske konsekvenser af fraflytningen for kommunen eller lokalsamfundet, da en sådan undersøgelse muligvis vil kunne give et større belæg for nye fastholdelsestiltag. En sådan analyse ville dog kræve adgang til store mængder socioøkonomiske data, som ikke umiddelbart har været tilgængeligt i forbindelse med udarbejdelsen af dette speciale. Derudover vil en økonomisk undersøgelse også ligge i forlængelse af dette speciale, og vil ikke direkte kunne bidrage til at besvare den valgte problemformulering.

Kvantitativ dataindsamling

Specialets empiriske grundlag vil i høj grad bestå af egen indsamlet data i form af kvalitative enkeltpersonsinterview og en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse. I den kvantitative undersøgelse har 80 personer besvaret spørgeskemaet. For at kunne deltage i spørgeskemaet skulle respondenterne opfylde visse krav, som blev præsenteret inden påbegyndelsen af spørgeskemaet: De skulle være tilflyttere til Skive Kommune indenfor de seneste 10 år, ikke være opvokset i kommunen og ikke bo i selve Skive by.

Der ligger flere årsager bag kravene til respondenterne. Først og fremmest skulle der sættes en tidsmæssig grænse for til dels at kunne afgrænse undersøgelsens omfang, men i høj grad også i forhold til, hvornår man kan skelne mellem tilflyttere og ikke-tilflyttere (de såkaldte lokale). Da der her ikke ligger en endegyldig og fastsat tidsmæssig grænse, var det nødvendigt at sætte en skæringsdato i forhold til dataindsamlingen. Grænsen blev sat til 10 år, da det blev vurderet, at tilflyttere efter denne periode eventuelt ville have svært ved at huske tilbage til deres møde med

lokalsamfundet, og derfor ikke ville være de optimale respondenter, og at de formentlig på nuværende tidspunkt være integreret i området. Derudover har grænsen også været behjælpelig i selve dataindsamlingen, da det i forhold til borgerforeninger og respondenter har været let at kommunikere ud. Det skal dog pointeres, at grænsen er en konstruktion, der er lavet med henblik på denne specifikke dataindsamling, og derfor heller ikke er en endegyldig grænse for andre undersøgelser.

Det andet krav til respondenterne var, at de ikke skulle være opvokset i Skive Kommune. Grunden til dette krav er, at personer igennem denne opvækst formentlig vil have knyttet både fysiske og sociale bånd til området. De har derfor allerede en tilknytning, som antages at være en fordel i forhold til at kunne integrere sig i området. Personer, der eksempelvis er i et forhold med en person, der er opvokset i kommunen, kvalificerer sig dog til at indgå i dataindsamlingen, selvom personen kan have familiære bånd til området. At respondenter ikke må være opvokset i området, har dog været et krav, som kan være svært at verificere eller tjekke undervejs. Her kan flere personer måske have boet i området i ganske kort tid, og kan, som det var tilfældet med én af interviewpersonerne, have boet i kommunen som barn, men ikke føle, de er opvokset her. Det er dog svært at vurdere, hvor mange af de personer, som har deltaget i undersøgelsen, som falder under denne kategori, og det må derfor betegnes som værende en mulig fejlkilde.

Det sidste, men formentlig vigtigste, krav til respondenterne var, at de ikke må være bosat i selve Skive by. Som det også er blevet nævnt tidligere, så er formålet med dette speciale, at undersøge, hvorvidt der sker en ændring i præferencerne hos tilflytterne i landlige områder i yderkommuner. Da Skive by, med sine 20.000 indbyggere, ikke kan karakteriseres som værende et landligt område, er tilflyttere, der er bosat her, automatisk ekskluderet. Grunden til at disse personer er fravalgt skyldes, at folk som vælger at bosætte sig i de landlige områder, i højere grad laver et aktivt valg, hvorimod at livet i en by som Skive ikke er afgørende forskelligt fra eksempelvis Skanderborg, Ringsted eller Sønderborg. Derudover er Skive også en uddannelsesby og har en kaserne, som betyder, at mange tilflyttere kun bor i området i en relativ kort periode, og derfor ikke nødvendigvis har den samme interesse i at integrere sig i lokalsamfundet. I spørgeskemaet er det muligt for folk at angive, at de bor i postnummer 7800, da dette postnummer dækker både Skive by, men også, hvad der kan betegnes som værende, landlige områder.

Spørgsmål til spørgeskema

I forhold til spørgsmålene, der er blevet anvendt i spørgeskemaet, er det udformet på baggrund af flere forskellige kilder (se bilag 7 for spørgeskemaet). Først og fremmest har spørgsmålene til formål at bidrage til at besvare specialets problemformulering. Derfor er mange af spørgsmålene også centreret omkring det teoretiske fundament i dette speciale, og skal bruges til eksempelvis at undersøge, hvorvidt der fra tilflytternes side er en overensstemmelse mellem deres og de lokales habitus (jf. teoriafsnittet for uddybning). Centralt i mange af spørgsmålene er det tidsmæssige perspektiv, eftersom at formålet med dette speciale er, at undersøge hvorvidt der sker en udvikling i tilflytternes præference og opfattelse af lokalsamfundet over tid. Derfor går mange af spørgsmålene igen i løbet af spørgeskemaet, men er dog ændret fra datid til nutid. I denne forbindelse kan der være visse problemer forbundet med en ændring i tid, da nogle af respondenterne kunne tænkes at overse denne forskel i spørgeskemaet. For at minimere denne problemstilling gøres der både i begyndelsen og undervejs i spørgeskemaet opmærksom på forskellen i tid, for at opnå de mest optimale svar. Det er værd at påpege, at selvom respondenterne gøres opmærksomme på, at de eksempelvis skal tænke tilbage til tiden, da de flyttede dertil, så kan det tænkes, at nogle af svarene til dels vil være påvirket af deres nuværende opfattelse af lokalsamfundet og området.

Foruden at være formuleret på baggrund af det teoretiske fundament, er mange af spørgsmålene i spørgeskemaet også funderet i eksisterende empiri og andre bosætningsrapporter. Her skal især nævnes Nørgaard et.al (2010) samt Oxford Research (2014), som begge har til formål at undersøge tilflyttere i yderområder. Flere af spørgsmålene og underkategorierne i dette spørgeskema er derfor knyttet til disse rapporter, eftersom disse i høj grad har været med til at grundlægge forforståelsen af undersøgelsesfeltet. Det er dog værd at pointere, at ingen af rapporterne beskæftiger sig med ændringer i tilflytternes ønsker og holdninger over tid, men i højere grad fokuserer på, hvem tilflytterne er, og grunden til at de er flyttet til yderområderne. De fungerer derfor som inspirationen til relevante temaer og faktorer, som kan tænkes at være relevante for tilflytterne i Skive Kommune.

Udover at spørgsmålene har været både teoretisk og empirisk funderet, er nogle af spørgsmålene også udarbejdet i samarbejde med Skive Kommune. Dette skyldes, at specialet bliver udarbejdet i, og til dels i et samarbejde med Skive Kommune, og at det derfor også kunne være relevant for dem at få besvaret eller belyst eventuelle

spørgsmål, som de måtte have i denne sammenhæng. Dette er blandt andet tilfældet i forhold til spørgsmålet, om kommunen eksempelvis har gjort en indsats i forhold til at hjælpe tilflytterne i forbindelse med ankomsten til kommunen. Her er der tale om et spørgsmål, som ikke umiddelbart har en direkte tilknytning til specialets formål, men det er et spændende og relevant spørgsmål, som kan bruges af kommunen i deres daglige arbejde, og til at give en dybere forståelse af forholdet mellem kommunen og tilflytterne.

Dataindsamling

Selve dataindsamlingen i forbindelse med spørgeskemaet har været flerstrengt, i et forsøg på at nå ud til så mange potentielle respondenter som overhovedet mulig. At få adgang til oplysninger omkring personers flyttehistorik kan være forbundet med problemer i forhold til personfølsomme oplysninger og er derfor ikke umiddelbart frit tilgængelige. Da specialet bliver skrevet i et samarbejde med Skive Kommune, har det været muligt at få visse oplysninger udleveret. Det har dog været nødvendigt at være selektiv i forhold til at udvælge og finde frem til mulige respondenter. Dette skyldes, at der årligt flytter omkring 1600 mennesker til Skive Kommune, som betyder, at det maksimalt ville være muligt, at omkring 16.000 personer kunne deltage i undersøgelsen (Danmarks Statistik, 2016). Herfra skal fratrækkes den andel af tilflytterne, der er flyttet væk siden da, som i visse tilfælde kan være 25%, i løbet af det første år (Nørgaard et.al, 2010). Derudover skal også fratrækkes de personer, som er opvokset i Skive Kommune, de personer som er bosat i Skive by, samt børn til folk, der flytter til området. Hvor stort dette tal er, er ikke kendt, men det formodes at være en væsentlig andel af de 16.000 personer.

For at kunne finde ud af hvilke personer, som kunne være relevante at kontakte i forbindelse med at deltage i undersøgelsen, har det været nødvendigt at lave udtræk fra kommunens database. Dette udmøntede sig i en liste på omkring 1.700 navne, som opfyldte følgende kriterier: Flyttet til fra anden kommune og boligejere. Listen, hvorpå kun navne og adresser var angivet, blev brugt til at fremskaffe telefonnumre via internettet, således at personerne kunne kontaktes angående en eventuel deltagelse i undersøgelsen. Dette udtræk var det bedst mulige på baggrund af de tilgængelige data, men er tydeligvis behæftet med en del fejl. Først og fremmest bor en væsentlig del af de personer, der optræder på listen i Skive by, og blev derfor ikke kontaktet. Derudover er det kun personer, som er registreret som husejere, hvilket betyder, at de

mange mennesker, som bor til leje rundt omkring i Skive Kommune, ikke blev kontaktet gennem denne liste. At det primært er husejere, som er blevet direkte kontaktet i forbindelse med undersøgelsen, kan medføre visse problemer. Her kan eksempelvis nævnes, at de personer som vælger at købe et hus i et landligt område, måske er mere tilbøjelig til at være positivt indstillet på at blive integreret i et lokalområde. Derimod kan folk, der lejer, have et mindre incitament til at blive integreret, da der ikke er samme omkostninger forbundet med at fraflytte området, hvis det ikke lever op til forventningerne. Det betyder, at der kan forekomme en overrepræsentation af folk, som ikke ønsker at flytte, da det eksempelvis kan være svært at få solgt deres bolig.

At denne liste er den bedst mulige skyldes i høj grad, at det ikke er kommunerne, men derimod Indenrigsministeriet og Danmarks Statistik, som ligger inde med de mest optimale data. Den mest optimale dataliste ville have været en liste, hvorpå det samlede antal tilflyttere over en 10-årige periode ville fremgå, fratrukket de personer, som sidenhen var flyttet fra Skive Kommune. Rent praktisk var det ikke muligt at fremskaffe denne liste til dette speciale, da en sådan liste kræver en omkostningstung særkørsel ved Danmarks Statistik. Derudover er det værd at bemærke at kommunen ikke selv ligger inde med denne data, og derfor i princippet ikke ved hvor mange tilflyttere der er bosat i kommunen.

Foruden de telefoniske opkald, er spørgeskemaet sendt ud til borger- og beboerforeningerne i Skive Kommune på baggrund af de oplysninger, som foreningerne har oplyst til kommunen. Her er de enkelte foreninger blevet bedt om at dele weblinket til spørgeskemaet på deres platforme (f.eks. Facebook eller e-mail), således at de relevante personer har haft mulighed for at svare. Nogle foreninger har derudover også bidraget med kontaktoplysninger på personer, som er tilflyttere til området, som sidenhen er blevet kontaktet med henblik på at deltage i spørgeskemaet. Grunden til at foreningerne er blevet valgt som distributører af spørgeskemaet, skyldes i høj grad det faktum, at det er disse personer, som ved hvilke personer, som er flyttet til området. Herved kan der også opnås kontakt til eksempelvis de boliglejere som ikke står på tilflytterlisten fra kommunen, og foreningerne kan derfor sætte tilflytterne i kontakt med spørgeskemaet.

Derudover er der i forbindelse med dataindsamlingen aktivt forsøgt at opsøge lokalområderne, for at forsøge at komme i kontakt med tilflyttere, eller folk, som kender nogle tilflyttere. Dette er blandt andet blevet gjort gennem fysisk kontakt til forskellige virksomheder i området, men i høj grad også gennem offentlige steder, såsom købmanden eller frisøren, for at tage højde for, at respondenterne ikke nødvendigvis er i beskæftigelse. Sluttelig blev der også gjort opmærksom på undersøgelsen i Skive Folkeblad, hvor mulige respondenter fik oplysninger om, hvor de kunne henvende sig, hvis de ønskede at deltage i undersøgelsen.

Præsentation af data

Dette afsnit har til formål kort at præsentere de respondenter, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen. Det skal dog nævnes, at ikke alle data bliver præsenteret i dette afsnit. Som tidligere nævnt, så har 80 respondenter besvaret spørgeskemaet. Der er en væsentlig overrepræsentation af kvinder, eftersom kun 27 af respondenterne er mænd, mens 53 er kvinder (Tabel 1), mens fordelingen af tilflyttere i Skive Kommune er ligeligt fordelt (Danmarks Statistik, 2016).

Tabel 1: Oversigt over aldersfordeling og køn

	Mand	Kvinde	I alt
18-24	1	2	3
25-34	6	20	26
35-49	10	20	30
50-66	8	8	16
67 eller derover	2	3	5
I alt	27	53	80

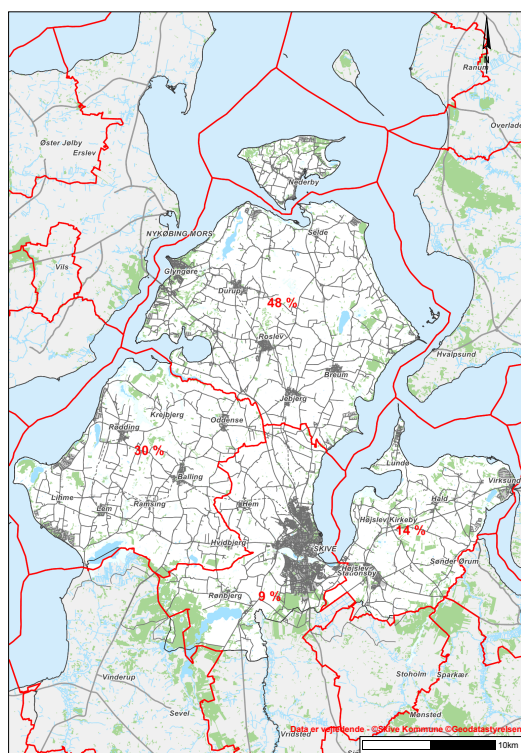
Derudover er der også en overrepræsentation af folk fra 25-50 år, set i forhold til den samlede population i kommunen (Danmarks Statistik, 2016). Denne overrepræsentation kan skyldes, at det i højere grad er disse personer, som flytter til kommunen (Tabel 2), men også, at det er disse mennesker, som er blevet gjort opmærksomme på undersøgelsen, eksempelvis gennem Facebook eller andre af foreningernes hjemmesider. I forhold til specialets validitet er denne forskel ikke af afgørende betydning, eftersom det også er disse personer og deres familier, som skal være med til at bremse befolkningstilbagegangen og sikre arbejdskraften i fremtiden.

Tabel 2: Flytninger til Skive Kommune fra 2006-2015 (Kilde: Danmarks Statistik)

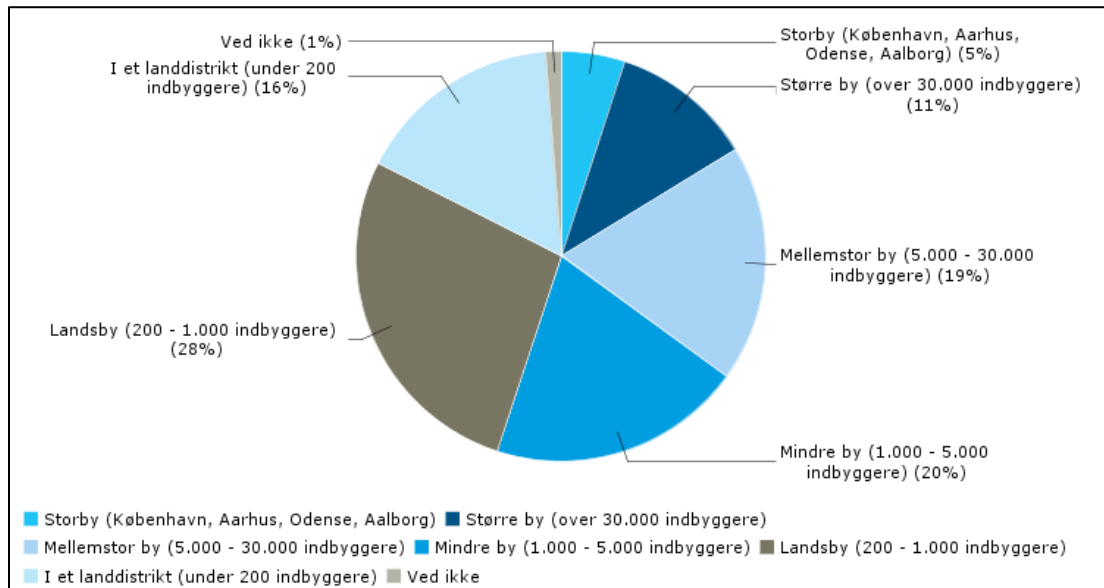
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0-9 år	218	206	157	171	133	141	123	158	108	116
10-19 år	315	324	328	264	271	258	201	220	232	268
20-29 år	686	630	574	660	624	625	646	683	641	762
30-39 år	281	255	247	201	213	221	187	192	174	214
40-49 år	166	161	149	130	129	170	122	125	143	148
50-59 år	124	133	106	94	89	94	79	75	111	110
60-69 år	62	90	51	51	62	69	66	54	65	51
70-79 år	22	17	24	18	22	18	16	22	22	25
80-89 år	12	10	9	7	9	10	9	6	7	7
90 år +	1	2	4	3	1	1	2	0	4	1
	1887	1828	1649	1599	1553	1607	1451	1535	1507	1702

Rent geografisk er alle postnumrene i Skive Kommune repræsenteret, med en klar overvægt i 7870 (Roslev), hvor næsten halvdelen af alle respondenterne kommer fra og 30% fra Spøttrup (Figur 1). Det er også i disse to postnumre, at de større byer som Glyngøre eller Roslev er placeret, og som derfor vil have flere tilflyttere. De to sidste postnumre, der er medtaget i denne dataindsamling, tæller samlet for omkring 25%, hvilket er meget naturligt, eftersom eksempelvis 7800 fortrinsvis består af Skive by og omegn og derfor relativt få tilflyttere, som bor i landlige områder. Postnummer 7840 går delvist ind i Viborg Kommune og antallet af mennesker der bor i Skive Kommune er derfor er begrænset.

Figur 1: GIS-Kort over andel respondenter i postnummer.

Figur 2: Oversigt over hvor respondenterne er opvokset.

I forhold til de mere private forhold er 83% af respondenterne enten gift eller i et forhold, og i mange tilfælde (62%) er der tre eller flere personer i husstanden, hvilket indikerer, at der er tale om børnefamilier, eftersom at 62% angiver, at de har hjemmeboende børn. At tilflytterne har børn, særligt i skolealderen, kan være vigtigt i forhold til integrationen, da man som forældre kan komme tættere på lokalsamfundet gennem de aktiviteter, som børnene deltager i. Hvorvidt folk har fået børn, da de flyttede til området vides ikke, men 40% af respondenterne angiver, at de har boet i området mellem 7-10 år, mens de resterende kategorier omkring bosætningsvarighed er omkring 15%. Ser man derudover på, hvor respondenterne er opvokset (Figur 2), er det en meget forskelligartet gruppe af mennesker, hvor alle bystørrelser er repræsenteret. Det kan her pointeres at der er en underrepræsentation af respondenter, som er født i en storby i forhold til det samlede befolkningsantal i Danmark, hvilket kan skyldes, at man som byboer har et ønske om at bo tæt på en større by, som ikke er tilfældet i dette område. Derimod er de bystørrelser, som oftest findes i landlige områder, dominerende, hvor 64% af respondenterne er opvokset i en by med under 5.000 indbyggere. Til sidst skal det nævnes, at omkring 55% angiver, at de eller deres partner enten har boet i området, eller at de har familiære forbindelser i området, mens kun 20% ingen historisk tilknytning har til området. At 55% angiver at de har familiære relationer til området, kan have en vis betydning i forhold til integrationen, da de i forvejen vil have relationer i området og derfor lettere vil kunne indgå i sociale

sammenhænge. Omkring 62% af respondenterne angiver at de for tiden er i job, mens at resten eksempelvis er arbejdsløse, pensionister eller under uddannelse.

Kvalitativ dataindsamling

Som nævnt tidligere, er det empiriske materiale i dette speciale fremkommet efter både en kvantitativ og en kvalitativ dataindsamling. Hvor den kvantitative dataindsamling havde til formål at give en bredere viden og afsøge problemstillinger forbundet med tilflytternes integration i lokalområdet, så har de kvalitative interviews til formål at uddybe, forklare og sætte ord på de teser, som specialet bygger på og de tendenser, som viste sig i den kvantitative undersøgelse. Den kvalitative dataindsamling bestod af enkeltpersonsinterviews med fem tilfældigt udvalgte personer, som bestod af tre kvinder og to mænd. Kontakten er opnået igennem de oplyste mailadresser i spørgeskemaet, samt under de opsøgende telefonopkald. Det har været vigtigt i forhold til validiteten i specialet, at der er denne spredning i blandt andet deres alder og erhvervsmæssige status, da denne variation giver mulighed for at få belyst flere forskellige aspekter af livet i disse områder. Som det vil fremgå, er dette også opnået, da den alders- og erhvervsmæssige spredning er stor. De tre kvinder er alders-, familie- og arbejdsmæssigt meget spredt, fra starten af 30'erne til starten af 70'erne, mens vi har en pensionist og en erhvervsaktiv mand for mændenes vedkommende. Det skal pointeres, at med hensyn til de deltagende interviewpersoner, er alle navne ændret, men deres identitet er kendt af undersøgeren. Dette er gjort for at skabe en vis anonymitet, ikke mindst i forhold til private forhold, som bliver gengivet i transskriptionerne. Anonymiteten vurderes ikke til at have en indflydelse på validiteten af respondenternes svar, eftersom det er deres holdninger som tilflyttere og ikke personlige forhold, som er interessante i denne undersøgelse.

Den første kvinde er Tove, som er i midten af 40'erne, og er førtidspensionist i et skånejob i den lokale købmand. Hun er flyttet til Skive Kommune fra Herningegnen og er nu bosat sammen med sin kæreste gennem et par år, i hans hus i Jebjerg. Hun har to børn fra tidligere forhold, hvor den ene er i starten af 20'erne og ikke hjemmeboende, mens hun har en yngre søn, som bor sammen med dem. Det er i denne forbindelse værd at være opmærksom på, at Tove i kraft af sit forhold til en lokal mand, har gode muligheder for at blive integreret i lokalsamfundet, da han i forvejen er kendt i lokalområdet, og barrieren mellem hende og samfundet fremstår er

mindre. Derfor kan hun også ses som værende en *kritisk case* i denne forbindelse, da hun har gode forudsætninger for at blive integreret, og at en eventuelt manglende integration kan ses som værende problematisk i forhold til at integrere andre i samme situation. En kritisk case skal i denne sammenhæng forstås således, at hvis Tove ikke kan integreres, så kan andre også have svært ved det, da hun i forvejen har relationer i området.

Den næste kvinde er Mette, som er 32 år og til dagligt ansat indenfor turisme og erhverv. Hun er født og opvokset ved Randers, men flyttede i starten af 20'erne til Aalborg for at læse, og hvor hun boede i 10 år. Hun flyttede, sammen med sin mand, fra Aalborg til Skive Kommune for omkring to år siden, hvor hun i dag er bosat på et nedlagt landbrug med sin mand, der oprindeligt er fra Skive, og deres barn som går i vuggestue. Hun er medlem af den lokale borgerforening, hvor hun sidder i bestyrelsen, og må derfor siges at være en af de tilflyttere som forsøger at gøre en aktiv indsats for at integrere sig. Derudover repræsenterer hun også en del af de 55% af respondenterne, som angiver at deres partner er opvokset i området, og er derfor en person som har gode vilkår for at integrere sig i lokalsamfundet.

Den sidste kvinde er Helle, som er pensionist og bor i den nordlige del af kommunen. Hun har sammen med sin mand boet mange steder i landet grundet arbejde, men har inden de flyttede til Skive Kommune for omkring 10 år siden, boet en længere årrække i en udenlandsk storby. De har børn, men ingen hjemmeboende. Hun er generelt en meget aktiv kvinde, som til dagligt er engageret i forskelligt foreningsarbejde i Fursundegnen. Overordnet set kan Helle betragtes som værende en kritisk case, forstået på den måde, at hun udefra set er et godt eksempel på, hvad man som lokalsamfund ønsker, at en tilflytter bidrager med. Hendes oplevelser kan derfor betegnes som værende repræsentative for de tilflyttere, som forsøger at blive integreret og engagerer sig i aktiviteter.

Den første mand er Steen, som også er pensionist og er flyttet til den nordlige del af kommunen for tre år siden. Han er oprindeligt fra Virum i København, men har i de seneste fire år boet i Sverige. Hverken Steen eller hans kone har nogen forbindelse til Skiveegnen, og det var derfor tilfældigt, at det lige præcis blev i Skive Kommune, de valgte at bosætte sig. Udover at have et nedlagt landbrug og være aktiv i forskellige foreninger, er han også aktiv i de religiøse miljøer. Sidstnævnte forhold gør, at dele af interviewet med ham er undladt transskriberet, da det indeholder flere lange passager, som omhandler denne tilknytning og derfor irrelevante i forhold til specialets formål.

Den sidste interviewperson er Peter, som er 46 år og flyttet til kommunen for 10 år siden. Han bor med sin kone og to børn. Ingen af dem har en tilknytning til Skiveegnen, da konens forældre er fra Thisted, mens han selv er opvokset på landet på Fyn. De har i mange år været bosat i udlandet, men besluttede sig for at flytte tættere på konens familie. Peter repræsenterer i dette speciale den ”almindelige” tilflytter, da han ikke er aktiv i den lokale borgerforening (i modsætning til f.eks. Mette og Helle), har børn og et arbejde.

Interviewene er blevet udført ud fra en semi-struktureret tilgang, hvor det har været til hensigt at afdække interviewpersonernes livsverden (Kvale, 1997). De udførte interviews lå i forlængelse af den kvantitative dataindsamling og har derfor haft til formål at få uddybet de tendenser, som kommer til udtryk i datamaterialet, samt for at få en dybere indsigt i den enkelte tilflytters oplevelser i lokalsamfundet. Som det også var tilfældet med den kvantitative dataindsamling, så udspringer spørgsmålene i interviewguiden (Bilag 1) fra flere forskellige inspirationskilder. Først og fremmest er de, som det også var tilfældet i spørgeskemaet, funderet ud fra det teoretiske fundament, som ligger til grund for dette speciale. I interviewene er det forsøgt at få uddybet og forklaret respondenternes syn på tilværelsen i et yderområde, da dette kan være svært at få udtrykt i et spørgeskema. Spørgsmålene har derfor fungeret som en måde hvorpå at respondenterne kan sætte deres egne ord på deres oplevelser, hvilket også giver mulighed for, at man som undersøger kan blive opmærksom på nye aspekter. Det skyldes at det ikke nødvendigvis er alt som kommer til udtryk i spørgeskemaet og de tilhørende data.

Foruden at være genereret ud fra det teoretiske fundament, er nogle af spørgsmålene også udformet på baggrund af relevante rapporter på området, ligesom tilfældet er med det kvantitative spørgeskema. Her er det særligt Ærø et.al (2005), Nørgaard et.al (2010) og Oxford Research (2014), som er benyttet til inspiration i forhold til interessante problemstillinger. Nørgaard et.al (2010) omhandler eksempelvis forholdet mellem tilflyttere og de lokale, som implicit også er et centralt element i dette speciale, da et henholdsvis godt eller dårligt forhold de to imellem, kan være et resultat af ligheder eller forskelle i deres habitus. Dette skyldes, at habitus er afgørende for vores måde at handle og agere på, og at for store forskelle heri kan vanskeliggøre en integration af tilflytterne. Derudover har Oxford Research (2014)

beskæftiget sig med årsager til fraflytning på Lolland-Falster, og konklusionerne i denne rapport er derfor også yderst relevante i udformningen af interviewguiden.

De udførte interviews er efterfølgende blevet transskriberet med det formål, at få et bedre overblik over udsagnene i interviewet (se bilag 2-6). Som udgangspunkt er alle interviewene transskriberet mere eller mindre ordret. Dette er gjort for at få en så nøjagtigt gengivelse af informanternes oplevelser som muligt (Kvale, 1997). Det skal dog pointeres, at ord som ”Æh”, ”Øhh” og lignende er udeladt for overskuelighedens skyld, ligesom at tryk på visse ord ikke nødvendigvis gengives hver gang, da dette ikke er essentielt for den samlede mening i interviewene. Ét af interviewene adskiller sig dog fra de andre, nemlig interviewet med Steen (Bilag 5). Dette skyldes ikke mindst, at interviewet i høj grad endte med at omhandle generelle livsberetninger og historier, som ikke umiddelbart har relevans for dette undersøgelsesområde. Der vil derfor være visse udsagn, som er udeladt i transskriberingen, således at kun relevante betragtninger er medtaget. Når dette er tilfældet, vil det være angivet i transskriberingen. Efter transskriberingen af de forskellige interviews, er disse blevet kodet og kategoriseret efter kategorier, som er relevante i forhold til specialets formål. Dette har eksempelvis været ”Forholdet mellem tilflyttere og lokale”, ”Prissætning af nye præferencer” og ”Overvejelser i forhold til mulig flytning”. Disse kategorier har haft til formål at organisere de enkelte interviews, og har derudover dannet grundlag og inspiration for de enkelte analysedele.

I forhold til specialets kvalitative undersøgelse, er det vigtigt at pointere, at denne har til formål at bidrage med en mere nuanceret fremstilling af den konkrete problemstilling som undersøges i specialet. Med tanke på at denne undersøgelse finder sted i et på forhånd afgrænset område, er det væsentligt at den udvalgte case er repræsentativ. Skive Kommune kan her siges at være en gennemsnitlig yderkommune (jf. kommende introduktion til Skive Kommune), som oplever mange af de problemstillinger, som også gør sig gældende i andre landlige kommuner i hele Danmark. Derfor kan det antages, at de tilflyttere, der bor i det undersøgte område, generelt set er repræsentative for tilflyttere i andre kommuner, og at der derfor er en vis generaliserbarhed i forhold til casen. Ser man på interviewpersonerne i den kvalitative undersøgelse, er disse personer meget forskelligartede, eksempelvis i forhold til køn, alder, bosætningstid i kommune og erhvervsmæssig baggrund. Når man skal vurdere kvalitative undersøgelser, er det ikke nødvendigvis de samme

begreber og kriterier som ved kvantitative undersøgelser, der gør sig gældende. I en kvalitativ undersøgelse er begreber som troværdighed og autencitet mere relevante, da det umiddelbart kan være svært at vurdere den direkte generaliserbarhed og validitet som i kvantitative undersøgelser (Bryman, 2012). Dette skyldes ikke mindst, at det i den sociale verden ikke nødvendigvis findes én absolut sandhed, som det er forskerens opgave at afdække, men derimod, at der kan være flere forskellige forklaringer på sociale fænomener (ibid.). I den kvalitative undersøgelse i dette speciale er interviewpersonerne mennesker, som kan findes i et hvilket som helst område. Derudover kan flere af dem, som eksempelvis Helle, betegnes som værende en kritisk case, hvor hendes engagement i lokalsamfundet repræsenterer en tilflytter, som gerne vil lokalsamfundet, og hvis hun ikke kan integreres, så kan andre heller ikke (Flyvbjerg, 2006). Dette har betydning i forhold til den eksterne validitet, da det kan antages, at hendes eksempel kan overføres til andre lignende områder. Man kan altså også gennem kvalitative undersøgelser opnå en vis generaliserbarhed eller troværdighed, som det er tilfældet med kvantitative undersøgelser, hvis interviewpersonerne og casen er nøje udvalgt, hvilket er forsøgt i dette speciale.

Fejlkilder

Som en forlængelse til afsnittet om afgrænsningen af dette speciale, der blev introduceret i begyndelsen af metodeafsnittet, så har dette afsnit til formål at eksplicitere nogle af de fejlkilder, som man skal være opmærksom på i forhold til denne undersøgelse. Først og fremmest er det en fejlkilde, at datagrundlaget i den kvantitative undersøgelse ikke er større, da populationen (n) på 80 respondenter giver for store usikkerheder i forbindelse med en statistisk udarbejdelse. Dette er også årsagen til, at mange af de indsamlede data vil blive beskrevet og præsenteret, som det umiddelbart fremstår, og at der ikke som sådan vil blive lavet statistiske korrelationer, eksempelvis ved en Chi-test, da der er for stor usikkerhed forbundet med et så lille datagrundlag. Det skal pointeres, at den samlede population af mulige respondenter, altså N , i princippet er ukendt og et skøn er dermed behæftet med en stor usikkerhed. Som det også er beskrevet tidligere, så er der i det fastlagte interval på 10 år flyttet omkring 16.000 mennesker til Skive Kommune. Da halvdelen af kommunens borgere bor i Skive by, må man formode at minimum halvdelen flytter dertil. Dernæst skal modregnes de tilflyttere, som indenfor de sidste 10 år er fraflyttet kommunen igen, og derudover også de børn, som tæller med i statistikken over tilflyttere, men som ikke er

medtaget i dette speciale. Som det fremgår, så bliver N hurtigt behæftet med mange mulige fejlkilder, og det er derfor ikke muligt at fastslå den samlede population – selv ikke med et samarbejde med Skive Kommune. Det vides altså ikke, hvor stor del n udgør af den samlede population.

I dette speciale er et af formålene at undersøge, hvorvidt en forskel i habitus kan betyde at tilflytterne bliver mulige fraflyttere. I denne forbindelse kan ræsonnementerne blive simplificeret, da årsagerne bag en flytning kan være mange og meget forskellige. Alle flytninger sker på baggrund af forskellige *push*- og *pull*faktorer, som enten er med til at skubbe borgerne væk fra det område de bor i, eller er med til at tiltrække dem til et nyt. Disse faktorer og deres betydning kan variere meget fra person til person, og ikke mindst fra aldersgruppe til aldersgruppe. Det er derfor svært at generalisere, særligt med en så relativ lille datagrube, selvom både respondenterne og interviewpersonerne, jævnfør de ovenstående afsnit, har en vis generaliserbarhed. De forskellige *push*- og *pull*faktorer bliver derfor kun kort gennemgået og bearbejdet, med risiko for at simplificere dem, selvom disse er afgørende for, hvorfor folk vælger at flytte.

Slutteligt kan det nævnes, at der er i valget af, samt kravene til interviewpersonerne, ligger visse fejlkilder. Først og fremmest er den fastsatte grænse ved 10 år en konstruktion, der er lavet for at afgrænse undersøgelsen, og dermed ikke decideret teoretisk eller empirisk funderet. Man skal derfor forhold sig kritisk til resultaterne i både den kvalitative og den kvantitative del, da integrationen i et område kan variere i tid fra person til person.

Derudover fremgår det også, at de fleste af interviewpersonerne har boet der i en længere årrække, og det kunne derfor have været relevant at inddrage og interviewe tilflyttere, som eksempelvis kun havde boet ét år i området, da sandsynligheden for at deres erindringer vil være påvirket af deres nuværende situation, må antages at være mindre. Dog vurderes det, at valget af interviewpersonerne overordnet set dækker og belyser mange af de holdninger, som tilflytterne kunne tænkes at have i et sådan undersøgelsesområde. Derudover har de boet der i en længere årrække, hvilket kan betyde at de har flere erfaringer at dele i denne undersøgelse.

Teori

Dette afsnit har til formål at fremstille specialets teoretiske fundament. Afsnittet vil i høj grad fokusere på forskellen mellem *space* og *place*, samt på hvilken måde man som individ kan have identitetsproblemer i forhold til et sted, i form af Pierre Bourdieus *habitus*-begreb. På baggrund af denne redegørelse for teorien vil følge et afsnit, hvori relevansen af det teoretiske fundament, i forhold til specialets genstandsfelt, vil blive ekspliciteret.

Space og Place

At høre til og føle sig hjemme er nogle af de mest basale behov mennesket har (Relph, 2016). I denne forbindelse er de to begreber *space* og *place* centrale, eftersom at vores liv foregår og udspiller sig i fysiske og sociale rum (Relph, 2016). De to begreber er centrale elementer i forskningen af mennesket og vores tilhørsforhold til steder, og de er begge velbeskrevne i litteraturen (se f.eks. Relph, 2016, Cresswell, 2004).

På trods af mange forskellige tolkninger og gradueringer af de to begreber fra forskellige forskere og teoretikere, er der en forståelse af, at de to begreber overordnet set kan adskilles. Hvor *space* primært knytter sig til et fysisk sted uden en særlig social betydning, er *place* derimod primært et fysisk sted, som grupper og individer interagerer med (Cresswell, 2004). Relph (2016) definerer hjem eller det at føle sig hjemme, som værende essensen af *place* (Relph, 2016). Dermed bliver *place* et sted, hvor man som individ føler en vis tilknytning eller tillægger en værdi, som ikke umiddelbart eller problemfrit kan erstattes af andre steder. *Place* er altså ikke bare en fysisk lokalitet, men er derimod et sted, hvor individet kan udvikle sig. Dette sted kan ikke nødvendigvis købes for penge, men skal formes og udfoldes gennem interaktion mellem stedet og mennesker (Relph, 2016). Herved risikerer man også at opleve et såkaldt "loss of place", hvis man flytter, da de værdier, og den betydning et givent sted har for individet, ikke nødvendigvis kan overflyttes (Speller, 2000). Det kan derfor have en stor betydning for individets velbefindende at flytte, da de fysiske og sociale egenskaber ved ens gamle *place* kan være svære at overføre til en ny lokalitet.

Da identiteten på et givent *place* er udviklet i interaktionen med mennesker, er denne identitet også i konstant udvikling over tid. Derudover kan alle mennesker have en forskellig opfattelse af identiteten, og de værdier, som er bundet til et givent sted, da

stedsidentiteten (identity of place) bliver udviklet gennem individets interaktion (Speller, 2000). Det er igennem denne interaktion, at mennesket bliver tilknyttet et sted, den såkaldte stedstilknytning (place attachment), som er afgørende for at kunne føle sig tilpas og hjemme på et givent sted. Denne stedstilknytning kan deles op i to forskellige, men alligevel sammenflettede retninger: En *interactional past* og *interactional potential*. Den interactional past knytter sig i høj grad til de minder, der er skabt i det givne fysiske rum. Interactional potential knytter sig til den interaktion og de forventninger, man har til stedet i fremtiden (Speller, 2000). Begge begreber er derfor afgørende i forhold til tilflytternes nuværende og fremtidige tilhørsforhold til det område, de flytter til, da både minder, men også forventninger om, hvad det nye område kan bidrage med i fremtiden, er afgørende. Derudover kan en flytning betyde, at man fjerner de steder, hvorfra ens identitet og minder er dannet, og at man derfor mister en del af sig selv (Speller, 2000). Dette kan føre til, hvad Relph (2016) karakteriserer som *placelessness*, hvor man som individ ikke føler sig hjemme nogen steder. Det er dog vigtigt at pointere, at et place ikke nødvendigvis har den samme betydning for alle individer, da den såkaldte *sense of place* varierer fra individ til individ. Det kan altså være svært at tillægge et område nogle bestemte værdier eller identiteter, selvom dette dog bliver forsøgt af meningsdannere (Relph, 2016), som eksempelvis medier, kommuner eller politikere. Denne form for masseidentitet er dog den svageste og mest overfladiske form for identitet, og kan modsat intentionen, være med til at forhindre at folk får en dyb tilknytning til stedet (existential insideness) (Relph, 2016). Dette skyldes, at mange af disse masseidentiteter er kunstigt skabt på baggrund af stereotyper, og derfor ikke nødvendigvis stemmer overens med virkeligheden i det givne område (ibid.). Denne problemstilling vil blive uddybet yderligere i afsnittet ”Anvendelse af teori”.

Habitus

Den anden del, som udgør specialets teoretiske fundament, er inspireret af Pierre Bourdieu og teori om habitus. Som nævnt ovenfor, er det af afgørende betydning, at mennesker føler sig hjemme et sted. For at føle sig hjemme er det også afgørende, at man som individ føler en overensstemmelse mellem ens egen og sine omgivelser værdier (Watt, 2009). Her vil en stor afvigelse mellem disse to betyde, at man eksempelvis som tilflytter i et område, vil føle sig fremmedgjort og derved have svært ved at integrere sig i det nye område (Watt, 2009). Afvigelsen i værdier og normer

mellem to grupperinger kan i høj grad skyldes de socialiseringsprocesser, der er oplevet i ens opvækst og som er afgørende for den habitus, det enkelte individ eller gruppering har (Jerlang & Jerlang, 1998). En persons habitus skal altså forstås som værende:

”[de] sociale erfaringer, selvskabte eller påførte, bevidste eller ubevidste, sproglige såvel som kropslige – vi udsættes for, indoptages og lagres i kroppen og bliver til vores habitus” (Jerlang & Jerlang, 1998:365).

Ifølge Bourdieu er det altså denne habitus, som er med til at bestemme vores måde at handle, og ikke mindst tænke på, da denne proces sker automatisk i vores underbevidsthed (Jerlang & Jerlang, 1998). Habitus skal forstås som værende det førbevidste, som man som menneske gør uden at tænke over det, og som er indlejret i vores kroppe. Overordnet set bliver teorien relevant i denne sammenhæng, da habitus handler om individers interaktion og møde med den virkelige verden. Habitus bliver skabt igennem denne socialiseringsproces og *”(...)habitus er altså resultatet af den socialisation, vi har modtaget”* (Jerlang & Jerlang, 1998:368). Eftersom individets habitus bliver skabt i det sociale miljø, som man interagerer i, må det antages at hver enkelt individs habitus er unik. Fjernes eller flyttes personen fra det område, hvorfra habitus er blevet dannet, er der en risiko for fremmedgørelse, hvis ikke det nye område og individerne stemmer overens med ens habitus. Herved udfordres individets habitus af de normer og værdier, som ligger i det nye område, hvilket kan føre til sammenstød. Sammenstødet kan ske gennem kommunikationen, eller manglen på samme, da habitus her kan komme til udtryk (Jerlang & Jerlang, 1998). To personer, som har to forskellige habitus, kan forstå betydningen af ord eller handlinger vidt forskelligt, og hvis denne afstand er for stor, kan kommunikation umuliggøres (Jerlang & Jerlang, 1998).

Anvendelse af teori

De teoretiske begreber, som er præsenteret i det ovenstående afsnit, vil blive anvendt til at forklare og give en bedre forståelse af tilflytternes udfordringer i mødet med et nyt område. Her vil de blive brugt til at forklare hvorfor der sker mulige ændringer i præferencer hos tilflytterne. At få tilflyttere til at blive i yderområder kan ses som en integrationsproces, da der her er tale om personer, hvor store dele af dem ikke nødvendigvis har nogen tilknytning til det givne område. Der skal derfor arbejdes for

at integrere disse mennesker i det lokale samfund, med de normer og værdier, der ligger heri, og vi har derfor at gøre med en integrationsproces. Specialets teoretiske fundament kan her bidrage med vigtige faktorer i forhold til at forstå og lykkes med en positiv integrationsproces.

Teorierne skal i høj grad bruges til at afdække, hvorvidt der sker en integrationsproces, og om tilflytterne føler en space- eller en place-tilknytning til området. Dette ønskes undersøgt, da en space-tilknytning til et nyt område kan betyde, at tilflytterne i højere grad kan være tilbøjelige til at flytte fra området, da de ikke føler en tilknytning til området. Når personer har valgt at flytte til et område, har de derved også valgt at efterlade en del af deres identitet og de minder, som de har udviklet der. At flytte til et nyt sted, kan også betyde, at man i en periode vil føle sig fremmedgjort, da man endnu ikke har en interactional past og ingen minder og derved mangler en essentiel tilknytning til området. Denne mangel på tilknytning skyldes, at tilflytterne endnu ikke har lavet betydningsfulde minder, grundet den endnu manglende interaktion med området og dets beboere. De tilflyttere, som endnu ikke har fået en tilknytning til området, vil derfor heller ikke miste en del af deres identitet ved at flytte igen, og må derfor antages at være i en risikozone i forhold til fraflytning, set fra lokalsamfundets og kommunens side. Der ligger derfor et vigtigt element i at undersøge, hvorvidt tilflytterne føler, at de hører til, og om de har fået skabt en stedstilknytning i form af et place-mæssigt tilhørsforhold, da dette kan være med til at hindre fraflytningen.

I denne forbindelse er det også interessant at inddrage habitus, da forskelle i habitus mellem tilflyttere og lokale muligvis kan give interaktionsproblemer og dermed også integrationsproblemer. Grunden til disse problemer skal findes i, at tilflytternes habitus per definition må være forskellig fra de lokale, selvom dele af tilflytterne oprindeligt kommer fra landlige områder i eksempelvis Hjørring Kommune. Problemet er, at for store forskelle i habitus kan betyde, som nævnt ovenfor, at man kan vælge at fraflytte området igen, da de ikke føler, at de hører til i området, og derfor vil føle sig fremmedgjort og utilpas. Teorien skal derfor bruges til så vidt muligt at forklare, hvorvidt tilflytterne ser en forskel mellem deres egen og de lokales habitus, eller om der sker en integrationsproces, hvor tilflytterne adopterer de normer, værdier og identiteter, som befinder sig i området. Hvis en integrationsproces ikke lykkedes, kan det betyde, at tilflytterne igen vælger at fraflytte kommunen, som både

mister skatteindtægter og ikke bremser befolkningstilbagegangen. Det skal dog igen pointeres, at dette speciale ikke undersøger de lokales præferencer og identiteter, men derimod om tilflytterne oplever en overensstemmelse mellem dem og de lokale, da det er tilflytternes oplevelse, som er afgørende for, om de bliver boende.

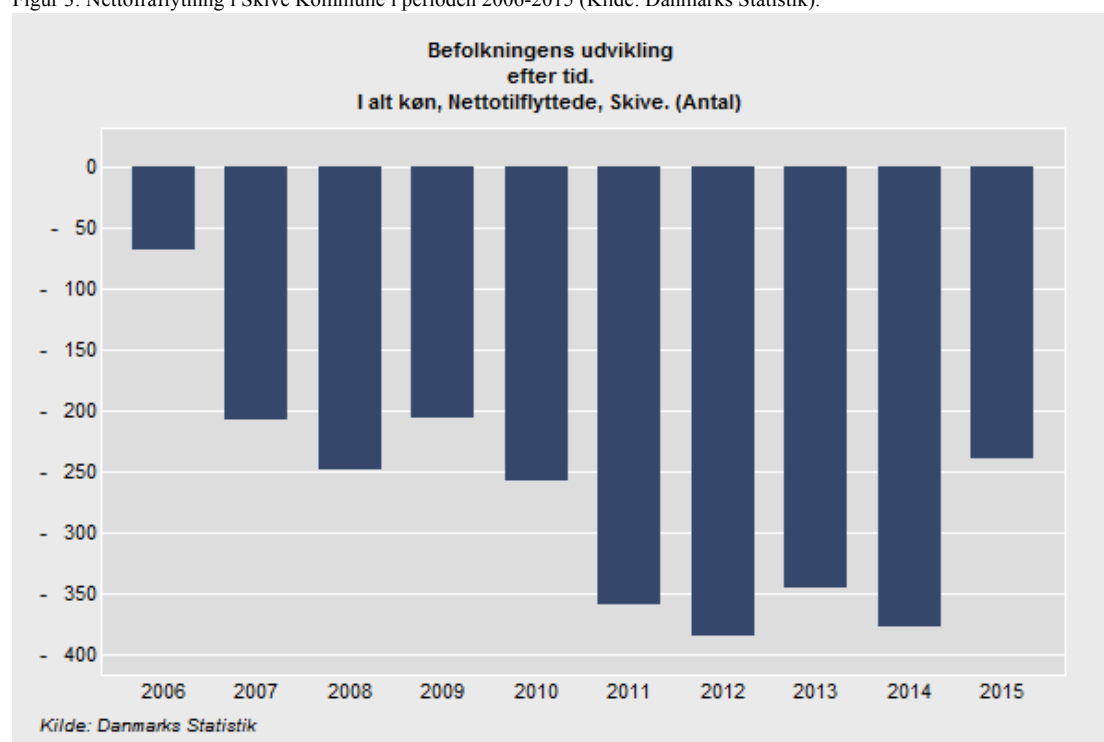
Som det fremgår af de ovenstående afsnit, er begreberne place og habitus vigtige for individet i den daglige tilværelse. Spørgsmålet er om det ene er en forudsætning for det andet, eller er det muligt at adskille place- og stedstilknytningen fra habitus? Grundlæggende kan man forestille sig en situation, hvor et individ føler sig hjemme i et område og sætter pris på omgivelserne, selvom individet føler sig meget anderledes end de andre borgere. Herved kan man sige, at man som individ opnår en place-tilknytning til et område, uden at der nødvendigvis er en overensstemmelse mellem habitus for tilflyttere og lokale. Samtidig er det også muligt at føle en svag tilknytning til det fysiske sted, men at man i højere grad bor der, grundet de mennesker som er bosat i området. Herved kan det siges at folk kan vælge at være bosat et sted, fordi man deler en fælles habitus, og altså ikke på grund af områdets andre kvaliteter.

Det er dog værd at overveje, om det er muligt at adskille habitus fuldstændig fra det fysiske rum. Det skal forstås således, om man kan have det godt med menneskene omkring en, som blandt andet skyldes en overensstemmelse af habitus, uden at interagere med dem i et fysisk rum? Hvis ikke dette er muligt, så betyder det i praksis, at habitus altid vil udfolde sig i det fysiske rum, og at man derfor ikke kan adskille habitus fra en place-tilknytning, da interaktionen vil foregå på torvet, i sportshallen og lignende. At føle sig veltilpas og kunne relatere til andre individer gennem en fælles habitus, vil derfor altid betyde en place-mæssig identifikation med området. Dette er interessant i forhold til bosætning og tilknytning, da det her må forventes, at en vellykket integration af tilflytterne i en vis grad er afhængig af en overensstemmelse i habitus mellem tilflyttere og lokale, da for store forskelle her vil skabe integrationsmæssige problemer. Det vil derfor blive undersøgt i specialet, hvorvidt der sker en ændring i tilflytternes præferencer over tid, i takt med at disse interagerer med de lokale, som per definition har en anden habitus.

Introduktion til Skive Kommune

Skive Kommune er beliggende i den nordlige del af Region Midtjylland og har omkring 46.600 indbyggere, hvoraf næsten halvdelen er bosat i Skive (Region Midtjylland, 2016). Kommunen, som er udpeget til at være en yderkommune (Skatteministeriet.dk, 2016), oplever mange af de samme problemer, som gør sig gældende for yderkommunerne, hvilket blandt andet vil sige faldende befolkningstal, en skævvridning af den demografiske sammensætning samt faldende antal arbejdspladser (se Figur 3 og Tabel 3) (Skive Kommune, 2016A).

Figur 3: Nettoaflytning i Skive Kommune i perioden 2006-2015 (Kilde: Danmarks Statistik).

Tabel 3: Udvikling i gennemsnitsalder i Skive Kommune (Kilde: Danmarks Statistik)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gennemsnitsalder i år	40,1	40,3	40,5	40,8	41	41,3	41,5	41,9	42,3	42,6	43

Derudover oplever kommunen også, at der indenfor kommunegrænsen sker en urbanisering, som betyder at det faldende befolkningstal primært rammer de landlige yderområder i kommunen, mens Skive by opretholder sit befolkningstal (Tabel 4).

Tabel 4: Indbyggertal i udvalgte byer i Skive Kommune (Kilde: Danmarks Statistik)

Indbyggertal i udvalgte byer	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skive	20 565	20 633	20 562	20 503	20 505	20 453	20 617
Selde	344	345	354	348	321	309	295
Balling	1 157	1 146	1 145	1 150	1 143	1 154	1 161
Roslev	1 410	1 396	1 402	1 389	1 344	1 358	1 344
Oddense	707	691	683	659	624	624	622
Lihme	312	321	318	306	293	302	294
Glyngøre	1 600	1 569	1 534	1 528	1 515	1 513	1 506

På trods af dette har Skive Kommune en væsentligt lavere arbejdsløshed, end tilfældet er i resten af landet, da bruttoledigheden er på kun 3,6 % (Skive Kommune, 2016A). Skive Kommune blev dog relativt hårdt ramt af finanskrisen, der betød, at kommunen tabte omkring 3.300 (ud af 25.000) arbejdspladser i perioden 2008-2011, og nu i højere grad er en kommune, hvorfra borgerne pendler ud til andre kommuner (Region Midtjylland, 2013). Den erhvervsmæssige sammensætning i kommunen bærer præg af mange fremstillingsvirksomheder, som udgør 26% af kommunens erhverv (Skive Kommune, 2013). Denne overrepræsentation afspejler sig også i uddannelsesniveaue i kommunen, som er placeret i den nederste tredjedel af landets 98 kommuner i forhold til andelen med en videregående uddannelse (18,8% i Skive, 20,2% i Brønderslev og 50,8% i Gentofte) (Berlingske.dk, 2013). At folk pendler fra kommunen, kan skyldes at boligpriserne er relativt lave i Skive Kommune, hvilket blandt andet betyder, at rådighedsbeløbet for en gennemsnitsfamilie i Skive er relativt stort, sammenlignet med eksempelvis byer af samme størrelse på Sjælland, og er derfor attraktivt for tilflyttere (Skive Kommune, 2013).

Skive Kommune har i en længere årrække udformet en såkaldt landdistriktspolitik, der beskriver de planer, som kommunen i forhold til de landlige områder. Formålet med landdistriktspolitikken for 2016-2019 er, at udvikle og fremme landdistrikterne som steder, hvor der er muligheder for en god tilværelse – både privat og erhvervsmæssigt (Skive Kommune, 2016B). For at sikre dette, har kommunen iværksat/vil iværksætte forskellige tiltag, såsom at støtte de lokale udviklingsprojekter og mindske afstanden mellem borger og kommune, for at fremme en større grad af samarbejde. Særligt ønsker de at samarbejde med de lokale ildsjæle, ved eksempelvis at være med til at sætte fokus på de særlige kendetegn og lokale identiteter, der er i hver enkelt egn i kommunen, hvorved man håber at gøre de enkelte egne mere attraktive i forhold til bosætning. Generelt ønsker kommunen en mere holistisk

tilgang til landdistrikterne, som betyder at man har fokus på ”(...) *Hvilke dynamikker og samspil mellem forskellige aktører, som sikrer udvikling.*” (Skive Kommune, 2016B:6). Herudover er der fokus på at fastholde, men i høj grad også at tiltrække nye borgere, således at man opnår en decideret befolkningstilvækst (Skive Kommune, 2016B).

Analyse

Denne analyse vil have til formål at sammenkoble specialets teoretiske fundament med den indsamlede kvantitative og kvalitative empiri. På denne måde er det muligt at undersøge, hvorvidt forskelle i habitus har en betydning for tilflytternes oplevelse af lokalsamfundet og dets beboere, samt hvordan deres stedstilknytning til området muligvis ændrer sig over tid. Analysen indeholder to dele. Analysedel 1 vil primært beskæftige sig med udviklingen i tilhørsforholdet til lokalsamfundet på baggrund af habitus, mens analysedel 2 primært vil omhandle udviklingen i de præferencer, som er afgørende for tilflytternes fremtidige bosætning og stedstilknytning. Formålet med analysen er at danne grundlag for specialets diskussion omkring fastholdelse af tilflyttere i yderområderne, som er den bagvedliggende problemstillingen i dette speciale. I analysen vil der skelnes mellem interviewpersoner og respondenterne i spørgeskemaet.

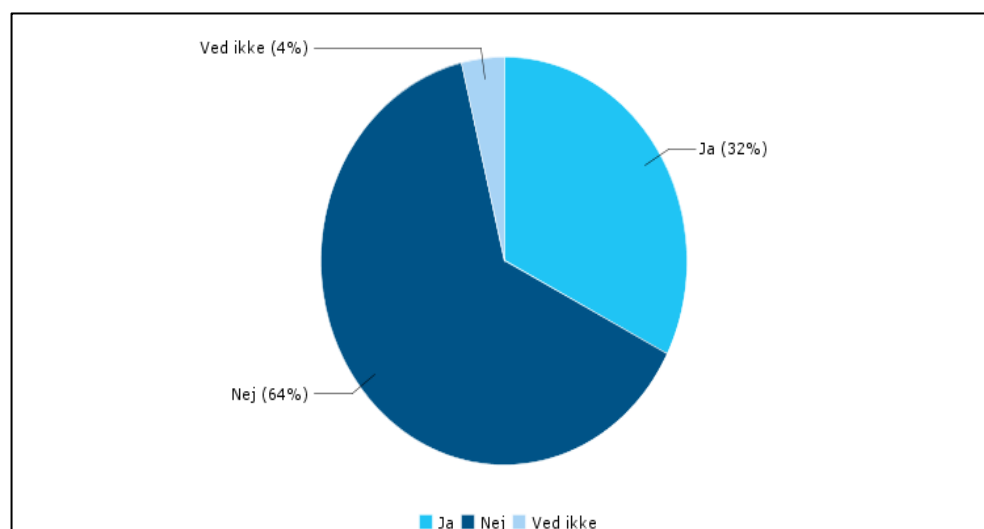
Analysedel 1 – Forskelle i habitus og betydningen for tilhørsforholdet til området

Som det er blevet præsenteret i indledningen til dette speciale, har yderområderne rundt i hele Danmark store udfordringer i forhold til den fremtidige udvikling på flere forskellige niveauer. En af disse udfordringer er, at man i høj grad ønsker at bevare eller øge den nuværende befolkningstal, som over en længere årrække har været for nedadgående. Hvis man ønsker at stoppe eller mindske denne befolkningstilbagegang, er det nødvendigt at få tilflyttere til kommunerne og ikke mindst at få dem til at blive der. Denne første del af analysen vil derfor fokusere på, hvorvidt at tilflytterne føler, at de er blevet mere tilknyttet til området og de lokale over tid. Herved kan det undersøges, hvorvidt der sker en udvikling i tilflytternes habitus, som er yderst relevant, i forhold til tilflytternes fremtidige bosætning. Da habitus er en teoretisk konstruktion, bliver begrebet oversat og operationaliseret til den virkelige verden i denne del af analysen. Denne operationalisering ses eksempelvis i form af at interaktionsproblemer mellem de lokale og tilflyttere kan være et udtryk for, at der er forskelle i habitus mellem disse parter.

Der er ingen tvivl om, at en flytning byder på mange nye udfordringer for tilflytterne, hvad enten det er at gøre det nye hus til ens hjem, eller at skulle få nye relationer og en ny omgangskreds. Dette var da også tilfældet for både interviewpersonerne og respondenterne, hvor flere angiver, at der har været visse udfordringer i forbindelse

med mødet med et nyt lokalsamfund og dermed også nye mennesker. Tove nævner i denne forbindelse at "(...) *Man skal vænne sig til at det er noget mindre heroppe, end der hvor jeg kommer fra.*" (Interview 1, 1.115). Særligt angiver interviewpersonerne, at de dengang og stadig i dag, har svært ved at se sig selv som værende 100% integreret og fuldgyldige medlemmer af deres lokalsamfund. Eksempelvis angiver både Mette og Helle, at "*Man har sådan en idé om at der foregår noget omkring en, og at de andre har noget sammen (...)*" (Interview 2, 1.497) og "(...) *nogle gange så kommer jeg og aner ikke, hvad der er foregået*" (Interview 3, 1.117). At tilflytterne opfatter deres lokalsamfund på denne måde, kan i høj grad være et problem, hvis man anskuer dette ud fra habitus-begrebet. Dette skyldes ikke mindst, at man som tilflytter bryder op med sit gamle område, og det fællesskab man (måske) har været en del af. Hvis man føler sig udenfor, kan man have svært ved at skabe en stærk tilknytning til området, og kan derfor være i risikogruppen for at flytte derfra. Denne risikogruppe er i dette tilfælde relativ stor, da 1/3 af respondenterne angiver, at de har overvejet at flytte fra Skive Kommune (Figur 4). Her er det også værd at bemærke, at en langt større del af dem, som anser det som værende svært at blive en del af lokalsamfundet, angiver at de overvejer at flytte fra området, end det er tilfældet med dem, som mener, at det er let at blive en del af det (Tabel 5).

Figur 4: Oversigt over "Har du overvejet at flytte fra Skive Kommune?".

Tabel 5: Krydstabel med "Har du overvejet at flytte fra Skive Kommune" og "Hvordan har du opfattet dit møde med lokalsamfundet?"

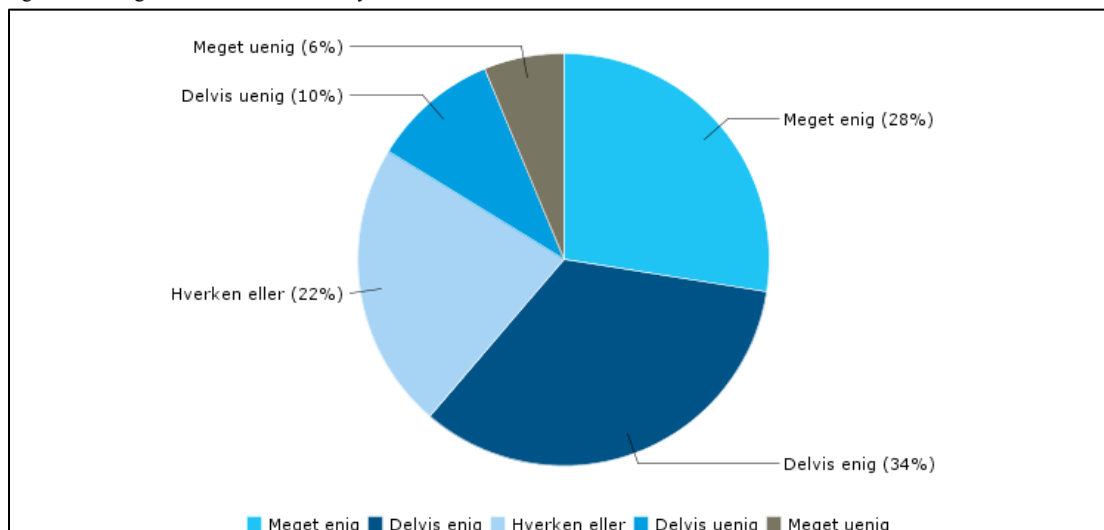
Har du overvejet at flytte fra Skive Kommune?	Det var nemt at blive en del af lokalsamfundet	Det var svært at blive en del af lokalsamfundet	Ikke interesseret i lokalsamfundet	I alt
Ja	13	10	3	32,50%
Nej	40	10	1	63,70%
Ved ikke	2	1	0	3,80%
I alt	55	21	4	80

Dette tyder på, at der er en sammenhæng mellem, hvorvidt man overvejer at flytte fra et område, og hvordan man oplever sit møde eller forhold til lokalsamfundet.

Men hvorfor er det svært at integrere disse mennesker i lokalsamfundet? Det kan ses i både interviewene og i respondenternes svar, at mange af dem føler sig udenfor lokalsamfundene. En af årsagerne til dette kan muligvis være, at kun 46% af respondenternes syntes, at de havde meget til fælles med folk i lokalsamfundet, da de flyttede dertil. Hvad respondenterne tolker dette spørgsmål fremgår ikke eksplicit, men det kunne være mangel på fælles interesser, værdier eller væremåde. Manglen på sammenfaldende interesser kan betyde, at mange af tilflytterne ikke har ønsket at involvere sig og derved integrere sig i lokalsamfundet, fordi de har oplevet en forskel i, hvad der kan betegnes som værende habitus. Havde de derimod oplevet, at der var stor overensstemmelse mellem dem og de lokale, ville de formentlig have større mulighed for og villig til at blive integreret. Dette vil i givet fald betyde at de ville have flere muligheder for at interagere med de lokale og derved udvikle deres habitus. At udvikle ens habitus indebærer, at habitus bliver sat i spil, og at man får nye erfaringer og oplevelser, som er med til at påvirke den måde, hvorpå man anskuer verden. Hermed kan man som tilflytter få præferencer som ligger sig tættere op af de lokales, og som derved sandsynliggøre en større integration i området.

At tilflytterne mener, der er en forskel mellem de to grupper, bliver yderligere bekræftet, da over 60% af tilflytterne påpeger, at man som tilflytter har en anden livsstil end de lokale (Figur 5). Tove udtaler at *"Det er en meget anderledes kultur (...)"* og *"(...) det var en omvæltning. Det er noget man skal vænne sig til."* (Interview 1, 1.61 & 1.39).

Figur 5: Oversigt over "Man har som tilflytter en anden livsstil end de lokale".

Forskelle i livsstil og hos personer kan tænkes at være konstruktivt for små lokalsamfund, da dette kan skabe liv og dynamik og give plads til kreative idéer, for som Helle formulerer det: *"At bo på landet, det er for de kreative."* (Interview 3, l.187). Heri ligger der en balancegang, som kunne tænkes at være afgørende for, om folk forsat vælger at være bosat i et område. Med dette menes, at forskellighed både kan være konstruktivt for et lokalsamfund, men kan i høj grad også true sammenhængskraften, da folk ikke nødvendigvis har meget tilfælles og derfor ikke kan kommunikere og interagere optimalt. På denne måde får de to grupper ikke mulighed for at udvikle en fælles habitus. Netop manglen på kommunikation mellem tilflyttere og lokale, kommer også til udtryk ved, at 18% angiver, at de primært har deres sociale kontakter udenfor lokalområdet, hvilket i praksis betyder, at der er en mangel på social kontakt mellem tilflytterne og de lokale. Umiddelbart er 18% ikke meget set i forhold til, at over 75% angiver, at have kontakter enten i lokalsamfundet eller begge steder. Det er dog vigtigt at pointere, at når man taler om til- og fraflytning, så er det de 18%, som kan være afgørende i forhold til en positiv eller negativ befolkningsudvikling. Derudover kan den manglende kommunikation betyde, at man får et fragmenteret lokalsamfund, hvor alle ikke kommunikerer med alle. Man risikerer derved, at nogle af tilflytterne aldrig bliver fuldgældige medlemmer af lokalsamfundet. Det er derfor vigtigt ikke at negligere de 18% eller overse dem i statistikken, som jo ellers viser en generel tilfredshed med deres tilværelse. Denne generelle tilfredshed kommer for eksempel til udtryk ved, at 2/3 ikke overvejer at flytte fra Skive Kommune (Figur 4). Det er igen interessant at se på de 32%, som

overvejer at flytte fra kommunen. Som det ses i tabellen (Tabel 6), så angiver en langt større andel af dem, som overvejer at flytte, også at de som tilflytter ikke har meget tilfælles med de lokale. Derimod angiver de personer, som mener at de har meget tilfælles, at de ikke overvejer at flytte. En årsag til sammenhængen mellem de to kan igen være, at man som tilflytter ikke føler, at man har noget tilfælles med de lokale, og derfor ikke indgår i sociale aktiviteter og dermed ikke bliver integreret eller en del af lokalsamfundet. På denne måde opnår man ikke at udvikle sin habitus, eller får en place-tilknytning til området. Det tyder altså på, at der her er forbedringsmuligheder i Skive Kommune i forhold til at kunne fastholde tilflytterne, hvis man sikrer en større grad af fælles interesser, som forhåbentlig kan sikre en større involvering fra tilflytternes side i lokalsamfundet. Denne sammenhæng er yderst interessant set i et fastholdelsesperspektiv, da man her kan gå ind og identificere ved hjælp af forskellige tiltag, hvilke konkrete personer, som er i risikozonen.

Tabel 6: Krydstabel mellem "Har du overvejet at flytte fra Skive Kommune?" og "Man har som tilflytter ikke meget tilfælles med de lokale"

		Har du overvejet at flytte fra Skive Kommune?				
		Ja	Nej	Ved ikke	I alt	% der overvejer at flytte
Man har som tilflytter ikke meget tilfælles med de lokale	Meget enig	5	5	0	12,50%	50%
	Delvis enig	8	7	1	20,00%	50%
	Hverken eller	6	15	2	28,70%	26%
	Delvis uenig	4	12	0	20,00%	25%
	Meget uenig	3	12	0	18,80%	20%
I alt		26	51	3	80	80

Netop involveringen i lokalsamfundet påpeger alle interviewpersonerne, som værende essentielt for, at man falder til i lokalsamfundet. Eksempelvis nævner Peter og Helle, at *"Det kræver en indsats af en selv"* (Interview 5, 1.43) og *"(...) for ikke at bo på en øde ø, så skal man ind i fællesskabet (...)"* (Interview 3, 1.141). Det er netop også gennem denne involvering, at det er muligt for tilflytterne at interagere med de lokale, og derigennem opnår de en højere grad af overensstemmelse af habitus. Denne overensstemmelse kan vise sig at være afgørende for deres bosætning på længere sigt, da respondenterne angiver at forskelle i habitus kan øge incitamenterne for at flytte. Det bliver tydeligt fremhævet i både Tabel 6 og Tabel 7, hvor de respondenter, som ikke mener, at de har meget tilfælles med de lokale, angiver at de har sværere ved at blive en del af lokalsamfundet og er mere tilbøjelig til at flytte. Det skal pointeres, at der selvfølgelig er flere andre faktorer, som også spiller ind i denne sammenhæng, særligt i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt borgerne har overvejet at flytte væk fra Skive Kommune. Det er her vigtigt ikke at negligere de forskellige push- og

pullfaktorer, som ikke nødvendigvis har noget at gøre med lokalsamfundet de bor i, og som kan forsvinde i en simplificeret spørgeskemaundersøgelse.

Tabel 7: Krydstabel mellem "Hvordan har du oplevet dit møde med lokalsamfundet" og "Man har som tilflytter ikke meget tilfælles med de lokale"

		Det har været nemt for mig at blive en del af lokalsamfundet	Det har været svært for mig at blive en del af lokalsamfundet	Jeg har ikke en interesse i at blive en del af lokalsamfundet	I alt
Man har som tilflytter ikke meget til fælles med de lokale	Meget enig	1	7	2	10
	Delvis enig	6	9	1	16
	Hverken eller	20	2	1	23
	Delvis uenig	13	3	0	16
	Meget uenig	15	0	0	15
I alt		55	21	4	80

Selvom flere af tilflytterne angiver, at der er en forskel mellem dem og de lokale, så giver interviewpersonerne alligevel udtryk for, at der er sket en vis udvikling i deres tilknytning til området. Eksempelvis angiver Helle, at deltagelsen i foreningslivet har haft en stor betydning, og direkte adspurgt, om hun er blevet mere tilknyttet gennem årene, siger hun *"Ja, helt klart. Helt klart"* (Interview 3, 1.176). Peter angiver, at *"Selvfølgelig bliver man mere og mere tilknyttet, fordi man jo får også en større og større omgangskreds på stedet, hvor man er."* (Interview 5, 1.181). Disse udsagn indikerer, at der over tid og i takt med, at man som tilflytter interagerer med lokalsamfundet og de lokale, kan ske en vis integration, som gør, at man som tilflytter får en større tilknytning til lokalområdet. I forlængelse heraf påpeger Peter også, at det har en vis betydning, at man som tilflytter har noget tilfælles med de lokale: *"[h]vis vi ikke var faldet til her og ikke havde et godt forhold til lokalbefolkningen, jamen så var vi nok ikke blevet her så længe."* (Interview 5, 1.245). Der ses altså en tendens, både hos respondenterne og interviewpersonerne, at forskelle mellem dem selv og de lokales habitus har en vis betydning for, hvorvidt de føler sig som en del af lokalsamfundet, og ikke mindst i forhold til deres fremtidige bosætning i området.

Det er dog ikke umiddelbart nemt at blive integreret i området, da det ifølge Tove i høj grad kræver en indsats af en selv og tilflytterne. Hun nævner i forbindelse med interaktionen mellem de lokale og tilflytterne, at *"Nej, hvis ikke selv man vil det, så er der ikke noget (interaktion. red.)."* (Interview 1, 1.136). Det samme angiver Helle, som mener, at det som tilflytter kan være svært at komme ind på livet af de lokale *"(...) tilflyttere skal blande sig ind, men det bliver ikke på et helt følelsesmæssigt venne-niveau. Det kan man ikke regne med."* (Interview 3, 1.89).

Dette bekræfter Mette i forbindelse med, at de føler sig lidt udenfor lokalsamfundet ”Så på den måde er vi nok lidt i et vakuum, hvor det (fuld integration. red.) ikke er kommet endnu.” (Interview 2, 1.510). Interviewpersonerne beskriver altså, at det som tilflytter kan være svært at blive integreret i lokalsamfundet med det samme. De giver dog indtryk af, at de over tid har fået en bedre kontakt med de lokale, som det eksempelvis ses med Peter ovenfor. Dette kan tyde på, at der over tid sker en overtagelse af eller øget overensstemmelse mellem deres habitus. Det er værd at nævne, at interaktionen med de lokale kan foregå i flere forskellige sammenhænge, som overordnet kan betegnes som værende formelle og uformelle fællesskaber eller strukturer. De formelle dækker over de aktiviteter som eksempelvis er dem, som foregår i fodboldklubben eller borgerforeningerne, hvorimod de uformelle i højere grad er dem, som opstår spontant i hverdagslivet i landsbyerne. Mange af interviewpersonerne nævner, at de deltager i forskellige arrangementer i området og på denne måde involverer sig. Som det kan ses ovenfor, så nævner blandt andet Helle, at hun ikke nødvendigvis får alt af vide, som sker i lokalsamfundet, selvom hun er en aktiv og initiativrig tilflytter (Interview 3, 1.120). Dette kan tyde på, at hun ikke er en del af de uformelle fællesskaber, måske også fordi hun bor udenfor byen (som man kan gøre i landområder), og netop disse uformelle interaktioner kan tænkes at have en stor betydning for tilflytternes integration. Her kan man lære ens medborgere at kende i mere afslappede og uformelle sammenhænge, og derved få et bedre indblik i deres hverdag og på denne måde få et tættere forhold til de lokale. Det er derfor interessant, og på sin vis også kritisk i forhold til fastholdelse, at selvom man som tilflytter deltager og tager initiativ til aktiviteter i lokalsamfundet, så bliver man ikke et fuldgældigt medlem af området. Der kan altså sættes spørgsmålstegn ved betydningen af de formelle fællesskaber for integrationen og til dels også lokalsamfundets villighed til at integrere tilflytterne, da interaktionen ikke kun skal ske i arrangerede sammenhænge. Denne problemstilling vil blive yderligere uddybet i diskussionen.

Delkonklusion

Som det fremgår af ovenstående afsnit, er der visse problemer forbundet med tilflytternes tilhørsforhold til lokalområdet. Her angiver respondenterne, at det er svært som tilflytter at komme til de landlige områder, da man har en anden livsstil og ikke har meget tilfælles med de lokale. Dette kan tyde på, at man som tilflytter har en anden habitus end de lokale, og at interaktionen mellem de to grupper derfor kan være

problematisk. Interviewpersonerne mener, at det i høj grad kan være svært og kræver en indsats af en selv, at komme tæt på de mennesker, som har været bosat der i mange år. De påpeger desuden, at de, over tid, har fået et tættere forhold til lokalbefolkningen. Det kan indikere, at der over tid er sket en øget overensstemmelse af habitus mellem tilflytterne og de lokale i form af, at tilflytterne har adapteret værdier og normer fra det omkringliggende samfund. Det er altså muligt at udvikle tilflytternes habitus, og der kan derfor gøres en øget indsats på dette område for at integrere tilflytterne. Denne stærkere stedstilknytning må vurderes til at have en positiv effekt i forhold til at fastholde tilflytterne i området. Dette tydeliggøres blandt andet ved, at de personer som ikke mener, at de har meget tilfælles med de lokale, i højere grad overvejer at fraflytte kommunen, hvilket kan være yderst problematisk for yderområderne. Ved at fokusere på denne gruppe af tilflyttere, kan det i et fastholdelsesperspektiv være muligt at identificere de personer, som er i risikogruppen for at fraflytte området, og derved lave en aktiv indsats for at fastholde dem. Herudover kunne det overvejes at tilbyde mulige tilflyttere en frivillig ”test”, som muligvis vil kunne afklare om tilflytterne vil have noget tilfælles med de lokale. Herigennem kan komme på forkant med eventuelle problemer i forhold til fraflytning.

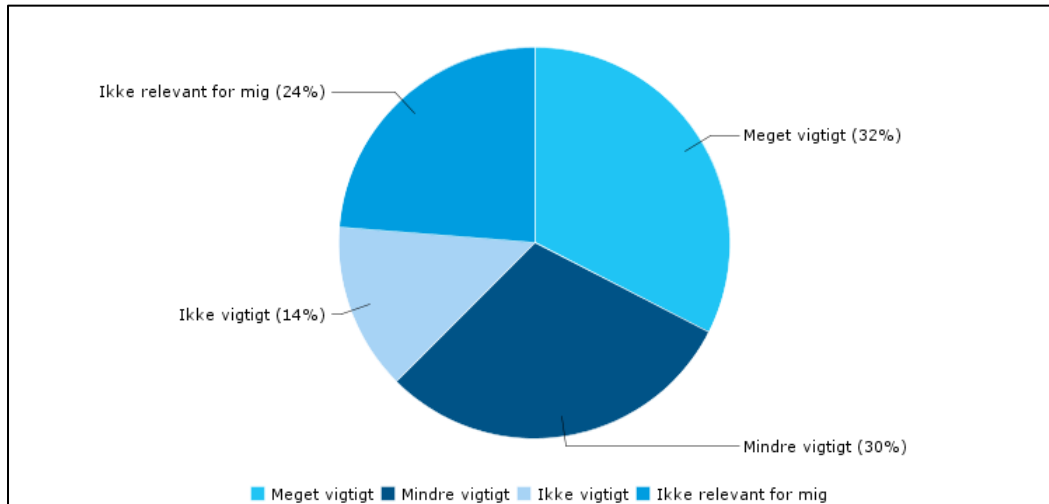
Analysedel 2 – Udvikling i præferencer hos tilflyttere

Efter at have undersøgt hvorvidt en forskel i habitus har en betydning i forhold til tilflytternes tilknytning til lokalområdet og overvejelser i forhold til at fraflytte, har denne del af analysen til formål at undersøge, hvorvidt der sker en ændring af tilflytternes præferencer over tid. Dette skal forstås som eksempelvis værende en ændring i tilflytternes engagement i eller tilknytning til lokalsamfundet. En ændring heri kan betyde, at der er sket en integrationsproces og udvikling i habitus, som kan sandsynliggøre at tilflytterne bliver boende i området, da de nu har fået en place-tilknytning til området. Derudover vil det også blive undersøgt, hvorvidt der er sket en ændring i de faktorer, som har betydning for tilflytternes fremtidige bosætning i området. Denne viden kan bruges til at identificere hvilke områder der fra kommunal side skal fokuseres på i forhold til fastholdelse af tilflyttere.

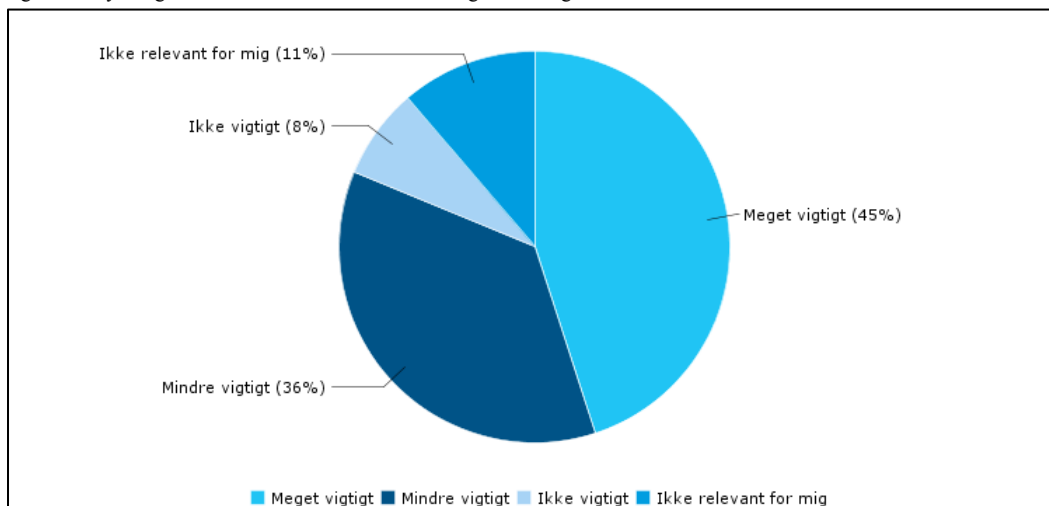
Som det fremgik af analysedel 1, så angiver flere af tilflytterne, at der kan være vanskeligheder i forbindelse med flytningen til et nyt område. Spørgsmålet, der rejser sig i denne forbindelse er, om disse vanskeligheder bliver mindre over tid, i takt med at tilflytterne interagerer og bliver integreret i samfundet. Interviewpersonerne angiver

alle, at der på visse punkter er sket en ændring i deres livsstil eller hverdag, siden de flyttede til området, og som har haft en positiv indflydelse på deres tilknytning. Særligt fremhæver Tove sit møde med lokalsamfundet, eftersom at hun nu ”(...) sætter mere pris på at komme hinanden ved i lokalsamfundet end jeg gjorde før. Før interesserede det mig ikke en dyt.” (Interview 1, 1.285). Netop denne udvikling kan tænkes at være relevant i forhold til tilflytternes, og særligt Toves bosætning, eftersom en øget overensstemmelse i interesser kan betyde en større overensstemmelse af habitus. Mange af interviewpersonerne angiver, at de er begyndt at sætte mere pris på det fællesskab, som eksisterer i de små lokalsamfund, og mange af dem er nu også engageret i og initiativtagere til flere forskellige arrangementer (se eksempelvis Interview 3, 1.102 eller Interview 2, 1.85). At der for nogle personer sker en ændring i deres måde at anskue tilværelsen og dets muligheder på, kommer i høj grad til udtryk i de forskellige interviews. Først og fremmest påpeger Helle, at hun siden sin ankomst til området, er blevet overrasket over de mange muligheder, som er til stede på egnen, end hun umiddelbart var klar over, da hun i første omgang flyttede dertil (Interview 3, 1.196). Derudover påpeger flere af respondenterne, at de mere end tidligere er begyndt at sætte pris på de sociale aktiviteter, og at det for 80% har en vis betydning for deres fremtidige bosætning i området (Figur 6 & 7). Dette kan indikere, at på trods af en relativ stor opbakning eller værdisætning af disse aktiviteter fra start, sker der en udvikling i tilflytternes præferencer. Udviklingen sker i takt med, at de interagerer i fællesskabsaktiviteter og på denne måde kan de opdage, som Helle eller Steen også beskriver det, at nye muligheder opstår i de sociale rum, og at man begynder at værdisætte nye faktorer. Eksempelvis beskriver Steen, at han aldrig tidligere har været interesseret i dyr og heller ikke aktivt gik efter et landsted, men at han nu har flere forskellige dyr på sit nedlagte landbrug (Interview 4, 1.255).

Figur 6: Betydningen af sociale aktiviteter for tilflytning.

Figur 7: Betydningen af sociale aktiviteter for fremtidig bosætning.

I relation til de nye muligheder, er det også værd at pointere, at det ikke kun er interviewpersonerne, men også respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen, som er begyndt at sætte pris på nye ting. Direkte adspurgt, om tilflytterne nu sætter pris på andre ting, end de gjorde, da de flyttede dertil, svarer cirka 75%, at de er enige i dette udsagn. Hvad det mere præcist er, at de sætter pris på, fremgår ikke klart i spørgeskemaundersøgelsen, men flere af interviewpersonerne uddyber særligt, at de er begyndt at sætte pris på naturen omkring dem (se f.eks. interview 5, 1.112 eller interview 2, 1.242). Naturen er også et relativt vigtigt parameter for mange af respondenterne, hvor der også ses en svag tendens til, at tilflytterne nu sætter mere pris på de grønne omgivelser. At tilflytterne nu sætter mere pris på omgivelserne i området, kan tænkes at have en betydning i forhold til deres place-mæssige tilhørsforhold til området. Med dette menes, at tilflytterne har tilbragt tid, fået

oplevelser og skabt minder i naturen, og derfor kan tænkes at værdisætte den højere, end de gjorde, da de flyttede dertil. Det kan derfor betyde, at tilflytterne kan være mindre tilbøjelige til at flytte derfra og at man derved fastholder disse mennesker. Dette forhold kan også ses i Tabel 8, hvor der procentvis er flere af dem, som ikke værdsætter naturen så højt i forhold til deres fremtidige bosætning, i højere grad overvejer at flytte fra området.

Tabel 8: Krydstabel mellem "Hvor vigtig er naturen for din fremtidige bosætning" og "Har du overvejet at flytte fra Skive Kommune?"

		Har du overvejet at flytte fra Skive Kommune?			
		Ja	Nej	Ved ikke	Overvejer at flytte væk
Hvor vigtig er naturen for fremtidig bosætning?	Meget vigtigt	14	41	3	25%
	Mindre vigtigt	8	9	0	47%
	Ikke vigtigt	3	0	0	100%
	Ikke relevant for mig	1	1	0	50%
I alt		26	51	3	80

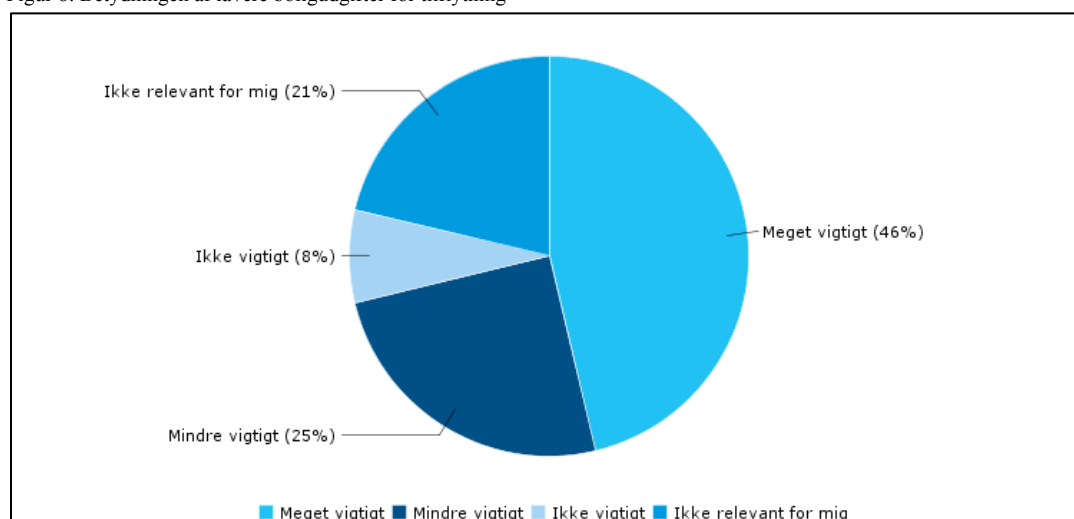
Det er her væsentligt at fremhæve, at en høj værdisætning af naturen fra tilflytternes side ikke nødvendigvis er lig med et place-mæssigt tilhørsforhold til området. Omvendt kan man sige, at i de undersøgte landlige områder, der vil store dele af tilflytternes dagligdag være omkranset af, hvad der kan betegnes som værende natur – eller i hvert fald ikke by. Det vil i praksis betyde, at mange af de oplevelser og arrangementer, der foregår, i højere grad finder sted i eller omkring naturen end tilfældet er i en storby. Det kan medføre, at borgerne bliver knyttet stærkere til naturen, eftersom de interagerer i denne og derved udvikler en stedstilknytning. Foruden dette, så kan det fællesskab som opstår, og som både interviewpersonerne og respondenterne værdsætter mere og mere, knyttes til teorien om place og stedstilknytning. Dette skyldes ikke mindst, at mange af de sociale aktiviteter, som tilflytterne sætter pris på, foregår i et fysisk rum, enten i form af ”running dinner” i fælleshuset eller badminton i hallen (Interview 1, l. 380. & Interview 5, l.229). Interaktionen vil, som også beskrevet i teoriafsnittet, betyde at man som tilflytter får et place-forhold fremfor et space-forhold til området. Denne del kan dermed ses som værende et vigtigt element i integrationen af tilflytterne, da en øget stedstilknytning sandsynligvis vil mindske incitamenterne til at flytte. Det kan derfor være vigtigt at lokalsamfundene præsenterer tilflytterne for de fysiske og sociale rum, for på den måde at forsøge at skabe en stedstilknytning til disse.

Mange af respondenterne (75%) og interviewpersonerne tilkendegiver også, at de har fået en vis stedstilknytning til området, da de ikke ønsker at flytte. Særligt kommer

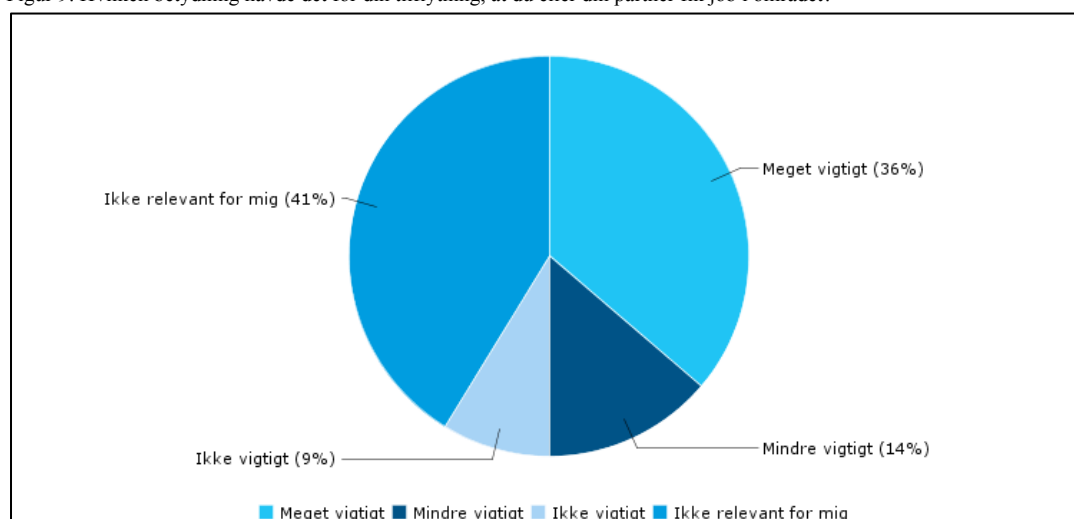
dette til udtryk hos interviewpersonerne, hvor blandt andet Steen, Helle og Peter mener, at de kan kalde deres område/hus for "hjem" (se f.eks. Interview 3, l.258 eller Interview 4, l.149). Det samme gør sig også gældende for 80 % af respondenterne som vil betegne området som deres "hjem". Det interessante i denne sammenhæng er, at interviewpersonerne tilkendegiver, at deres tilflytning til Skive Kommune i mere eller mindre grad har været tilfældigt. Eksempelvis nævner Peter, at de satte en passer på et kort, og så valgte at bo indenfor en radius af 200 km fra Thisted og Odense (Interview 5, l.22), mens Steen og hans kone oprindeligt ledte efter en bolig i Randers (Interview 4, l.36). De angiver også, at de som sådan ikke havde noget tilhørsforhold til området, for eksempel i form af familie eller venner, som kan være afgørende i forhold til deres tilflytning. Man kan altså sige, at ingen af disse havde et place-forhold til området, men derimod i højere grad et space-forhold, da de ingen minder eller relationer har til området. At det tilfældigvis er blevet Skive Kommune, som det kunne have været Ringkøbing, Herning eller Brønderslev, tyder også på, at de ikke nødvendigvis har haft specifikke eller deciderede præferencer i forhold til, hvad området kunne tilbyde. Alle interviewpersonerne angiver, at de nu er glade for det sted de bor, og at de ikke umiddelbart har planer om at flytte fra området, og betegner det som deres hjem, hvorved det kan formodes, at der er sket en udvikling fra et space- til et place-forhold til området. Spørgsmålet er, om tilflytterne på denne måde kan siges at have adapteret de præferencer (f.eks. fællesskab og natur), som gør sig gældende i de enkelte samfund, da de nu føler et tilhørsforhold til lokalområdet. Hermed menes at tilflytterne, hvis de aktivt havde valgt at bosætte sig der, hvor de bor, i højere grad kunne siges at have de samme præferencer, som lokalområdet kunne tilbyde. Derimod er tilfældet, at de tilfældigt er endt i lige præcis dette lokalområde, og derfor ikke nødvendigvis har haft samme præferencer og prioriteter, som de lokale i lokalsamfundet. På denne måde kan der altså argumenteres for, at tilflytterne (i form af interviewpersonerne), ændrer deres præferencer over tid, hvis deres situation er, som beskrevet ovenfor. Derudover kan det også tænkes, at denne ændring i præferencer er sket som følge af en ændring i tilflytternes habitus i takt med, at der er sket en øget interaktion mellem dem og lokalsamfundet. Det er også muligt, at der omvendt er sket en ændring i tilflytternes præferencer ved at de i stigende grad deler oplevelser med de lokale, og at der derigennem er sket en ændring i deres habitus. Hvorvidt det er ændringer i habitus, som skaber nye præferencer, eller nye præferencer som skaber ændringer i habitus, er ikke muligt at sige.

Når man ser på tilflytternes årsager til, at de er flyttet til området, så varierer disse meget, uden at der nødvendigvis er et entydigt mønster. Der ses dog en tendens til, at tilflytterne i deres tilflytning til området, prioriterer job, natur og rolige omgivelser samt boligrelevante forhold højt, såsom lave boligudgifter, mere attraktive boligområder og lignende (Figur 8 og Figur 9).

Figur 8: Betydningen af lavere boligudgifter for tilflytning

Figur 9: Hvilken betydning havde det for din tilflytning, at du eller din partner fik job i området?

Disse tendenser er ikke overraskende, eftersom tidligere undersøgelser viser, at økonomiske forhold og den idylliske tanke om et liv på landet, har stor betydning for folks tilflytning til yderområder (Nørgaard, 2010). Det er værd at bemærke, at når respondenterne bliver spurgt, om de samme faktorer i forhold til deres fremtidige bosætning, ændrer disse svar sig en smule. Eksempelvis angiver hele 96% (før 80%), at natur og grønne omgivelser er afgørende for deres fremtidige bosætning. Det er

også værd at notere sig, at hvor kun 26% angav, at tilbuddet/udbuddet af kommunale services spiller en rolle, så siger 75% i dag, at dette er vigtigt for deres fremtidige bosætning. Denne udvikling kan vise sig at være meget relevant, da de kommunale services i visse yderområder forværres i disse år. At der er sket denne udvikling kan tyde på, at tilflytterne i deres boligsøgning ikke har vægtet de kommunale services højt i forhold til flere af de andre faktorer. Derimod kunne denne udvikling i præferencer tyde på, at tilflytterne i deres daglige liv finder ud af, at de kommunale services rent faktisk har en betydning for deres tilværelse. Det kunne eksempelvis være i form af skole eller lægehjælp, hvor manglen på disse, ifølge tilflytterne, kunne få dem til at overveje at flytte. Samme tendens kan ses i forhold til mulighederne for offentlig transport, hvor kun 28% angiver dette som værende betydningsfuldt i forhold til deres tilflytning, hvorimod at hele 62% nu mener, at transporten spiller en rolle for deres fremtid i kommunen. En forklaring på disse to variationer kunne være, at fraværet af disse services kunne tænkes at besværliggøre dagligdagen for borgerne, hvis skolen lukker i byen, eller at man som forældre ikke har mulighed for, at børnene kan tage bussen. Det påpeger Peter eksempelvis kan være en mulig problemstilling "(...) [Jeg] kunne godt tænke mig at bussen den kørte bare en lille smule senere om morgenen, således at min datter ikke skulle vente en halv time oppe på skolen inden undervisning." (Interview 5, l.289). Her kunne man også forestille sig, at manglen på eksempelvis en skolebus kunne betyde, at man som forældre vil være tvunget til at køre sine børn til aktiviteter rundt i området, og at man til sidst, for bekvemmelighedens skyld, ender med at flytte ind til byen, hvor alle disse aktiviteter er samlet ét sted. Derudover kan forklaringen på, hvorfor tilflytterne angiver at visse kommunale services er vigtige for deres fremtidige bosætning, være at tilflytterne nu har fundet ud af, hvor vigtige disse er, fordi de mangler dem i deres hverdag. Det fremgår ikke entydigt i respondenternes svar, men det kan være en mulig forklaring på det markante skift, der sker i tilflytternes holdning. Dette giver også grobund for, at man fra kommunal side i en større grad skal have fokus på de parametre, der fastholder folk, fremfor det som tiltrækker tilflyttere, da man ellers risikerer at have fokus på tiltag, som den almindelige tilflytter ikke finder afgørende i deres daglige liv.

Ud over at interviewpersonernes tilflytning til Skive Kommune er præget af en vis tilfældighed, udspringer der sig endnu en bemærkelsesværdig, men måske tilfældig detalje i forhold til tilflytterne. I interviewene fremgår det nemlig, at alle personer,

men særligt Steen, Peter, Helle og Tove er flyttet mange gange og til flere forskellige områder i løbet af deres liv (se f.eks. Interview 5, 1.12 og Interview 3, 1.10 & 220). At disse personer har flyttet meget, kan betyde, at de måske ikke har en stærk place-tilknytning til ét sted. Alle giver de udtryk for, at de har følt sig godt tilpas mange steder, og at de også gør det nu i deres lokalområde. Der kan dermed være tale om, at interviewpersonerne kan anses som værende nogle mennesker, der relativt hurtigt kan integreres og blive en del af lokalsamfundet (f.eks. Interview 3, 1.328 eller Interview 2, 1.260-262). De angiver, at der selvfølgelig kan være ting, som de savner ved det gamle sted, men som de ikke har haft noget problem med at undvære (f.eks. Interview 5, 1.133). Det fremgår også af interviewene, at flere af personerne er ganske tilfredse med det sted, de bor, men de angiver dog alle, at de i fremtiden ikke nødvendigvis er bosat samme sted (se f.eks. Interview 1, 1.435 eller Interview 2, 1.275). Her angiver de som den primære årsag, at eksempelvis familiære forhold, kunne få dem til at flytte (f.eks. Interview 3, 1.450). Det bemærkelsesværdige er, at ingen af dem direkte angiver, at der er noget som direkte fastholder og forhindrer dem i at flytte fra området, hverken naturen, menneskene eller lokalområdet. Interviewpersonerne er derimod villige til at forlade området, hvis tilværelsen ændrer sig, for at finde et nyt sted at bo. Man kunne derimod forestille sig, at hvis det samme spørgsmål blev stillet til de lokale, ville de i mindre grad være villige til at flytte fra området, eftersom de gennem det meste af deres liv har knyttet deres tilværelse til det specifikke område, og derfor har en større place-tilknytning til området. Dette er på trods af, at de tilflyttere, som eksempelvis har boet der i 10 år, må formodes i en vis grad at have mulighed for at knytte relativt stærke bånd til lokalområdet og dets beboere. Ingen af dem føler dog en stedstilknytning, der er så stærk, at de ikke vil flytte derfra. Manglen på en dyb stedstilknytning, som kommer til udtryk ved at de er villige til at flytte, kan altså betyde at tilflytterne ikke opfatter området, som værende et betydningsfuldt place, men snarere et space, som ikke er essentielt for deres tilværelse. At hver interviewperson har været bosat relativt mange steder, er dog ikke et emne som er blevet undersøgt i spørgeskemaundersøgelsen. Det kunne have været relevant at undersøge dette aspekt, eksempelvis ved at spørge respondenterne om, hvor mange steder de har været bosat tidligere. På denne måde kunne det muligvis afdækkes, om folk der generelt har flyttet meget i deres liv, eksempelvis synes det er lettere at komme ind i et lokalsamfund.

Delkonklusion

Analysedel 2 viser, at visse af tilflytternes præferencer i forhold til bosætning, ændrer sig over tid. Respondenterne og interviewpersonerne angiver alle, at de nu værdsætter nogle faktorer mere, særligt i forhold til deres fremtidige bosætning i området, end da de oprindeligt flyttede til området. Her fremhæves blandt andet de kommunale services, naturen og de sociale aktiviteter som præferencer, der nu bliver prioriteret højere af tilflytterne end tidligere. At de er blevet mere tilfredse for eksempelvis naturen eller de sociale aktiviteter, kan indikere, at flere af tilflytterne har fået et place-forhold til området, da de i hverdagslivet og i interaktionen med de lokale, har fået knyttet minder og oplevelser til de fysiske rum i området. Den stærkere tilknytning kan betyde, at tilflytterne vil være mindre villige til at fraflytte området igen. Tilflytterne angiver derudover, at deres bosætning i området har gjort dem opmærksomme på nye muligheder, som de ikke umiddelbart vidste, at de ville sætte pris på. Det fremgår, her særligt hos interviewpersonerne, at deres fremtidige bosætning i området ikke er sikker, da der ikke umiddelbart er noget i lokalområdet, som decideret fastholder dem. Det kan indikere, at de stadig opfatter området som værende et space, og ikke et essentielt place. Derudover bærer deres tilflytning til området præg af en vis tilfældighed, hvilket betyder, at man som lokalsamfund skal gøre en ekstra indsats for at integrere disse borgere, da det tilfældige valg af netop Skive Kommune må betyde at tilflytterne ikke på forhånd føler, at de har meget tilfælles. Analysen påpeger derudover, at det kan være problematisk fra kommunal side at fokusere på de præferencer som tilflytterne har inden eller i forbindelse med deres tilflytning til området, da disse ikke er afgørende for deres fremtidige bosætning. Der skal derfor ske et skift fra fokus på tiltrækningsparametre til et fokus på fastholdelsesparametre, hvis sandsynligheden for fraflytning skal mindske i yderområderne.

Diskussion og perspektivering

Som det er fremgået af specialets redegørelse og analyse, så er der også i Skive Kommune visse problemer med at fastholde tilflytterne i kommunen. Det er derfor relevant i forhold til specialets formål at diskutere, hvorledes man kan fastholde tilflytterne, og hvordan man som yderkommune kan påvirke/modvirke fraflytning fra yderområderne, som er en af de store problemstillinger i flere kommuner.

Som det ses i både respondenternes og interviewpersonernes svar, er en mulig fraflytning fra Skive Kommune noget, som flere af tilflytterne overvejer. Men spørgsmålet er, hvordan man kan undgå denne fraflytning? Først og fremmest fremgår det af analyse, at de personer, som generelt synes, det er svært at møde lokalsamfundet og ikke har meget tilfælles med de lokale i højere grad end andre, har overvejet at flytte væk fra området. Der er altså her muligheder for forbedring i forbindelse med at få integreret tilflytterne, og særligt i deres umiddelbare møde med lokalbefolkningen. Dette er dog lettere sagt end gjort, da der allerede nu er mange aktiviteter, både i Skive Kommune og hos andre kommuner, som er arrangeret af borgerforeninger, idrætsklubber eller kommunen. Det kan være svært at vurdere, om disse indsatser virker, og her er Skive Kommune ingen undtagelse. I forbindelse med udarbejdelsen af dette speciale er forskellige data blevet indsamlet om kommunen, men de måske vigtigste data eller statistikker i forbindelse med dette speciale, som er hvor mange tilflyttere, der bliver boende i kommunen, ikke eksisterer på nuværende tidspunkt. At man ikke er i besiddelse af en sådan information i en udkantskommune som Skive, er bemærkelsesværdigt, da en sådan statistik er essentiel for at kunne fastslå eller måle, om de tiltag, der bliver iværksat for at fastholde tilflytterne, overhovedet har nogen effekt. Hermed kan der sættes spørgsmålstejn ved den kommunale indsats eller prioritering for at fastholde tilflytterne i området.

Det er dog ikke alt, som kan eller skal måles og vejes i forbindelse med integration af tilflyttere, som det også fremgår af analysen. Når det kommer til integration af nye borgere, hvad enten det er internt i et land eller mennesker udefra, er der altid forhold, som ikke kan kvantificeres. Det er derfor også vigtigt, når man som yderkommune forsøger at løse dette problem, at man ikke kun tenderer til at fokusere på den økonomiske side af sagen. Her bliver nogle af de *benefits* som politikken/projekterne medføre negligeret, da disse ikke altid kan måles på bundlinjen. Dette er eksempelvis

relevant i forhold til de kommunale tilbud, som er i kommunen. Her har Skive Kommune, som så mange andre kommuner, centraliseret og tilpasset de kommunale services i forhold til den økonomiske ramme (SkiveFolkeblad, 2015). Som det er fremgået i analysen, så kan dette være et problem i forhold til at fastholde tilflytterne, da en stor del af tilflytterne angiver, at det er essentielt og har en stor betydning for deres fremtidige bosætning. Det kan derfor være problematisk, at man fra kommunal side vælger at lukke skoler og institutioner i yderområderne, da det fortrinsvis er de steder, hvor interaktionen mellem tilflyttere og de lokale foregår, og som derfor er afgørende, hvis der skal ske en udvikling med tilflytternes habitus. Lukninger af institutioner kan også betyde, at forældrene for at lette deres hverdag, vælger at flytte ind til en større by og bidrager derfor til en øget urbanisering i kommunen. Denne faktor medtages ikke nødvendigvis, når nettofraflytningen opgøres og fremgår derfor ikke altid af de relevante statistikker. Denne fraflytning er ligeså meget med til at øge problemerne i de landlige dele af kommunen, som det vil være tilfældet med en decideret fraflytning. Der kan også være et problem i, at man som yderkommune ser på, hvad det er, der tiltrækker folk og ikke hvad der fastholder dem. I forhold til tilflytning angiver (mulige) tilflyttere ikke nødvendigvis de kommunale services, som værende det afgørende for deres tilflytning, og kommunerne kan derfor negligere eller nedprioritere denne dimension. Denne tankegang, hvor man i højere grad fokuserer på, hvad det er, som tiltrækker tilflyttere, kan være problematisk, da det jo i virkeligheden ikke er det, som er problemet. Som det fremgår af redegørelsen af Skive Kommune, så kommer der årligt omkring 1500 mennesker til kommunen. I stedet for at forsøge at tiltrække tilflyttere i disse yderkommuner, hvor eksempelvis Skive Kommune reklamerer med de penge, man kan spare i boligomkostninger (Flyttilskive.dk, 2016), kunne man overveje, om det ikke er lettere at fastholde de nuværende tilflyttere i kommunen. Det må antages, at det trods alt er lettere at fastholde folk, der i forvejen bor der, og som til en vis grad har interageret med lokalbefolkningen og fået en vis stedstilknytning, end det er, at tiltrække nye borgere uden noget tilhørsforhold til egnen. Selvom kommunen/kommunerne ikke selv ved, hvor mange tilflyttere, der flytter derfra, så viser undersøgelsen fra Guldborgsund og Lolland Kommune, at op mod 25% forsvinder indenfor det første år (Oxford Research, 2014). Der ligger derfor et stort potentiale i at forsøge at fastholde de personer, da en ganske lille nedgang i fraflytningen, for eksempel på 5%, ville være med til stort set at udligne nettofraflytningen fra kommunen. Man må formode, at en

del af de personer, som vælger at fraflytte kommunen igen, vil være personer, som ikke føler, at der er en overensstemmelse mellem deres egen og de lokales habitus. Derudover kan denne manglende overensstemmelse i habitus betyde, at de ikke har opnået en stærk nok stedstilknytning til området, og derfor vælger at fraflytte kommunen. Der ligger derfor et uudforsket eller uforløst potentiale i denne gruppe af tilflyttere, hvor man fra både kommunens og fra de lokales side kan søge at forbedre integrationen af disse mennesker. I Skive Kommunes landdistriktspolitik (2016B) er der mange gode tiltag, såsom større involvering af lokalsamfundet i politikken og flere erhvervsmæssige tiltag, som alle kan være med til at forøge tiltræknings- og fastholdelseskraften i kommunen. Problemet er, at der kan være langt fra ord til handling, og endnu længere fra handling til effekt. Derudover betyder den manglende viden på området, at man fra kommunal side kan risikere at handle i blinde, da man ikke har en tilbundsgående viden og indsigt på området og ikke kender sit udgangspunkt. Det fremgår af undersøgelsen fra Lolland, at det særligt er unge mellem 20-24 år, som fraflytter kommunen, mens nettofraflytningen i de øvrige aldersgrupper er lille. Ligesom på Lolland, må det antages, at man i Skive Kommune også vil have visse problemer med at fastholde disse unge, da de jo ofte flytter grundet uddannelse (Oxford Research, 2014). Det er altså ikke her, at indsatsen skal lægges fra kommunal side, da denne tendens skal ændres på et makro-politisk niveau. Det betyder også, at kræfterne i højere grad skal lægges på den midaldrende aldersgruppe, der samtidig er dem, som den fremtidige udvikling i yderområderne skal baseres på, da disse ofte medbringer børn og nye kompetencer til området. Det er af afgørende betydning, at man i kommunerne får et bedre overblik og indblik i den reelle situation i kommunen, således at tiltag ikke bygger på formodninger og forudindtagede antagelser.

Det førstehåndsindtryk som møder en, når man kommer til et nyt sted, kan flere gange være afgørende for, ens fremtidige opfattelse af området. Det ses, at en relativt stor del af tilflytterne finder det svært at komme til et nyt lokalområde, som de opfatter som værende meget lukket, og de må derfor siges at have fået et relativt dårligt førstehåndsindtryk. Der er altså her muligheder for at forbedre dette indtryk og integrationen af disse mennesker. En løsning kunne være at ansætte en konsulent, enten kommunalt eller privat, med det formål at sørge for integrationen af tilflyttere. Dette er eksempelvis forsøgt i Bornholm Kommune, som i samarbejde med det

private erhvervsliv, har ansat en konsulent til at hjælpe tilflyttere i processen (FlyttilBornholm.dk, 2016). En sådan løsning kunne tænkes at være yderst velegnet i flere kommuner, da en konsulent kunne bidrage til at få afklaret tvivlsspørgsmål hos tilflytteren, samt forberede personen på det liv, som venter i et såkaldt yderområde. På denne måde er det også muligt at *screeene* folk, inden de flytter til kommunen, og derved kunne rådgive dem bedst muligt om, hvilket område som lever bedst op til den habitus, de præferencer og ønsker, som tilflytterne måtte have. Herved kan man bedre sikre eller øge sandsynligheden for, at tilflytterne kommer til at omgås mennesker, som de har et større fællesskab med i forhold til habitus. Derved kan man også sikre, at øge sandsynligheden for at tilflytterne knytter et place-mæssigt forhold til det givne område, hvilket må formodes at mindske fraflytningsovervejelserne. Selvom der er økonomiske omkostninger forbundet med ansættelsen af en sådan konsulent, kan en sådan udgift hurtigt være dækket i forhold til det skattegrundlag og de afledte økonomiske effekter i form af jobs i institutioner, hos købmanden og lignende, som vil opstå ved et øget befolkningstal. Man skal dog være opmærksom på, at man i ansættelsen af denne konsulent skal finde en person, som er relativt velforankret i lokalsamfundet eller området. Ofte er det nemlig de uformelle kontakter, der kan være afgørende for integrationen af borgerne, da det er i nærmiljøet at integrationen foregår. Ansætter man en udefrakommende person, kan manglende kendskab til området eller de kontakter, som kan gøre forskellen, være en hindring for en vellykket rådgivning, da man igen kun opererer på det formelle niveau.

At man gennem en sådan konsulent muligvis bedre kan få integreret nye borgere, vil på mange niveauer være med til at løfte tilflytternes stedstilknytning og tilfredshed med det sted, de bor. At der er potentiale for at udvikle tilflytternes stedstilknytning, kommer tydeligt frem i forhold til at sammenligne deres tilknytning i forhold til de lokales. I en tidligere undersøgelse (Møller et.al, 2016), hvor både lokale og tilflyttere i landlige områder af Morsø Kommune blev undersøgt, fremkom det, at den samlede tilknytning for disse mennesker var på 8,49 (på en skala fra 1-10), hvorimod tilflytterne i dette speciale kun angiver en samlede score på 6,92. Det vil altså sige, at der for kommunerne og lokalsamfundet ligger en opgave i, at bruge de tilgængelige redskaber, for at forsøge at øge tilflytternes tilknytning, da en højere tilknytning er lig med en større place-fornemmelse af området. Hvis stedstilknytningen til området øges, opnås der formentlig også en større overensstemmelse af habitus mellem

tilflytterne og de lokale, da tilflytterne nu vil værdsætte nogle af de samme områder som de lokale. Netop denne sammenhæng mellem place og habitus, som blev præsenteret i specialets teoriafsnit, tyder altså også på, at den eksisterer i praksis. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at flere af de tilflyttere, som flytter fra et område igen, angiver at deres forventninger i forhold til et idyllisk liv på landet, ikke er blevet indfriet (Nørgaard et.al, 2010). Det kan tolkes som, at disse tilflytteres habitus er forskellige fra den habitus, som er i området. Med andre ord kan tilflytterne ikke forene deres livsbehov og væremåde med de lokales. Dermed kan forventningerne ikke mødes af lokalsamfundet, og bryder dermed deres ”idylliske” opfattelse af et liv på landet. Denne manglende tilpasning og overensstemmelse i habitus betyder også, at de ikke er i stand til at få et place-forhold til området, og ender i sidste instans med at fraflytte området. Det kan altså være nødvendigt at få afstemt forventningerne med tilflytterne allerede tidligt i forløbet, således at man som område og kommune kan undgå det ”nederlag”, det kan være at opleve tilflytterne forlade området. Her kunne man lave en øget kommunikationsindsats, som i stedet for at love, at det ene eller andet kan blive opfyldt (som f.eks. på FlyttilSkive.dk), er mere reel og retvisende i sin markedsføring af området. Dertil kommer at selve begrebet *markedsføring*, i forbindelse med tiltrækningen af nye borgere, kan være problematisk i sig selv. Herved indikerer kommunen, at man konkurrerer mod de andre kommunerne om disse mennesker, ved at forsøge at gøre sig mest mulig attraktiv. Man kan være skeptisk overfor denne måde at gribe problemstillingen an på, da de enkelte kommuner gennem såkaldte naturlige flyttemønstre formentlig i forvejen har nok tilflyttere til at kunne dække det faldende befolkningstal. Det kan også være problematisk, hvis man kigger nærmere på landdistriktspolitikken i Skive, at man forsøger at udvikle særlige identiteter i forhold til livet på landet. Som beskrevet i teoriafsnittet om space/place, så betyder denne udvikling af en form for *masseidentiteter*, at man kan risikere, at tilflytterne ikke kan identificere sig med den identitet, som bliver fremhævet i forskellige kampagner eller gennem lokalpolitikere. Hermed er det ikke sagt, at forskellige områder ikke skal *brande* sig selv i forhold til det, som er særligt hos lige præcis dem, men man skal være opmærksom på, ikke at tillægge tilflytterne nogle værdier eller lokale identiteter, som de i princippet ikke kan genkende sig selv.

Hvis problemstillingen med fraflytning fra de landlige dele af yderkommunerne anskues i et større perspektiv, dukker der også nye perspektiver op. Først og fremmest er der diskussionen omkring penge, og hvem som skal finansiere fastholdelsen landsbylivet i Danmark. I skrivende stund ser vi i forhandlingerne mellem KL og staten, at vi har kommunerne på den ene side, som i høj grad kæmper med at opretholde velfærdskerneydelser i en tid, hvor de økonomiske ressourcer bliver færre. På den anden side har vi staten eller regeringen, som omvendt kæmper for at kunne frigive midler fra kommunen, som kan bruges direkte på en finanslov. Problemet er, at der internt mellem kommunerne er vidt forskellige forhold og vilkår, hvor det især er yderkommunerne, som rent økonomisk taber skatteindtægter og bliver fattigere, mens bykommunerne i højere grad oplever en vækst i både indbyggertal og i skatteindtægter (Borre, 2014). Den økonomiske tilbagegang, som flere af yderkommunerne oplever, er med til at forringe de institutionelle dele af kommunen, såsom den offentlige transport eller skole- og dagstilbud, som jo, ifølge tilflytterne, har en stor betydning for deres fremtidige bosætning. Det er omkostningskrævende for den enkelte kommune at fastholde et godt serviceniveau, når de økonomiske rammer i forvejen er små, og det kræver derfor ressourcer og hjælp fra statslig side, hvis man for alvor skal have en realistisk chance for at vende de senere års negative udvikling. Denne hjælp kan selvfølgelig komme i form af flere økonomiske ressourcer, men også ved at tilbyde særlige vilkår og muligheder for yderkommuner. Her tænkes eksempelvis på muligheden for flere dispensationer i forhold til planloven, som dog også for nylig blev revideret, således at man giver kommunerne og borgerne bedre muligheder for at udfolde det potentiale, som ligger i de enkelte områder. Hermed er det ikke sagt, at løsningen er at bygge store feriecentre, men nærmere at man i de enkelte landsbyer får mulighed for eventuelt at bygge i landzoner og andre lignende tiltag. Det vil skabe mulighed for, at de enkelte landsbyer kan udvikle sig, som de selv finder passende og skabe et område, som de selv og tilflytterne finder attraktivt.

Hvis problemstillingen anskues fra statslig side, kan hjælpen til kommunerne være forbundet med øgede omkostninger, hvilket det formentlig også vil betyde. Disse økonomiske ressourcer kan tænkes kun at have en effekt på det, man kan betegne som værende de formelle strukturer, som kommunerne har en direkte indvirkning på. Det kan eksempelvis være bedre idrætsfaciliteter, skoler eller offentlig transport, som er

områder, der i visse yderområder bliver nedprioriteret eller lukket, som følge af tilpasning til lavere befolkningstal. Selvom statslig hjælp, i form af ekstra penge til kommunale services, vil have en vis effekt på de formelle strukturer i lokalsamfundet, så kan det dog være svært for staten eller kommunen at påvirke de mere uformelle. De uformelle fællesskaber og strukturer opstår netop spontant og ligger udenfor den sfære, man som kommune kan påvirke. Man kan dog sikre, at der er gode rammebetingelser for at disse fællesskaber kan opstå, ved blandt andet at fastholde landsbyskolerne, selvom disse rent økonomisk er dyrere end at centralisere skolerne. Problemet i dette regnestykke er, at man ikke umiddelbart kan vurdere de afledte synergieffekter, som følge af investeringer i opretholdelsen af livet i landsbyerne. Her tænkes eksempelvis på fastholdelse af arbejdspladser og arbejdskraft i yderområder, bevarelse af den sociale kapital og dens effekter, samt sikring af en forsat diversitet i det danske samfund. Denne diversitet kan også tænkes at have en positiv effekt på flere forskellige områder, både lokalt, men ikke mindst også nationalt. Hermed bliver regnestykket mere kompliceret i forhold til en skolelukning, som kan have vidtrækkende konsekvenser for et landsbysamfund. I tilfælde af en lukning vil man også risikere at miste skatteindtægter, da forældrene kan vælge at fraflytte området, hvilket betyder, at de økonomiske omkostninger bliver endnu større. At vælge at spare på dette område og i yderområderne generelt, kan derfor igangsætte en negativ spiral, både økonomisk og diskursivt, som kan være svært at vende igen. Derimod kan en investering og positiv italesættelse af yderområderne være med til at vende udviklingen, og skabe en ny fortælling om livet på landet i Danmark. I forbindelse med investeringer i yderområderne, er det også vigtigt, at man fra kommunal side bevidst går ind og støtter de lokale ildsjæle, som er i områderne. Alle interviewpersonerne i dette speciale angiver, at det i høj grad er ildsjæle, som er drivkraften bag mange af de udviklingsprojekter, som foregår i de landlige områder. Disse ildsjæle kan også være med til at fremme de uformelle fællesskaber, som må antages at have en stor indvirkning på tilflytternes habitus og integration.

Der er ingen tvivl om, at det kræver en fælles indsats, fra både stat, kommune og lokalsamfund for at få integreret tilflytterne i yderområderne. Denne indsats kræver både økonomiske og menneskelige ressourcer, som man som kommune skal være villig til at investere i lokalområderne, da disse skal være katalysatorer for en fremtidig udvikling. Det kræver en koordineret indsats mellem den offentlige og

privates sfære, som man da også ser foregå i højere og højere grad i kommunerne. Det bliver derfor interessant at se, hvorledes man i kommunerne griber fremtiden an, og om det stigende fokus på tiltrækning af tilflyttere skifter, og i stedet vender sig mod fastholdelse af tilflyttere.

Konklusion

På baggrund af analysen og diskussionen, vil det følgende afsnit besvare specialiets problemformulering og indledende problemstilling.

Som det fremgik af redegørelsen, kæmper Skive Kommune med mange af de problemstillinger, som knytter sig til en såkaldt ”yderkommune”, som blandet andet at man i kommunen oplever et faldende befolkningstal, og at man generelt har en nettofraflytning. Det fremgik af analysen, at mange af tilflytterne oplever, at der over tid er sket en ændring i deres tilhørsforhold og præferencer. De angiver, at de er glade for de muligheder, der er opstået i mødet med et nyt område, og at de nu, i højere grad end tidligere, sætter pris på og mener, at naturen, de sociale aktiviteter og de kommunale services er vigtige for deres fremtidige bosætning i området. En årsag til denne udvikling kan være, at tilflytterne har adapteret de normer og værdier, som eksisterer i lokalområdet. Tilflytterne kan derfor siges at have udviklet deres habitus, således at der er en højere grad af overensstemmelse af denne mellem tilflytterne og de lokale. Imidlertid oplever mange af tilflytterne stadig, at det er svært at blive integreret i lokalområdet, som flere af dem mener ikke er åbne over for nye mennesker. Det tyder på, at der på det uformelle plan, såsom ”snakken over hækken”, ikke foregår en interaktion mellem de lokale og tilflytterne, selvom de deltager i aktiviteter. Derimod angiver mange af tilflytterne, at de sociale aktiviteter er vigtige for dem og deres bosætning, hvilket kan indikere, at det mere er i de formelle og arrangerede strukturer de interagerer. Det er dog tvivlsomt om disse strukturer er nok til at kunne integrere tilflytterne fuldgældigt i området.

At det kan være svært for den del af tilflytterne, som overvejer at fraflytte kommunen at blive en integreret del i lokalsamfundet, vurderes til at være knyttet til habitus. Disse mennesker angiver, at de ikke har meget til fælles med de lokale og har en anden livsstil. Det må formodes at have en betydning i forhold til, hvor godt tilpas man føler sig i området, og dermed hvor villig man er til at fraflytte området. De manglende fælles interesser betyder også, at man som tilflytter ikke nødvendigvis får en stærk stedstilknytning til området, som er afgørende for, at man vælger at blive boende. Denne manglende place-tilknytning til området kommer særligt til udtryk i interviewpersonernes udsagn, som alle angiver, at der som sådan ikke er noget, der fastholder dem i området, og at de er villige til at flytte, hvis de nuværende

omstændighederne ændrer sig. Derimod er det mere tvivlsomt, at sådanne svar vil komme fra de lokale, hvor det formentlig vil være udefrakommende *pull*-faktorer som er afgørende. På et mikro-plan er det vigtigt, at man i de enkelte lokalsamfund gør en endnu større indsats for at integrere disse borgere. At afholde fællesspisning og andre sociale arrangementer er ikke nødvendigvis nok til at få tilflytterne til at føle sig som en del af lokalsamfundet, da det peger på, at det er de små ting i hverdagen, som gør tilflytterne til fuldgældige medlemmer af lokalsamfundet. De sociale aktiviteter har dog en stor betydning for tilflytternes fremtidige bosætning, da de tilflyttere, som angiver, at de værdsætter de sociale aktiviteter, ikke overvejer at fraflytte området. Der ligger derfor et uudnyttet potentiale i at få aktiveret tilflytterne, da dette kan medføre en transformation af området fra et space til et place.

Selvom kun én tredjedel af tilflytterne overvejer at fraflytte området, er disse personer afgørende for den fremtidige udvikling i området. Der er derfor brug for, at man skifter fokus fra tiltrækning af borgere, til i stedet at fokusere på at fastholde de borgere, som allerede bor i området. Disse personer har stiftet bekendtskab med området og dets borgere, og må vurderes til at være lettere at integrere. Derudover har vi at gøre med personer, som har foretaget et aktivt valg om at flytte til et landligt område, hvilket kan betyde, at mange af dem er åbne overfor det særegne ved at bo på landet. Det kræver en koordineret indsats mellem kommunen og lokalsamfundet at få tilflytterne integreret, og at kommunen i højere grad forsøger at være en aktiv aktør i denne sammenhæng. Denne aktive indsats kræver visse økonomiske investeringer, særligt i forhold til at bevare livet i de små landsbysamfund. Der skal derfor overvejes nøje af kommunerne, om man kan acceptere at have et driftsunderskud på eksempelvis skolevæsenet, for til gengæld at bevare de synergieffekter, som opstår i forbindelse med skolen og de interaktioner, der foregår her. Derudover kræver løsningen på problemerne i yderområderne formentlig en indsats fra statslig side, da de færreste udkantskommuner har de økonomiske ressourcer til at løse denne problemstilling alene. Hvis dette skal blive en realitet, er det nødvendigt at tage en diskussion på nationalt plan om, hvorvidt man ønsker at bibeholde de danske landsbysamfund, eller at man i stedet gør borgerne i landdistrikterne opmærksomme på de vilkår, de i fremtiden må leve under. Herved kan man fra kommunal side også undgå stor fraflytning fra yderkommunerne, da tilflytterne i forvejen er indstillet på det liv, de kommer til at leve, og at der derfor er forventningsafstemt mellem parterne.

Diskussionen skal tages på nationalt plan, da kommunernes og lokalpolitikernes egeninteresse vil være at bevare og have så mange indbyggere som muligt, da der er økonomiske incitamenten forbundet hertil. Denne løsning er dog ikke nødvendigvis den bedste set i et nationalt perspektiv. Det kan derfor være nødvendigt at man gentænker yderkommunernes opgaver i forhold til services, og eventuelt sætter krav til at de skal agere anderledes end bykommuner. Dette kræver dog en diskursiv ændring i vores måde at opfatte en kommune og dens forpligtigelser, hvor yderkommunerne skal levere en anden form for velfærd end tilfældet er i dag. Overordnet set er der ingen tvivl om, at noget skal gøres for at vende den nuværende udvikling. Her er fastholdelse af tilflytter en del løsningen på problemerne i yderområderne. Det er derfor nødvendigt, at man fra offentlig side fokuserer på at bevare og fastholde tilflytterne og livet i lokalområderne, fremfor at fokusere på tiltrækningen af borgere som værende løsningen.

Litteraturliste

Berlingske.dk (2013): *Grafik om uddannelsesniveau i kommunerne -*
<http://www.b.dk/kommunalvalg/uddannelse> Besøgt d. 18. juni 2016.

Borre, Martin (2014): *S afviser DF: Yderkommuner må selv jagte attraktive borgere.*
I Politiken d. 20 marts 2014. <http://politiken.dk/indland/politik/ECE2240364/s-afviser-df-yderkommuner-maa-selv-jagte-attraktive-borgere/> Besøgt d. 18. juni 2016.

Bryman, Alan (2012): *Social Research Methods*. 4. udgave. Oxford University Press, Oxford, England.

Cresswell, Tim (2004): *Place – a short introduction*. Blackwell.

Danmarks Statistik (2016): *Brug af forskellige statistiske tabeller under "Befolkning og valg"*. www.statistikbanken.dk

Flyttilskive.dk (2016): *Hjemmeside med informationer til tilflyttere.*
www.flyttilskive.dk Besøgt d. 18. juni 2016.

Flyttilbornholm.dk (2016): *Hjemmeside med informationer til tilflyttere.*
www.flyttilskive.dk Besøgt d. 18. juni 2016.

Flyvbjerg, Bent (2006): *Five Misunderstandings about Case-Study Research*. I *Qualitative Inquiry*, Volume 12, Number 2. Sage Publications.

Jerlang, Espen & Jerlang, Jesper (1998): *Socialisering og habitus – Individ, familie, samfund*. 1. udgave. 4. oplæg. Socialpædagogiske Bibliotek, København.

Johansen, Pia Heike & Thuesen, Annette Aagaard (2011): *Det, der betyder noget for livet på landet – en undersøgelse af positiv landdistriktsudvikling i form af befolkningsfremgang i et landsogn i hver af de fem regioners yderområder*. Center for Landdistriktsforskning, Syddansk Universitet, Esbjerg.

Kvale, Steinar (1997): *Interview – En introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. 1. udgave. Oversat af Bjørn Nake. Hans Reitzels Forlag, København.

Møller, Morten Sig. Nielsen, Tina Louise. Ravn, Majbritt Mølholm (2016): *Hvad betyder noget for de, som er bosat i Udkantsdanmark?*. Projektrapport. Aalborg Universitet.

Nørgaard, Helle. Jensen, Jesper Ole. Simon, Carola. Andersen, Hans Skifter (2010): *Tilflyttere til yderområder: Forandring, Integration og Strategier*. Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet, Hørsholm.

Oxford Research (2014): *Til- og fraflytningsanalyse. Motiver for til- og fraflytning på Lolland-Falster*. Analyse udarbejdet for Lolland Kommune og Guldborgsund Kommune af Oxford Research, Frederiksberg.

Region Midtjylland (2013): *Arbejdsmarkedet i Skive Kommune*. Af Region Midtjylland. <http://star.dk/upload/AmsRegionSite/Midtjylland/4%20Viden%20om%20arbejdsmarkedet/Kommunebeskrivelser/2013/Skive%20sendt.pdf> Besøgt d. 18. juni 2016.

Region Midtjylland (2016): *Midt i statistikken* (Skive Kommune). Af Region Midtjylland. <http://www.rm.dk/siteassets/regional-udvikling/midt-i-statistikken/midt-i-statistikken-2016/skive.pdf> Besøgt d. 18. juni 2016.

Relph, Edward (2016): *Place and Placelessness*. Oprindeligt fra 1976, men genudgivet med ny preface i 1980, 2008 og 2016. Sage Publications, London.

Skatteministeriet (2016): <http://www.skm.dk/skattetal/beregning/skatteberegning/befordringsfradrag-2015-og-2016> Liste af kommuner som betegnes som yderkommuner. Besøgt d. 18. juni 2016.

Skive Kommune (2013): *Skive Kommunes erhvervspolitik 2013-2016*. Udarbejdet af Skive Kommune.

Skive Kommune (2016A): *Månedssstatistik fra Marts 2016*. Udsendt af Indenrigsministeriet til kommunerne.

Skive Kommune (2016B): *Landdistriktspolitik 2016-2019*. Udarbejdet af Skive Kommune.

Speller, Gerda M.(2000): *A Community in Transition: A longitudinal study of place attachment and identity processes in the context of an enforced relation*. University of Surrey.

Vestergaard, Morten (2016): *Mangel på unge truer uddannelser i udkanten*. Fra Jyllandsposten d. 15 januar 2016. <http://jyllands-posten.dk/indland/ECE8371421/mangel-paa-unge-truer-uddannelser-i-udkanten/> Besøgt d. 18. juni 2016.

Watt, Paul (2009): *Living in an oasis: middle-class disaffiliation and selective belonging in an English suburb*. I *Environment and Planning*, vol. 41, p. 2874-2892.

Welander, Peter (2015): *Skolelukninger giver panderynker*. I Skive Folkeblad d. 9 oktober 2015. <http://skivefolkeblad.dk/article/20151009/LOKALT/151009917> Besøgt d. 18. juni 2016.

Ærø, Thorkild. Suenson, Valinka. Andersen, Hans Skifter (2005): *Bosætning i yderområder*. Statens Byggeforskningsinstitut, Hørsholm.

Bilag

Bilag 1: Interviewguide

Interviewspørgsmål	Eventuelle opfølgende spørgsmål
Kan du fortælle lidt om dig selv?	Hvad arbejder du med til dagligt? Hvor mange år har du boet her? Hvilket miljø er du opvokset i? (Storby, landsby)
Hvad var årsagen til at du i sin tid flyttede her til Skive Kommune og valgte at bosætte dig udenfor Skive by?	Var der en særlig årsag til at det lige blev Skive Kommune? Flyttede du fra noget specielt? Jobmulighederne var måske bedre? Ønskede en mindre stressende hverdag?
Hvordan synes du mødet var med disse nye mennesker?	Var de meget imødekommende? Hvordan tog de imod dig (og evt. Familie)?

Hvordan vil du beskrive forholdet mellem dig og så de fastboende da du flyttede hertil?	Havde i mange ting til fælles?
Hvilke udfordringer syntes du der var i forbindelse med at flytte til et nyt område?	Er du/i blevet inddraget i lokalområdet?
Kan du prøve at beskrive interaktionen mellem tilflyttere og fastboende? Snakker man sammen, eller er man i højere grad overladt til sig selv?	Hvordan kommer det til udtryk? Bliver man inviteret med til sociale arrangementer?

Hvordan synes du selv at du/i blev integreret i lokalsamfundet? Mange siger det kan være svært at komme til et nyt sted, hvor man ikke har mange relationer?	Hvad var let/svært? Er der noget man skal være opmærksom på som tilflytter?
Da du først flyttede herud, syntes du så at du havde meget til fælles med de mennesker der bor i området?	Hvorfor/Hvorfor ikke?
Da du i sin tid flyttede herud, havde du så en tilknytning til nogle fysiske steder i området?	Havde du været her tidligere?
Hvordan har du det med forskellige områder nu? Er der noget du sætter særligt pris på?	Hvorfor tror du at der er kommet denne ændring?

Hvordan føler du generelt at din tilknytning er til området?	Er den stærkere end andre steder i landet? Er den knyttet til personer eller er det i højere grad pga. området at du bor her?
Tror du at du kunne blive ligeså knyttet til et andet område i Danmark som du er her?	Hvorfor/Hvorfor ikke? Hvad er særligt her f.eks?
Når man ser på statistikkerne over hvorfor folk vælger at fraflytte et sted, så er det ofte indenfor de første par år – hvorfor tror du dette er tilfældet?	Er det også tilfældet med dig?
Hvordan vil du beskrive din udvikling i forhold til din tilknytning til lokalsamfundet?	Hvorfor tror du at du er blevet tættere knyttet end du var til at starte med?
Hvad tror du at der er afgørende for at man kan blive integreret i et område som tilflytter?	Hvad tror/ved du der kan være problemet når man kommer som tilflytter?

Føler du dig generelt hjemme i området? Er det et sted du kan identificere dig med?	Hvorfor kan/kan du ikke det?
Synes du at du i dag sætter pris på andre ting i din hverdag end du gjorde da du i sin tid flyttede herud?	Hvad har ændret sig og hvorfor?
Hvilken rolle spillede kommunen da du kom hertil – og hvad synes du ellers kommunen kan gøre for at hjælpe tilflyttere?	Skal den hjælpe mere eller mindre?
Har du overvejet at flytte væk fra området igen?	Hvorfor/Hvorfor ikke?

Bilag 2: Interview 1 - Tove

I: Hej. Kan du starte med at fortælle lidt om dig selv og hvem du er osv.?

T: Ja, hvem er jeg. Jeg er tilflytter hertil for knap 2 år siden, da jeg fandt en
5 kæreste der boede heroppe. Jeg er mor til to – en dreng på 17 og en pige på 24.

I: Men det er så ikke med den nuværende mand, kan jeg regne ud?

T: Det er det ikke nej. Vi er sådan en sat-sammen en, så han har to drenge på 19
og 17 år, og det er kun de to på 17 som egentlig er hjemmeboende ved os, men i
dagligdagen er de der ikke, for den ene er på efterskole og den anden bor på
10 kollegiet oppe ved Viborg.

I: Så ja, der er stille derhjemme?

T: Ja, der er meget stille.

I: Men altså, hvilken kommune kommer du fra?

T: Jeg kommer fra Herning Kommune.

15 I: Så er der alligevel et lille stykke op til Skive Kommune...

T: Ja, det er der. Jeg har så i mine teenageår boet i Skive sammen med mine
forældre, men det var også egentlig meget kort...

I: I en kort periode?

T: Ja, i et par år også.

20 I: Okay, så det er ikke fordi du har det helt store kendskab til egnen?

T: Nej, det er det ikke.

I: Men hvorfor flyttede du så herop til?

T: Jamen, det var pga. min kæreste.

I: Det er simpelthen kun pga. ham?

25 T: Ja. Og da jeg er førtidspensionist og han har fast arbejde og eget hus, og jeg
boede til leje... jamen, så var det ligesom oplagt. Og jeg var på et tidspunkt i mit
liv hvor jeg også trængte til at der skulle ske noget. Så det var sådan lidt en hård
beslutning, fordi min søn han er autist, så det var lidt svært at hive ham ud fra
hans trygge rammer. Men det er egentlig gået meget fint.

30 I: Men hvad med... Nu siger du han har sit eget hus. Er det et han har haft i mange
år, siden i har valgt at være bosat... nu er i jo ikke bosat i Skive by?

T: Nej, vi bor i Jebjerg. Jamen, det er det. Det har han jo haft i snart 20 år, tror jeg. Han har altid boet i Jebjerg.

I: Men hvad med dig, kom du fra selve Herning af eller?

35 T: Nej, jeg kom fra en by der hedder Snejbjerg lige ude for Herning.

I: Men hvordan var det så for dig at komme til et lidt mindre samfund? Altså, nu ved jeg ikke lige hvor stort Snejbjerg er...

T: Den er jo noget større end Jebjerg, og vi snakker vel omkring 5.000 indbyggere, og i Jebjerg er det 1200. Jamen, det var en omvæltning. Det er noget
40 man skal vænne sig til. Så jeg har været ude og finde mig et skånejob for at komme lidt væk hjemmefra. Der er ikke så mange mennesker på min alder som går hjemme jo.

I: Nej, det kan jo blive nogle lange dage nogle gange...

T: Ja, men altså det har været fint nok. Han var aktiv i fodboldklubben dengang
45 jeg mødte ham, og nu er jeg det. Så på den måde der kommer man jo ud blandt folk...

I: Ja, det er jo det her med de sociale... Men hvordan syntes du det var at møde de her nye mennesker? Nu har du jo snakket om at du har boet kort i Skive, men altså der er jo ligesom ikke nogen man kender?

50 T: Nej, det er der ikke. Jamen, det var da spændende... Det er noget man skal... hvordan skal jeg sige det... Man skal selv ville det, fordi hvis man ikke vil det, så kommer man ikke i forbindelse med folk. Så kan man jo sidde inde bag sine fire vægge...

I: Så det er derfor du har taget det skånejob der for at...?

55 T: Jamen, det er jo for det første for at komme ud fordi at vores børn er så store nu, så ellers kunne jeg jo sidde derhjemme og kigge fjernsyn hele dagen og gøre rent når det lige trængte. Men det kunne jeg mærke på mig selv, at det var ikke nok.

I: Så det var alligevel lidt underlig eller hvad, at møde de her helt fremmede
60 mennesker?

T: Fuldstændigt. Det er en meget anderledes kultur, og jeg synes bare at bare fra Skive og derud, der er det jo meget anderledes. Jeg skulle også lige vænne mig til sproget. Derude der snakker man jo "Sallingbosk" eller hvad fanden det nu hedder. Og det var jeg slet ikke vant til.

- 65 I: Så også sådan noget med sproget, er du så kommet efter det nu så at sige?
T: Ja, jeg kan sagtens forstå hvad de siger.
I: Ja okay. Men har du mange sociale bekendtskaber derude nu eller hvordan?
T: Ja, det har jeg jo i kraft af at jeg er kampfordeler i en fodboldklub. Ikke fordi at jeg har forstand på fodbold og fodbold interesserer mig stort set ikke. Jeg synes
70 det er en kedelig sport, men det er jo hvad der er. Men derfor kan man jo godt være aktiv i en fodboldklub.
I: Men hvordan tog de imod... Nu sagde du at du havde to børn og sådan noget, men hvordan har de taget imod dem. Nu er din søn jo godt nok autist, og så kan det være lidt svært...
- 75 T: Den ældste var ikke med, og hun har ikke boet hjemme ved mig siden hun var 18. Og min søn han, det er lidt frækt at sige, men han er nok det man vil kalde asocial. Han har sin egen lille verden. Så han gik på en friskole ude i Thise i et år, og der havde han det fint. Men han har ikke noget med nogen at gøre i fritiden, og det har han stadigvæk ikke. Hvis han har noget med nogen at gøre, så er det via
80 computeren.
I: Men man kan sige, at nu har vi måske også et lidt specielt tilfælde der, kan man sige...
T: Ja... Men ellers tror jeg da det havde været fint nok. Men altså, der er da mange mennesker hvor der gik lang tid før de i overhovedet vidste at han var der.
- 85 I: Jamen, det er jo nemlig det...
T: Der kom da folk og spurgte "Hvem er han, ham der står på postkassen?". Fordi de ser ham jo ikke. Så det kan jeg ikke svare på, hvordan de har taget imod ham.
I: Nej okay, det er jo bare sådan at det kunne godt være at de var meget positive overfor i kom...
- 90 T: Jo jo, det har alle folk jo været, men jeg tror også det er i kraft af at min kæreste er så kendt i byen som han har været. De ved at han måske i mange år har prøvet at finde en kæreste, så det var selvfølgelig røvspændende hvem jeg er.
I: Ja, nyt kød... Men hvordan vil du beskrive... Nu var din kæreste så herfra, men var de meget skeptiske overfor jer, eller hvordan var forholdet mellem jer?
- 95 T: Nej, de var meget åbne. Det synes jeg. Det synes jeg alle har været. Men igen, var jeg en person som var meget lukket så tror jeg det havde været svært.
I: Så man skal meget selv tage initiativ?

T: Man skal tage initiativ til noget selv, ja. Men det tror jeg ikke er generelt her fra, men det tror jeg er generelt for alle steder man flytter til.

100 I: Man får ligesom det man byder ind med...

T: Ja, man får det ud af det som man vil. Altså, jeg kender da nogen derude som har boet derude i noget længere tid end mig, og de kender ingen.

I: Tror du det er sådan generelt for sådan nogle egne, altså nogle lidt mindre landsbyer, altså at det kan være svært at komme ind?

105 T: Ja, det kan det jo nok godt.

I: Nu ved jeg jo ikke hvad sådan de andre tilflyttere synes, som du har stiftet bekendtskab med derude.

T: Nej, men jeg tror det er svært, hvis man er på min alder, og hvis man er ældre, så er man jo ikke så flytbar, vel? Der bor mange ældre folk ude ved os, og jeg har sådan indtryk af at det er ældre folk eller så er det enlige.

110 I: Okay. Jamen, det er måske også rigtig nok. Men synes du der var nogle udfordringer da du flyttede hertil? Var der nogle særlige udfordringer? Nu snakkede du om det med sproget, men det er jo trods alt dansk. Men var der nogle andre udfordringer?

115 T: Ja, altså man skal vænne sig til at der er noget mindre heroppe, end der hvor jeg kommer fra.

I: Hvordan var den tilvænning?

T: Jamen, den tror jeg ikke at jeg helt er kommet igennem endnu. Så tager jeg jo bilen og kører de der 70 km til Herning, ik?

120 I: Fordi det kender man?

T: Ja. Der er jo også udfordringer bare... Nu er vi jo... Da vi flyttede sammen havde vi jo egentlig alle børnene, undtagen min den store, og så er der jo udfordringer bare i at finde ud af hvor fisen skal man handle henne når man er en stor familie?

125 I: Ja, jeg ved ikke engang om der var Lokalbrugsen ude i Jebjerg...

T: Jo jo, vi har... Men altså, når man er førtidspensionist og en mand som er gartner og tre teenagebørn så har man ikke råd til at handle ind der til dagligt. Det har man ikke.

I: Ja, det er jo et rent praktisk problem. Men så er der Bilka i Viborg?

- 130 T: Ja, eller så kører vi bare til Herning i stedet for, ik? Der var vi vant til at vi havde ABC-lavpris ude i Tjørring, som man handlede i når man var en forholdsvis stor familie.
- I: Ja, jeg kender faktisk en som har arbejdet i ABC i Tjørring. Men når man nu kommer som tilflytter, har man så meget interaktion mellem fastboende og
- 135 tilflyttere? Eller er det sådan at man meget holder sig lidt for sig selv, eller?
- T: Nej, hvis ikke selv man vil det, så er der ikke noget. De prøver jo, synes jeg. De holder jo noget der hedder Running Dinner én gang om året, men jeg ved ikke hvordan det er, hvis man kom som et par og var tilflytter. Så skal man selv ville det.
- 140 I: Ja, nu har du jo selvfølgelig været heldig at du havde en der var fra området.
- T: Ja, han er jo kendt i byen netop fordi han har siddet i fodboldklubben i x-antal år, og har selv været aktiv indenfor fodbold og har to børn som spiller fodbold. Så vores omgangskreds har meget med fodbold at gøre.
- I: Men bliver man inviteret til andet, eller skal man selv invitere Torsten og
- 145 Kirsten over?
- T: Jeg tror man selv skal invitere. Det tror jeg. Men jeg kan ikke svare på det, fordi vi er én af hver. Og jeg er nok meget opsøgende, og der gik ikke lang tid inden jeg var noget indenfor fodboldklubben. Fordi han sad i bestyrelsen, og hvis der var nogle opgaver der skulle laves, jamen så meldte jeg mig til at lave nogle af de
- 150 opgaver som ikke var decideret bestyrelsen der skulle lave det. Så har jeg nu i snart halvandet år været kampfordeler, så der gik jo ikke lang tid inden..
- I: Ja, det kan jo også være fast arbejde sådan noget der. Nu sidder jeg også selv i en bestyrelse, så jeg ved godt der kan være lidt at tage hånd om.
- T: Puha, der kommer altid overraskelser.
- 155 I: Men når man nu kommer som et nyt sted, altså føler du dig så efterhånden integreret i området, eller føler du dig stadig som en tilflytter? Altså, føler du at du ligesom hører til i området?
- T: Altså, ude i Jebjerg føler jeg at jeg hører til, men i Skive generelt, der ved jeg det ikke. Jeg ved heller ikke om jeg er... Det er igen ens egen holdning. Jeg tror at
- 160 jeg har min tryghed hvor jeg kom fra. Men altså, det er jo ikke sådan at jeg har løbet panden mod muren, hvis jeg har skullet bruge noget. Nu har jeg ikke ligefrem skulle bruge noget hjælp. Jeg har fået noget hjælp til at finde mit

- skånejob, men der har jeg jo brugt noget der hedder Jobbanken nede i Herning, men det var egentlig i kraft af at de havde hjulpet mig da jeg boede dernede. Og
- 165 så ringede de egentlig tilfældigvis til mig og om jeg stadigvæk ville være tilknyttet, da jeg egentlig stod i flytterod. Så sagde jeg at det ville jeg egentlig gerne, men at jeg flytter. Men så har de taget udfordringen op, og har egentlig flyttet med mig.
- I: Er det noget kommunalt, eller?
- 170 T: Nej, det er det ikke. Det er en selvejende organisation som lever af at få nogle penge mange forskellige steder fra, og som hjælper førtidspensionister med at finde job.
- I: Har Skive Kommune, f.eks. Borgerservice, har de hjulpet dig med noget?
- T: Overhovedet ikke.
- 175 I: Har du opsøgt det eller noget?
- T: I forbindelse med min søn, ja. Men alligevel jo ikke fordi at jeg havde jo egentlig taget en beslutning om, at han skulle på Thise Friskole inden vi flyttede herop. Så nej, heller ikke der. Jeg aner ikke engang hvem han har som sagsbehandler faktisk, fordi så meget har vi ikke haft kontakt med dem.
- 180 I: Men hvad med sådan selve, at nu kommer du til et nyt område og du kender ikke så mange mennesker. Så om de har gjort noget for at... Har beboerforeningen kontakt dig derude?
- T: Nej, det har de ikke.
- I: Nu kan man sige, at nu er du også heldig at have en mand som er herfra.
- 185 T: Nej, det har de ikke. Jeg har faktisk sådan tilfældigvis læst i avisen at Skive Kommune holder de der møder for tilflyttere, men det var der ikke da jeg flyttede herop – af hvad jeg ved af.
- I: Nej, det er også noget relativt nyt her indenfor det seneste halvandet år.
- T: Så jeg har ikke været med til det.
- 190 I: Jeg var lige med til det seneste her nemlig, og det var ganske fint. Men da du nu flyttede herud, og nu kommer du jo fra en lidt større by end Jebjerg, havde du så meget til fælles med de mennesker?
- T: Nej. Nej, det gjorde jeg ikke.
- I: Er der alligevel så stor en forskel på?
- 195 T: Ja, det er der. Jeg synes at der er stor forskel i forhold til hvor jeg kommer fra

I: Kan du beskrive på hvilke måder?

T: Jamen, det lyder måske åndssvagt at sige at man ikke har nogen tilknytning, men kommer hinanden mere ved i Jebjerg end man gjorde i Snebjerg, der alligevel var så stor, så der havde jeg overhovedet ikke noget med nogen at gøre.

200 Hvor man måske kan sige, at vi har måske allerede flere bekendte her, men igen, det er også hvad man selv vil. Men det er ikke sådan at der er kommet nogen og banket på vores dør og sagt "Velkommen hertil".

I: Men er det noget du synes er bedre eller dårligere end det andet sted du boede?

205 T: Altså for mig er det jo bedre, fordi at jeg er så social som jeg er. Men jeg tror så også, at hvis jeg var flyttet herop for fem år siden, så havde det været en helt anden situation. For så havde jeg haft en søn, som havde haft noget mere brug for at jeg var der for ham, og så havde jeg gjort det. For det var jo det jeg brugte min tid på før, det var jo at hjælpe ham igennem. Han har altid gået i en almindelig
210 folkeskole, og det har jo...

I: Ja det kan jo godt være lidt svært.

T: Det kan det, men jeg tror så også det har været hans held at jeg har siddet i skolebestyrelsen, så hvis der har været nogle problemer, så vidste de jo også godt at jeg holdte ikke min mund. Han har været heldige at have haft nogle lærer
215 i folkeskolen som har villet det. Og derfor søgte vi jo med lys og lygte om hvad skulle vi, da jeg valgte at flytte herop, fordi han ikke ville på efterskole. Det ville han ikke. Og Breum Skole, der skulle han ikke være...

I: Men sådan er det jo, for der er jo nogle omvæltninger når man nu flytter til sådan et nyt sted. Men altså, du snakkede om at det måske var meget rart for dig, ikke at de kommer og banker på, men at man kommer hinanden lidt mere ved
220 her. Men er der sådan andre forskelle som du ser, altså er de her mennesker ligesom dig? Hvis man kan sige det sådan. Kommer i fra det samme, og har i mange ting til fælles, nu ved jeg ikke, kulturelt og sådan.

T: Nej, det tror jeg ikke vi har. Jeg tror egentlig at der ligger et
225 had/kærlighedsforhold imellem at man egentlig synes at det er meget fint at vi har mange ting herovre, men jeg tror at mange i Skive synes at Herning får alt for meget.

I: Så det er måske sådan en generel mistillid mod...

T: Så der er jeg lidt spændt på, at får de nu politiskolen dernede så tror jeg igen
230 man har den der "Jamen, alt det falder også til Hernings fordel". Det er i hvert
fald meget det vi hører, hvis folk de hører at jeg kommer fra Herning. "Jamen,
Herning har jo også alt, og Herning de får også alt".

I: Så i er sådan lidt nogle snobber?

T: Ja, sådan kan det godt være. Hvor jeg jo når jeg kommer derfra også godt ved
235 hvor stor en kamp det har været at få tingene dertil, men hvor jeg jo også godt
kan se, at hvis man skal have sådan nogle store ting her, så vil det i hvert fald
kræve noget fra de få mennesker som egentlig bor heroppe, i forhold til hvad der
bor i Herning-området.

I: Man kan også sige at Herning meget er i konkurrence... Nu kigger Skive til
240 Herning og Herning kigger måske til Aarhus, og man kigger måske altid til
"storebror".

T: Man kigger jo altid til det større. Og hvor jeg måske godt kan se at de ting som
kommer til Herning jo slet ikke kan lade sig gøre heroppe. Jeg har det jo
hjemmefra, fordi da jeg flyttede herop, så syntes han jo også at Herning fik alt..
245 Hvor han nu nok kan se, at det slet ikke kan lade sig gøre at få de ting herop. Før
han mødte mig, så syntes han at der var langt til Herning, og det var også det han
sagde da vi egentlig mødtes "at der godt nok er lang til Herning", men hvor man
nu finder ud af at det er der jo egentlig ikke. At køre den time, jamen det er jo
ingenting. Hvor man skulle sige, at hvis Herning ikke fik de ting, jamen så skulle
250 man måske hvis man var heldig kører til Aarhus. Og ellers så skulle du måske
helt til København.

I: Ja, det er jo også det de har været gode til at tiltrække alle mulige events.

T: Ja, det har de da. Og jeg har måske altid haft en lille stolthed i at være fra
Herning af.

I: Så der er måske også noget med... Jeg kan jo ligesom fornemme når jeg også
255 har været ude, at der er jo også en lokal stolthed af at være fra Jebjerg i forhold til
Roslev, osv.

T: Jo, det er der da.

I: Men har de sådan været meget stolte og været svære at komme ind på livet af
260 dem? Altså, det der med om du har følt når du nu har været nede og handle i

Brugsen, eller været et eller andet sted, at det her, det er godt nok nogle spøjse mennesker der er her i forhold til Snebjerg?

265 T: Nej, altså... De er meget nysgerrig, men det tror jeg kommer i kraft af ham jeg bor sammen med. Fordi puha, der var jo mange der, næsten før jeg vidste det, næsten vidste at jeg boede der. Altså, jeg havde en spøjs episode da jeg var ved frisøren en dag, næsten inden jeg flyttede derop. Bare i kraft af mit navn, så vidste hun hvem jeg var. Jeg anede overhovedet ikke at hun vidste hvem jeg havde tilknytning til.

I: Ja, rygtet var gået...

270 T: Ja, og der kom hun nemlig allerede og spurgte om "Er du flyttet herop?" og så sagde jeg "Flyttet herop? Hvad mener du?". Så jungletrommerne går meget, meget hurtigt i Jebjerg.

I: Ja, sådan er det jo nogle gange i lidt mindre...

275 T: Ja, og det tror jeg de gør i sådan nogle små samfund, og dét er jeg ikke vant til. For der er Snebjerg alligevel så stor og der sker så stor en udskiftning, så det gør den ikke der. Dét skal man vænne sig til.

I: Man kommer hinanden lidt mere ved måske?

280 T: Man kommer hinanden ved, og du kommer også kun hinanden ved, hvis du selv vil det. Hvis jeg nu satte mig ind bag ved mine fire døre og ventede på at folk de skulle komme og banke på døren og sige " Vil du ikke med til det?", så tror jeg ikke der skete så meget.

I: Men er det noget du sætter mere pris på nu, end...?

285 T: Jeg sætter mere pris på at komme hinanden ved i lokalsamfundet end jeg gjorde før. Før interesserede det mig ikke en dyt.

I: Så der er sådan sket en udvikling der, siden du kom herop?

290 T: Ja, det er der, fordi at jeg syntes at når man bor i sådan et lille samfund som vi gør, hvor man kun er 1200 mennesker, jamen så sætter jeg pris på at man kommer ned i hallen til de der fyraftenskoncerter de laver, julebanko...

I: Og det var der ikke så meget af før?

T: Jamen, der var jo ikke en dyt af sådan noget, fordi det blev for stort. Altså, det er jo svært at samle 5.000 mennesker og hvor skal du gøre det henne, selvom du

har en hal? Nu har du en hal som kan rumme, jeg ved ikke hvor mange
295 mennesker der kan være dernede, men vi er jo mange gange et par hundrede,
og er der fyraftenskoncerter, så er det de der 100-150 mennesker. Det er
selvfølgelig meget de samme mennesker der kommer der, men det vil det jo
være. Og så er det jo man så også... At da vi jo også kommer der, så må det jo også
være lidt de samme interesser man har. Så jeg sætter meget mere pris på det der
300 landsbysamfund, end jeg egentlig troede jeg ville have gjort.

I: Ja, det er jo meget interessant at man tænker " ej, det har man jo ikke behov
for" ...

T: Men jeg har så også haft en kæreste som har været god til at trække mig med.
Og igen. Jeg kan ikke svare på hvordan det ville have været, hvis vi begge to var
305 tilflyttere.

I: Nej, du kan jo kun svare for din egen side...

T: Men jeg kan inde i mit hoved tro at det vil være det samme, for jeg er nok... Jeg
har fundet ud af at jeg er typen der gerne vil det der "småtteri".

I: Men det er aldrig noget du har haft fra din barndom, eller?

310 T: Nej, fordi vi har altid... I min barndom har vi, jeg vil ikke sige flyttet en del,
men vi har flyttet lidt.

I: Ja, hvis i også har boet i Skive by...

T: Jamen, så boede vi ude i Resen (4km fra Skive Station. Red.). Men jeg har altid
flyttet fordi mine forældre var selvstændige da jeg var barn. Så det har været det
315 vi flyttede efter. Så jeg har boet i Lemvig da jeg var helt lille, og så har vi sådan
boet i en lang årrække i Herning. Det er hele min folkeskoletid har jeg boet i
Herning. Og så i 10. Klasse flyttede vi herop, men jeg pendlede frem og tilbage. Så
jeg har gået på Handelsskolen her, og så flyttede jeg selv tilbage til Herning. Så
Herning har egentlig altid været der jeg har følt mig til. Men jeg har aldrig boet i
320 noget der var mindre en Snejbjerg før. Jo, det har jeg ude i Resen, men det følte
jeg ligesom var Skive jo.

I: Ja, du pendlede jo også frem og tilbage, så det var ikke meget du var der...

T: Nej, det var jeg jo ikke. Altså, jeg gik på Handelsskolen derude men...

I: Men hvad med her. Nu har selvfølgelig din kærestes hus, men er der nogle
325 steder som du havde en tilknytning til inden? Er der nogle fysiske steder hvor "

Nå ja, jeg kan huske at når vi var i nærheden af Jebjerg var vi altid på sommermarkedet". Så du har ikke haft nogen tilknytning til området før?

T: Nej, overhovedet ikke. Jeg tror aldrig jeg har været længere ude end Resen før. Det tror jeg ikke. Det var nok det der slog mig mest. Det kulturchok det var at

330 komme ud til Salling.

I: Hvordan er det nu? Er du blevet glad for naturen, eller er der nogle steder eller sådan du er blevet glad for nu, og hvor du syntes at "Det her er godt nok et hyggeligt eller smukt sted."?

T: Jamen, det er der. Der er jo Lyby Strand som ligger ikke ret langt herfra, og jeg
335 nyder at komme herop og vi egentlig ikke har længere til vandet end man har.

I: Nej, der er jo ikke langt til vandet nogle steder fra.

T: Nej, det er der nemlig ikke. Og det er jeg jo ikke vant til. Og det ved jeg godt, sådan er det heller ikke i Herning nu. Men for mig er en kunstig sø ikke det samme som at tage ud til vandet. Jeg kan sagtens tage ud til Fuglsang Sø i
340 Herning og synes at det er skide hyggeligt. Men det er ikke det jeg forbinder med at tage til vandet.

I: Så du har alligevel fået knyttet nogle minder til...

T: Ja...

I: Så det sætter du okay pris på?

345 T: Ja, det gør jeg...

I: Jeg ved jo ikke hvordan det var at komme til sådan et sted her... Følte man det lidt fremmede? Altså, synes du bedre om området nu end du gjorde da du flyttede herud?

T: Altså, det ved jeg ikke. Jeg har jo også haft en tilknytning til området inden jeg
350 flyttede herop, hvor vi havde kendt hinanden i godt og vel et år inden. Og vi har egentlig altid brugt naturen til at gå tur i. Dengang havde vi hund, det har vi så ikke mere, så derfor blev det nok lidt mindre. Den trak alligevel lidt i at komme ud. Men også i kraft af at jeg har fået arbejde, jamen så har jeg heller ikke så meget brug for at komme ud. Altså, nu arbejder jeg ude i en Brugs i Breum, og
355 der synes jeg egentlig at de fire timer jeg er der, der går man. Der går man nok, ja. Der går man de der fire-fem km på de fire timer. Og så har jeg ikke så meget brug for at skulle ud og bruge mig selv når jeg kommer hjem, og der er jo også en grund til at jeg er førtidspensionist.

I: Ja, det er jo også det... Der er jo nogle..

360 T: Så jeg har også brug for at slappe af, når jeg kommer hjem. Så jeg synes ikke vi er så gode til at bruge det, som vi gjorde førhen.

I: Men hvad så med områderne der i byen. Tror du at det her... Tænkte du da du nu flyttede hertil, at "Det her, det er godt nok et værre sted, og det kan jeg slet ikke relatere til". Eller var det et sted du tænkte "Det her, det skal sgu nok blive
365 godt!"?

T: Nej, jeg har nok altid været et positivt menneske, så jeg var ikke flyttet herop, hvis jeg har haft den tanke. Det var jeg ikke.

I: Nej, men man kan sige nu, at "Det kan godt være jeg ikke... Jeg kan godt lide ham, men at bo i Jebjerg"?

370 T: Nej, det var jeg med på med det samme. Så den tanke har jeg aldrig haft. Aldrig. Jeg har nok altid haft den der tanke, at de har nogle ting som de i hvert fald ikke havde dernede, og det er nok nogle ting som jeg ville bruge. Vi har jo byparken, hvor der bliver holdt bypark-koncerter, og det er da nogle ting som vi støtter op om. Men det er jo igen det der. Man er nogle gange de samme
375 mennesker der kommer der, og det er sådan nogle ting vi går op i. Så har de jo fået lavet en knaldhamrende god legeplads. Det er jo klart, at vi er blevet bedsteforældre, og når de er der og det er vejr til det, så skal vi på legeplads.

I: Så du har egentlig fået knyttet nogle minder rundt omkring? Du bruger det aktivt..

380 T: Ja. Vi støtter altid op om de der.. Nu har vi holdt Running Dinner de seneste tre år faktisk, og der har vi jo været med. Og jeg var også med inden jeg flyttede herop.

I: Ja, det er jo en god måde...

T: Det er jo en god måde at komme ind på folk på, og det er jo sådan nogle ting, at
385 hvis jeg hører at folk... Vi har blandt andet... Man skal jo selv invitere nogle mennesker, og så sagde jeg til min kæreste om vi ikke skulle prøve at spørge "dem", fordi at jeg ved at hun er tilflytter til byen.

I: Det var jo en god måde.

T: Og som jeg sagde til ham, og vi kendte dem i forbindelse med han havde spillet
390 fodbold sammen med ham manden, men ellers kendte vi dem ikke. Og jeg har aldrig set dem til nogle af de her arrangementer der har været her i byen. Så det

er sådan nogle mennesker, som jeg måske synes at de måske skulle have et lille skub for at finde ud af hvad der egentlig er i byen. Jeg ved at meget af deres tid går med børn. De har nogle børn som også har nogle særlige behov og sådan

395 noget, men hvor jeg i hvert fald ved at det også er vigtigt at pleje sig selv.

I: Og komme lidt ud engang imellem?

T: Det har jeg fundet ud af. Jeg har nok lukket mig selv lidt for meget inde, og sige at jeg ikke har tid fordi jeg har...

I: Det kan nogle gange være svært at se når man er i det?

400 T: Jo, det ser man først bagefter. Det ser man først når man er røget helt ned i kulkælderen, og måske får en eller anden fagperson der kan sidde og sige til en "Tror du ikke at du skal prøve at tænke lidt mere på dig selv?". Ellers havde jeg heller aldrig selv taget skridtet og trukket ham ud fra hans trygge rammer og flytte ham herop. Det havde jeg ikke. Men jeg var på et tidspunkt i mit liv, hvor

405 hvis ikke der var sket noget, jamen så havde jeg måske ikke været her mere. Jeg har også selvmordsforsøg i bagagen. Og det er pisse hårdt, men det er også en skam man aldrig vil lære sig, og derfor har jeg aldrig lagt skjul på det.

I: Ja okay, det er jo også lidt en måde at få en ny start så.

T: Det var en ny start, og det var på et heldigt tidspunkt i mit liv, at man møder

410 ham som jeg nu bor sammen med. Men det er jo igen... Hvis ikke man har været opsøgende og hvis ikke man prøver at være lidt åben...

I: Det er jo sjældent de banker på døren derhjemme.

T: Jo jo, men nu er nettet der jo, så de banker jo næsten på. Så man behøver ikke gå mange skridt for at møde dem.

415 I: Nu har du selvfølgelig din kæreste og sådan noget herude, men vi har snakket om at du altid er kommet fra Herning af osv. Men hvordan føler du at din tilknytning er herude? Er den stærkere andre steder, eller?

T: Jeg vil egentlig sige at min tilknytning er nok ved at være 50-50. Vores daglige omgangskreds og dem vi sådan har omgang med i weekenderne, det er jo blevet

420 meget heroppe. Jeg har aldrig været en person som har ret mange veninder, så jeg har én rigtig god veninde som stadigvæk bor i Herning. Det er ikke fordi jeg ser hende, jeg ser hende måske én eller to gange om året. Men jeg ved hvor hun er. Og ellers er dem vi jo ellers ser i weekenderne, det er blevet heroppe.

I: Så du har fået en større og større tilknytning hen af vejen?

425 T: Ja, det har jeg.
 I: Det er jo også meget rart, må man sige.
 T: Ja. Men det er jo igen det der ord "venner". For mig er det et stort ord. Så dem vi har heroppe, det er nok mere bekendte, hvor vi har nogle få stykker der er venner. Men sådan er vi begge to. Vi er ikke sådan nogen som skal have at vi kan
 430 invitere 10 mennesker hver weekend. Hold da op.
 I: Men når nu du sådan føler at du er blevet mere tilknyttet... Man kan jo sige at der kan jo ske meget i din... Din kæreste og dig kan jo gå fra hinanden osv., men tror du stadig at du vil være bosat i sådan et tilfælde? Ikke nødvendigvis der, men...
 435 T: Nej, så tror jeg at jeg drager til Herning igen. Vi har også snakket om at når vi engang vi bliver gamle, så kunne vores alderdom sagtens være i Herning. Men det er nok i kraft af at jeg har min datter dernede, og vi har... Det kan lyde så dumt, men jeg har min datter og så vores barnebarn, men sådan er det faktisk blevet. Men det er jo nok fordi hun har aldrig boet sammen med os, så det bliver
 440 jo aldrig min kærestes datter. Men barnebarnet er ligesom en ny start, og vi er bedstemor og bedstefar, og så er der jo alle de andre. Og han har altid sagt at han aldrig rigtig bliver bedstefar, og så vil jeg nødig vide hvordan han bliver når han bliver "rigtig" bedstefar. Men der vil jo altid være det der med dine og mine børn. Vi får aldrig fælles børn. Aldrig. Og det vidste vi også inden vi flyttede sammen,
 445 for jeg har altid sagt at jeg var over 40 år og jeg skal absolut ikke have flere børn.
 I: Ja, man kan sige at du har en på 17 og en på 24, så er det ligesom det.
 T: Og han har 19 og 17. Altså, vi havde jo måske da vi mødte hinanden tænkt at vi har to drenge på 17 år, med 4 dages mellemrum. Hold da op, det kan blive godt. Men de kunne ligeså godt være født med 30 års mellemrum, så forskellige er de.
 450 Og vores børn, i hvert fald vores drenge, får ikke noget ud af hinanden. Det gør de ikke, for det er Thomas alt, alt for lukket til. Men det er ikke et problem.
 I: Altså, så længe der ikke er noget problem, så nå ja. De ved de skal leve med hinanden et par år endnu, og så er det det.
 T: De ved at Thomas er den der computerdreng, så hvis de har problemer med
 455 computeren, så går de til ham. Og da de er fodbolddrenge, og jeg kan sagtens se det op i hans hoved når jeg nu kender ham, så kan han slet ikke se hvad han skal bruge dem til. Han interesserer sig ikke en dyt for sport.

I: Og sådan er det jo bare nogle gange. Det kan man jo ikke...

460 T: Jeg tror, at hvis vi gik fra hinanden... Det ved jeg jo ikke. Fordi jeg har jo også
mit arbejde som jeg er glad ved, og sådan nogle Brugsforeninger som jeg
arbejder i. Jamen, jeg har aldrig hørt noget. Man har ikke sådan nogle små
Brugser. Så skal du igen ud i de små... Det er lige før at ude i Snebjerg, der er det
større end det jeg arbejder i. Så jeg ved det ikke. Jeg ville være ked af det... Hvis
465 det var lige nu, så ville jeg være ked af at skippe mit arbejde, men nu er der ikke
noget der tyder på at det bliver lige nu, så derfor er det svært at sætte sig ind i.
Jeg har også flere forhold bag mig. Det er ikke kun ét. Min børn har heller ikke
samme far og sådan noget, så jeg ved også godt at forhold er måske ikke for evigt.
I: Nej, det er jo det. Men det er bare sådan, at hvis det nu sker, og det gør det jo
for nogen, jamen "Så vil jeg nok flytte tilbage" eller "Jeg er sgu blevet så glad for
470 området, at jeg nok vil blive boende".

T: Jeg er glad for mit arbejde.

I: Men sådan området er måske... Hvis du nu kunne arbejde i en Brugs eller noget
et andet sted...

475 T: Jo jo, men der er da også mennesker jeg ville komme til at savne heroppe, det
er der da.

I: Så der er alligevel kommet lidt større tilknytning?

T: Jamen, det er der. Ja. Jeg vil egentlig sige, at på den her forholdsvis korte tid,
der er jeg egentlig forbavset over den tilknytning jeg har til området.

I: Det er jo bare positivt.

480 T: Og jeg har nok egentlig fundet ud af, at de der små samfund tiltaler mig
egentlig mere end jeg troede.

I: Ja, det ved man jo som regel først når man kommer ud i det?

T: Ja.

485 I: Når man sådan ser statistikkerne over hvem der flytter til og fra, så kan man se
at folk de meget flytter indenfor de første par år. Det er der det store antal flytter,
og jo længere... har man boet her i 25 år, så flytter man måske ikke lige. Men
hvorfor tror du at det er sådan, at man flytter indenfor de første par år?

T: Jamen, det er jo nok det der med at man får en tilknytning til området, og vi
mennesker er jo nok meget sociale. Vi er meget tryghedsnarkomaner, så det er

490 svært at tage det spring og flytte til et andet område. Det synes jeg da også det var. Jeg synes også det var svært. Nu har jeg boet i Herning-området siden 1987.

I: Så der er du rimelig tilknyttet til?

T: Ja, men alligevel havde jeg ikke nogen omgangskreds derude, fordi det er så stort og de er så indre missionske, og det er ikke lige mig. Men igen, jeg vil ikke

495 skippe det man har heroppe nu, men jeg er da ikke sikker på om hvis det skete (at de gik fra hinanden. Red.), om det så var min familie der trak mere. Nu er jeg så også enebarn og har stadigvæk mine forældre, og de er sgu ikke for raske. Så det tror jeg også vil gøre at jeg så vil tættere på. Og det er nok næsten dem det har taget hårdest på at jeg er flyttet.

500 I: Nej, de kan måske ikke lige transportere sig...

T: Jo, de har da bil og kan også godt, men det har været rigtig svært i de perioder hvor min mor f.eks. har været indlagt. Så har det været rigtig, rigtig svært for min far, at det er så langt væk. Nu har jeg så sagt til dem, at jeg kun er én time væk.

I: Der skal jo ikke være meget trafik før det er det samme dernede.

505 T: Nej, det skal der ikke. Hvis ikke man havde bil til rådighed, så tog det jo længere tid at komme fra Snejbjerg ind til byen end tilfældet er herfra.

I: Men nu snakkede vi om at du alligevel føler dig en del tilknyttet hertil, hvordan vil du så beskrive udviklingen i dit... Altså, var du tilknyttet fra start og tænkte "Det er bare super godt". Eller har det været en langsom udviklingen, eller

510 hvordan synes du det har været?

T: Altså, der er nogle mennesker hvor jeg vil sige at jeg havde en tilknytning med fra start af, men der er kommet flere til.

I: Så det er ligesom en proces der foregår?

T: Og det der med at bakke op om arrangementerne i sådan en lille by, det er

515 blevet mere noget jeg gør af lyst, end noget jeg gjorde af pligt. Jeg vil nok sige at de første par gange, der var det jo nok noget jeg gjorde fordi...

I: Det forventes måske?

T: Jamen, fordi det ville han gerne, og så gjorde jeg det jo også. For man kunne godt have den følelse af, jeg vil ikke sige visken i kroene, men man kunne godt

520 have den der "Nå, det er hende der bor sammen med Erland". Den var der meget. Så skulle man lige ses an.

I: Så det er også en god måde at få afkræftet en masse rygter, at man kommer ud?

T: Ja ja, også det. Han har nok levet et lidt omflakkende liv, og nu har han selv fortalt mig meget, men man hører jo også noget fra andre som han måske selv har fortrængt lidt. Men nu er det noget jeg gør af lyst. Også fordi at man har en
525 større tilknytning. Når vi kommer ned i hallen nu, så er det næsten ligegyldigt hvilket bord vi sætter os ved, så vil der jo altid være nogle som vi ved hvem er. Man kender hinanden lidt mere og de kender også mig nu.

I: Men er det en værdi du er begyndt at sætte mere pris på nu end tidligere, altså
530 det her med at man trods alt kender hinanden?

T: Jamen, jeg kender ikke nogen i Snejbjerg.

I: Men er det en udvikling der er sket? Tror du at det er dig som har ændret dig lidt?

T: Det tror jeg det er. Det tror jeg er i kraft af at man er kommet til et mindre
535 samfund. For mig er det vigtigt at støtte op om de her arrangementer der nu engang er, for hvis der ikke er det ude i sådan et samfund, jamen så er der jo ingenting der lokker folk derud til. Så bliver det jo sådan et kæmpestort alderdomshjem for at sige det mildt, hvor alle de ældre mennesker sidder i hver deres hus og venter på at hjemmehjælpen kører igennem.

I: Det er jo heller ikke helt optimalt...
540

T: Nej. Så jeg synes at det er vigtigt at man bibeholder folk på vores alder, og måske prøver at få nogle dertil som er yngre, således at vi kan bibeholde skoler og børnehaver...

I: Det giver alligevel lidt liv sådan noget.

T: Jamen det gør det. Og det er da også vigtigt for os at vi har vores købmand, og
545 det er jo fuldstændigt åndssvagt at sidde og sige når vi ikke bruger den mere end vi gør, men det gør vi jo så heller ikke i kraft af at jeg arbejder i en Brugs hver dag. Så hvis vi skal have to liter mælk, jamen så tager jeg det med derude fra.

I: Men hvis vi nu skal kigge lidt overordnet på det her til sidst. Er det så generelt
550 et sted hvor du efterhånden føler dig lidt hjemme?

T: Jo, det er det.

I: Er du begyndt at kunne... Kan du i højere grad identificere dig med de mennesker der bor derude nu, eller var det meget fremmede mennesker da du flyttede derud?

555 T: Ja, det synes jeg det var. Det var det meget i kraft af sproget, og det er jo svært at stå der og folk de snakker til en, og noget af det forstår man ikke. Hvor at nu, der vil jeg så sige at "Hallo, prøv lige... Vi er nogle tilflyttere her, så prøv lige at snakke ordentligt". Men det er sjældent. Nu er det så nok også lidt i kraft af at mit sprog er meget blandet, fordi at jeg har lært at snakke det ude i Lemvig, og det er
560 selvfølgelig det som jeg har helt i bagagen. Og så har jeg boet mange år i Herning, så det er meget blandet. Men alligevel er der nogle. Jeg var dybt overrasket over, at da vi kom til Jebjerg, at der var så meget forskel i forhold til Skive. Det var jeg slet ikke forberedt på faktisk.

I: Jamen, nu tænker man jo også at "Okay, så langt er det heller ikke væk". Der er
565 jo trods alt også kun 70 km til Herning. Det er jo ikke et fremmede land man er kommet til.

T: Nej, men det er jo også en af de ting som jeg synes er en charme ved vores lille land, at der kan være så stor diversitet. At man kan stå i den ene ende af landet og ikke forstå hvad de siger nede i den anden.

570 I: Så du føler at du i højere grad kan identificere dig med de mennesker derude nu end tidligere?

T: Ja, det kan jeg. Det kan jeg jo også i kraft af at de kender mig.

I: Men er det fordi at der er sket en udvikling med dig, eller hvor tror du?

T: Jeg tror såmænd bare det er tiden. Jeg tror ikke der er sket så meget en
575 udvikling.

I: Nu sagde du jo det der med at du fandt ud af at det var noget du satte pris på.

T: Jamen, det er det da. For hvis jeg ikke havde sat pris på det, så havde jeg jo lukket mig mere inde.

I: Det kan man selvfølgelig sige.

580 T: Og jeg vil jo i hvert fald ikke gå hen og banke på døren hos nogen, eller ringe til nogen og spørge om de vil med til dit eller dat, hvis man havde indtryk af at personen slet ikke kunne lide det.

I: Tror du det måske er sådan derude i de samfund, at alle synes det er fedt at man kommer hinanden mere ved?

585 T: Nej, det ved jeg faktisk ikke om alle gør. Men det vil jeg da tro. Den person jeg kender som siger at hun ikke kender nær så mange i byen som jeg gør, jeg tror da

hun er lidt træt af at hun ikke gør det, men jeg har også bare svært ved at trække hende mere med.

I: Hun må jo også selv forsøge.

590 T: Jaja. Hun er jo en voksen kvinde, og inde i mit hoved, så må man selv gøre noget.

I: Men nu snakkede vi om det med landsbysamfundet, at det sætter du egentlig pris på nu. Er der andre ting du sådan sætter mere pris på nu, end du gjorde tidligere? Altså, nu snakkede du om at der var en sø og det var måske ikke helt
595 det samme som havet. Er det sådan at du er begyndt at sætte mere pris på naturen nu end du gjorde tidligere? Er der sådan andre ting hvor du tænker at "Det her sætter jeg faktisk mere pris på nu end jeg gjorde førhen" og "Det betyder mere for mig åbenbart"?

T: Det ved jeg ikke, altså. Om det er mere end før, det ved jeg ikke. Men nej, det
600 tror jeg ikke.

I: Men bare sådan at "Jeg er simpelthen blevet så glad for foreningslivet" og nu snakkede du om at du var blevet kampfordeler...

T: Jo jo, foreningslivet det betyder meget for mig og at vi kan bevare de der små foreninger, men det gjorde det også før. Der var jeg også med i svømmeklubben.

605 I: Så der har altid været?

T: Så jeg har altid været meget til frivilligt arbejde, og jeg har også haft rigtig meget frivillig arbejde selv, også da jeg boede i Herning. Særligt i de periode jeg ikke har haft arbejde.

I: Tror du det har hjulpet dig i forhold til at komme til dem? Altså, selvfølgelig
610 hjælper det at man kommer i snak med mennesker, men tror du at det har hjulpet dig at du var til det i forvejen? Kontra at du nu ikke havde lavet sport f.eks.? Er du bedre stillet på den måde?

T: Det tror jeg da jeg er. Man bliver da set lidt mere positivt til når man gider at gøre en indsats i et lille samfund, end hvis ikke man gør. For hvis vi ikke er nogen
615 der gider at gøre en frivillig indsats, jamen så lukker man ting.

I: Føler du man skal bevise sig lidt i sådan et samfund?

T: Nej, jeg føler ikke at man skal bevise sig. Det føler jeg ikke. Ikke på den måde, fordi at du kan gøre mange bitte, bitte små ting for en forening som der stadigvæk vil blive sat pris på.

620 I: Det kunne godt være man alligevel skal yde lidt før at de vil acceptere en derude?

T: Det er jo svært for meget af den omgangskreds vi har, det er primært folk som yder noget frivilligt. Så det er svært at svare på.

I: Nu snakkede vi ganske kort om at du synes at kommunen ikke rigtig har gjort

625 noget i forhold til at du er kommet hertil, og f.eks. budt dig velkommen. Men hvad tror du man som kommune kunne gøre?

T: Altså, man kunne jo godt lave nogle velkomstpakker.

I: Altså, små kuverter og sådan?

T: Ja, noget hvor der ligger brochurer om hvad der foregår herinde, og man

630 kunne jo gøre noget så simpelt at putte en fodboldbillet i. Det er ikke sikkert jeg ville have brugt den, men bare det at få en kuvert hvor der står "Velkommen til kommunen".

I: Nu ved jeg at der er nogle beboerforeninger rundt omkring på egnen, men det er ikke nogle der har... Du ved ikke at det er Jonna fra beboerforeningen som har

635 været over og prikke til dig?

T: Nej, det er der ikke.

I: Det er bare sjovt, fordi det er noget de går vældig meget op i, så det kunne jo godt være. Nu er det rart at høre fra første hånd.

T: Nej, det er der ikke.

640 I: Har du indtryk af at der er nogle andre der har?

T: Nej.

I: Men der er da en beboerforeninger ude på egnen?

T: Der er da sådan en støtteforening og borgerforening, men det er ikke nogen der har været. Hvis de kom og ringede på, så er det for at de skal have penge til

645 deres medlemskab. Det er ikke sådan at de kommer og siger velkommen til byen. Overhovedet ikke. Det har der ikke været noget af.

I: Det kunne man måske godt ønske sig eller hvordan?

T: I min situation er det svært at sige, fordi jeg har jo selv opsøgt det.

I: Sådan her til sidst, har du så overvejet at flytte fra området, eller hvordan?

650 Kunne dig og din kæreste... lad os nu sige at i har lyst til at sælge huset og i vil noget andet, hvis f.eks. børnene er flyttet væk og huset er for stort, men kunne i

så finde på at flytte tilbage til Snejbjerg? Eller skulle det være at i blev i området her?

T: Nej, hvis vi fik lyst til at sælge så blev det for at drage ned sydpå mod Herning.

655 I: Så det ville ikke være noget med at flytte til Roslev eller Lihme?

T: Nej, det tror jeg ikke. Det gør det ikke. Og grunden til at man ikke har overvejet det, det er simpelthen at det er håbløst at sælge huset i Jebjerg. Simpelthen. Vi havde snakket om det på et tidspunkt, om det var nu. Men han har et arbejde som han har haft i over 20 år og har ikke nogen uddannelse, så. Og han har ikke været mindet for at sige at det er nu her han vil prøve noget andet, og derfor har han ikke gjort det. Og så har det været der igen at det også er håbløst at sælge huset. Vores hus har ikke været i den bedste stand, men nu er vi så gået i gang med at sætte i stand. Og så flytter man jo ikke lige derfra når man har gjort det. Så det er ikke med i planerne at gøre det nu, men det har været. Det bliver

665 simpelthen skrinlagt.

I: Der har ikke været noget med at "Vi vil ikke miste det her og vi har det efterhånden så godt i det samfund her"? Det har ikke været møntet på det, men mere været af praktiske årsager.

T: Ja.

670 I: Men det var efterhånden det. Tak for det.

Interview afsluttet.

Bilag 3: Interview 2 - Mette

I: Jeg ved ikke om du kan starte med at fortælle lidt om dig selv?

M: Jeg hedder Mette , jeg er 32 og jeg bor lidt udenfor Rettrup som ligger ca. 10
5 km vest for Skive.

I: Hvor mange år har du boet her?

M: Vi flyttede ind 1.februar 2014, så to år.

I: Men hvor kommer du fra oprindeligt?

M: Jeg kommer oprindeligt fra Randers. Sådan lidt sydøst for Randers i en forstad
10 til Randers. Fra sådan et almindeligt parcelhuskvarter.

I: Men vil du sige du sådan er fra Randers?

M: Ja, jeg vil sige jeg er fra Randers. Nu har de fået deres eget postnummer og nu
hedder det 8960 Randers SØ.

I: Men stadig Randers?

15 M: Der er ikke nogen skole, så jeg gik i skole i noget der hedder Krstrup.

I: Ja, det kender jeg. Men du flyttede til Skive Kommune?

M: Altså, først flyttede jeg til Aalborg for at læse og så boede jeg i Aalborg i 9-10
år, og så flyttede jeg til Skive eller Rettrup.

I: Hvad var årsagen til at det lige blev Skive?

20 M: Det er meget tilfældigt at jeg fik job i Skive. Jeg havde et vikariat i Aalborg som
udløb, og så havde jeg en kollega som havde talt med nogen fra Erhvervs og
Turistcenteret (I Skive. Red.) på uddannelsesmessen og de sagde at de var
interesserede i nogle der var kandidater i turisme. Så ringede jeg og fik et vikariat.
Så pendlede jeg i to år fra Aalborg til Skive, men da jeg boede i Aalborg boede jeg
25 sammen med en kæreste, nu min mand, som oprindeligt er ude fra Vinde
(udkanten af Skive by. Red.). Så da vi skulle finde ud af hvor vi skulle bo, så blev
jeg gravid. Så tænkte vi at vi ikke kan bo i en toværelses i Aalborg og der er også
rigtig langt for mig til arbejde, og han var færdiguddannet som
bygningskonstruktør og havde ikke sådan nogle forpligtelser nogen steder. Så
30 tænkte vi, at hvis vi skal bo tæt på mit job, så skal vi bo i Viborg. Så kiggede vi på
huse i Viborg, men vi ville egentlig gerne lidt ud på landet. Også fordi han er
tømrer og vil gerne bruge noget plads og have værksted. Han ville også gerne

selv renovere noget, og vi havde ikke så mange penge at gøre med fordi at han var nyuddannet. Så var der en kollega som bor i Hvidbjerg der sagde at der er et
35 sted til salg ved Rettrup, hvor jeg ikke havde kigget i min boligsøgning, da det kun er registreret som landbrugsejendom. Og dem havde jeg ikke taget med.
I: Nej, det var måske ikke lige førsteprioriteten?
M: Nej, overhovedet ikke. Landbrugsejendom så troede jeg det var sådan et rigtigt landbrug
40 I: Ja, det tænker jeg da også.
M: Men det er noget med hvor meget jord der er til, og når det først er nedlagt så er der nogle andre ting der gælder og sådan noget. F.eks. tilstandsrapporter.
I: Så det er måske bare som beset?
M: Ja. Men så var vi ude og kigge og det ligger rigtig fint med udsigt over
45 Rettrupkær Sø, og det var rigtig, rigtig billigt. Der var en masse der skulle sættes i stand og der var god plads. Så købte vi det.
I: Så det var ikke helt et tilfælde at det lige blev Skive Kommune – men alligevel lidt?
M: Næh, man kan sige at det var helt tilfældigt at jeg fik job her. Og det med job,
50 det var nok medvirkende til at jeg... Hvis jeg havde haft job et andet sted, så var jeg nok ikke flyttet hertil bare fordi vi har bedsteforældre tæt på.
I: Men hvorfor ikke bo i Skive by f.eks.?
M: Der synes jeg nok at hvis jeg alligevel skal bo i en by, så skal det være pga. bylivet. Og der synes jeg ikke at der sker nok i Skive, og så vil jeg hellere
55 prioriterer det der med fred og ro. Vi har også kigget på hus et andet sted, hvor der var udsigt over marker og det var for enden af en grusvej, men stadigvæk et parcelhus. Der var det alligevel tæt på skoler og institutioner og med nogle naboer, og det prioriterede jeg nok lidt, hvorimod at Rasmus var ligeglad. Men vi kunne ikke rigtig blive enige om prisen... Hvilket jo så gjorde at det andet hus
60 blev købt.
I: Men nu flyttede du. Jeg ved ikke om i ligger sådan lidt for jer selv, men der er jo stadig nogle mennesker. Hvordan var så mødet med at komme ud til nogle nye mennesker? Nu er du jo fra Randers og har ikke nogle relationer som sådan hertil, udover din mands forældre.

- 65 M: Det var rigtig fint faktisk. Det var lidt specielt fordi, at der ligger to almindelige huse overfor os, og det er tre brødre som har boet på de tre ejendomme. Så da vi flyttede ind, så var vores naboer voksede op på vores gård. Så de havde en naturlig interesse i hvem det var der skulle bo der, og de var ret hurtige til at komme over og havde samlet ind til en blomst, så der var rigtig fin
- 70 modtagelse. Også fra borgerforeningen gør de meget i at komme ud.
I: Så borgerforeningen var også involveret?
M: Borgerforeningen kom ud selv med en blomst og gratis medlemskab til borgerforeningen, og så kom naboerne.
I: Havde du hørt om borgerforeningerne inden eller?
- 75 M: Nej overhovedet ikke. Jeg vidste at Anders (medarbejder på kommunen. Red.) var aktiv, så jeg vidste godt at der skete lidt, men jeg har ikke været...
I: Men det kunne godt være du sådan kendte nogle og at de vidste af omveje at der var kommet en ny?
M: Nej.
- 80 I: Men hvordan var det så at komme som ny og fremmede, hvordan er det så at flytte hertil? Hvordan er forholdet mellem hvad man kan kalde fastboende og tilflyttere? Hvordan synes du det er?
M: Altså, man kan godt mærke at de andre kender hinanden godt og har måske børn i samme skole og sådan noget. Så det er det her med at børn gør meget for
- 85 at blive integreret. Nu blev jeg også tilbudt en plads i bestyrelsen (for borgerforeningen. Red.), fordi de manglede folk.
I: Så du sidder i bestyrelsen nu?
M: Ja. Så de der bestyrelsesmøder var nok der hvor jeg fik en idé om hvad der foregik i lokalsamfundet og hvad det var for nogle mennesker, og så går vores
- 90 datter i den lokale vuggestue. Så der har man også hilst på de lokale forældre, og man får mere og mere en idé om hvem der er hvem og hvad der foregår.
I: Men der var ikke nogen skepsis overfor dig?
M: Nej, det synes jeg overhovedet ikke.
I: Det kunne godt være at når man kom som ny? Hvad med jeres forhold, synes
- 95 du så at du har meget til fælles med de mennesker der bor her?
M: Nej, ikke umiddelbart. Men det er nok mere fordi at de er et andet sted i deres liv. Dem jeg har mødt indtil videre så har de sådan større og skolesøgende børn,

men jeg tror vi har sådan grundlæggende de samme værdier i forhold til det der med fred og ro.

100 I: Det er nemlig det. Nu kommer du måske fra et lidt større bymiljø, og så kommer man ud på landet. Er der noget man tænker "Okay, her er vi faktisk lidt forskellige mennesker"? At man f.eks. har et forskelligt ophav?

M: Nej, det tror jeg ikke, men det er nok også fordi jeg kommer fra Randers.

I: Nu er Randers jo en rimelig stor by.

105 M: Nej, sådan har jeg ikke oplevet det. Nu ved jeg ikke om de er tilflyttere i virkeligheden nogle af dem.

I: Men når man nu kommer som tilflyttere og skal lære de her folk at kende, nu er du jo så en del af borgerforeningen, men er der ellers nogen interaktion mellem fastboende og tilflytter? Jeg ved ikke om du kender andre tilflyttere i området,

110 eller generelt har hørt om...

M: Det er ikke sådan at jeg ved hvem der er tilflyttere og hvem der er...

I: Det kan godt være at der var at det f.eks. er meget tilflytterne som holder sig for sig selv og det samme gør de fastboende. Har det været svært at komme ind på de fastboende?

115 M: Nej, nu har vi kun sådan to naboer i virkeligheden, og de er sådan lidt vores på vores forældres alder, så det er ikke sådan at vi har vildt meget til fælles, men de har været rigtige søde og vi spiser æbleskiver til jul og prøver at ses engang i mellem.

I: Men hvad med dem inde i Hvidbjerg?

120 M: Næh. Det har været meget fint, men det er tydeligt at de andre kender hinanden fordi at de har haft børn i samme skole, da der har været en ret lille skole der. Så på den måde kan man godt mærke at man ikke har den samme fortid sammen.

I: Men betyder det noget i det daglige liv? Du er måske lidt udenfor på den måde, fordi du tilfældigvis ikke har et barn i skolealderen. Havde det været lettere?

125 M: Nej, det tror jeg ikke.

I: Men nu snakkede du om at spise æbleskiver med naboen. Nu er du selvfølgelig med i borgerforeningen, men bliver i ellers inviteret med til noget i lokalområdet?

130 M: Ja, på samme vilkår som alle andre til de der arrangementer.

I: Nu ved du jo selvfølgelig at de sker mange af tingene, men bliver du ellers inviteret med til det? Synes du folk er gode til det?

M: Ja, det synes jeg. Det er noget vi gør noget ud af i borgerforeningen i hvert fald. Vi har facebook-grupper og sådan noget. Og når der kommer tilflyttere, så er
135 vi henne med det der gratis medlemskab og folderen, så man kan se hvad der er af aktiviteter.

I: Er i hele bestyrelsen henne?

M: Nej, der er sådan en, og hun er ikke fra bestyrelsen men bare fra borgerforeningen. Hun står for det og tager ud med alle blomsterne og
140 velkomstmapper.

I: Så i giver velkomstmapper til alle? Får i af vide nogle steder fra når der kommer nogle nye?

M: Nej, det er noget vi taler om på bestyrelsesmøder, hvor der er et fast punkt der hedder tilflyttere, og det er også hvis der er nogle som lejer sig ind og er
145 potentielle "rigtige" tilflyttere.

I: Det kunne godt være i havde et samarbejde med kommunen, at i fik af vide at nu er der kommet nogle nye.

M: Næh, det ved jeg faktisk ikke om man kan.

I: Det ved jeg heller ikke, men det kunne jo godt være at det var i fik besked fra...
150

M: Næh, det gør vi ikke.

I: Men nu kommer du her til området og er ny osv. Bliver man så integreret i lokalsamfundet? Altså, føler du dig som en del af lokalområdet, eller har du stadig sådan en "os/dem"?

155 M: Ja, det har jeg jo fordi at mine venner bor stadigvæk alle mulige andre steder.

I: Så du har ikke rigtige nære venskaber her?

M: Nej, overhovedet ikke. Overhovedet ikke. Jeg ligger nok ikke så meget mærke til det, fordi jeg ikke har tid til det når man har små børn. Så det er jo heller ikke sådan at de venner jeg har så mødes uden mig, sådan at jeg er udenfor alle
160 fællesskaber. Men jeg har ikke sådan tætte venner tæt på mig.

I: Det er jo også det som mange vil sige, at når man nu kommer sådan et nyt sted, så kan det måske være svært at skabe nogle relationer og sådan. Men det ved jeg ikke hvordan du har oplevet. Er det svært at komme hertil?

M: Ja, det synes jeg det er svært, og jeg tror ikke jeg får nye, gode venner, bare
165 fordi jeg bor i Rettrup eller Hvidbjerg.

I: Men tror du det havde været lettere, hvis du havde boet i Viborg eller Skive?

M: Altså, det der med at have... hvis vi boede i sådan et parcelhuskvarter hvor vi
alle sammen havde børn i samme alder og de leger sammen rundt i haverne, så
tror jeg at man ville få et tættere fællesskab.

170 I: Men det er måske ikke noget der betyder så meget for dig, der hvor du er i dit
stadie lige nu?

M: Jo, jeg kunne godt nogle gange tænke mig man havde nogen man lige kunne
grille med på den anden side af hækken, eller drikke en øl med eller sådan noget.

I: Så må i jo bygge nogle flere huse derude.

175 M: Der må man jo bare prioritere det man synes er vigtigt.

I: Men er det noget du havde tænkt over inden du flyttede herud?

M: Ja, det var faktisk også derfor vi kiggede på det der hus ude i... Også det der
med tæt på skole og jeg kunne godt se bekvemmeligheden i bare lige at kunne
sende børnene over vejen.

180 I: Hvad er den nærmeste skole når det bliver aktuelt?

M: Det er Balling eller Åkjærskolen i Skive. Der er 5 km til Balling som er
modsatte retning af Skive, og der skal man selv køre. Når man bor i Hvidbjerg, så
kan man ikke få tilskud til skolebus. Det er kun til Åkjærskolen og det er 10 km.

I: Okay, så det kræver noget af jer, at i skal køre børnene til og fra. Har det også
185 været en overvejelse ift. at være bosat... Det var jo lidt mere bekvemmeligt, hvis i
nu boede i et hus herinde i Skive by. Så kunne barnet selv cykel eller gå i skole.
Har det været en overvejelse, at det måske er et aktivt valg at vælge og bosætte
sig derude hvor i har gjort?

M: Ja, det er helt sikkert et aktivt valg. Og fravalg af alt muligt andet. Det bliver
190 man nødt til at tage med i overvejelserne, og det har nok mest været mine
overvejelser. Jeg kan godt lide det der bekvemmelighed.

I: Så der går man på kompromis?

M: Ja, det gør man.

I: Men som vi har snakket om, da du så flyttede herud, syntes du så at du havde...
195 Er der forskel på byboere og "landboere", eller hvad vi nu skal kalde dem? Nu har

du jo boet i Aalborg i mange år. Altså, identificerer du dig mere med en fra Aalborg end du gør med en fra Spøttrup?

M: Nej, det gør jeg ikke. Der er jeg nok i virkeligheden kommet det rigtige sted hen.

200 I: Så du har egentlig altid tænkt på at bo sådan et sted?

M: Ja, men jeg har også haft bedsteforældre som har landbrug, så jeg har altid sat pris på det der med meget plads og natur. Og jeg har også været træt af, på det sidste, at bo i Aalborg. Det er fedt mens man læser at lige kunne gå i gaden og drikke en øl og alle de der ting. Men når man får børn, det er nok også det som
205 gør udslaget, så vil man også gerne at de sådan skal have samme muligheder som man selv har haft i forhold til plads, og jeg synes da også det ville være så besværeligt med en toværelseslejlighed og barnevogn i Aalborg. Men sådan grundlæggende, så prioriterer jeg helt sikkert det der fred, ro og plads højere end den der bekvemmelighed ved at bare lige at kunne gå ned og hente sushi.

210 I: Men synes du nu her når du nu har prøvet at bo herude... Der er jo forskel på at besøge ens bedsteforældre én uge i sommerferien, og så at bo herude. Synes du at du har oplevet at der er noget der har ændret sig? At der er nogle ting som du ikke troede du sætter pris på, men som du egentlig sætter pris på?

M: Ja, men det tror jeg måske er fint nok. Altså, nu kan jeg vælge bylivet til, kan
215 man sige. Jeg savner også at have tid til... Nu har vi lige været en weekend i Berlin, og det synes jeg er fedt. Og jeg har fået set noget byliv og puls og sådan.

I: Men det var mere sådan om der er nogle ting ude området, som du har tænkt at "Det er egentlig meget federe end jeg troede det ville være!"?

M: Nej, der lever det nok rimelig meget op til mine forventninger.

220 I: Men vel også hvad du havde af ønsker og lyst til, tænker jeg?

M: Ja... Det har indfriet mine forventninger at bo på landet.

I: Men det kunne jo godt være at det var sådan at "Jeg er egentlig blevet gladere for f.eks. det sociale fælleskab der er derude", eller? Det kunne godt være at der var sådan...

225 M: Nej.

I: Det har været som du forventede?

M: Ja.

I: Har du været sådan på Skiveegnen før? Nu bor dine svigerforældre her jo, så derfor kan man sige at du har...

230 M: Og så arbejdede jeg her også jo.

I: Og så arbejdede du her inden. Hvor lang tid var det?

M: To år.

I: Men du har ikke været så meget udenfor Skive?

M: Jo, for nu arbejder jeg jo med turisme, så jeg har været ude og se ret meget.

235 I: Så du havde ligesom en tilknytning til mange af områderne på en eller anden måde?

M: Ja, det synes jeg faktisk.

I: Er der blevet mere tilknyttet? Altså, er der nogle steder du sætter mere pris på efter du er flyttet hertil? Eller "Ej, jeg synes altså at Lyby Strand er helt vildt

240 pæn"?

M: Nej, det skulle man tro, men jeg har faktisk ikke rigtig haft tid til sådan at bruge området. Jeg har også tænkt at det jo er fedt at komme så tæt på vandet og naturen, og jeg havde også en ambition om at når vi nu bor tæt på søen, så er der sådan en vandresti rundt om ovre i plantagen, og så kunne man jo lige tage en

245 løbetur og sådan. Men det får man jo aldrig nogensinde gjort.

I: Ja, når hverdagen rammer.

M: Lige præcis. Hvornår har man lige tid til det? Men jeg har et par gange været ude ved Gyldendal Strand, og det er jo super hyggeligt, og jeg kunne godt tænke mig at vi nogle gange bare kørte en tur, når det nu tager 5 minutter at køre

250 derud. Efter arbejde eller sådan.

I: Men er der så sådan nogle områder som du sætter mere pris på nu, men det er der så ikke rigtigt?

M: Nej, altså jeg kendte meget af det i forvejen. Mit eget lille bitte Rettrupkær Sø er jeg altid glad for at vågne op og kigge ud over det.

255 I: Nu kan man jo så sige, at dengang du oprindeligt først kom herud og du begyndte at arbejde og få relationer her... Har de minder du har skabt, har de haft en betydning for at "Ej, jeg synes sgu egentlig det er et hyggeligt sted at være"?

M: Nej, det har altid mest været det der med at være tæt på bedsteforældre og

260 arbejde. Jeg tror jeg vil kunne have flyttet næsten alle steder hen.

I: Okay, så Skive kunne ligeså godt have været f.eks. Ringkøbing?

M: Ja.

I: Men har din mand det på samme måde?

265 M: Han har faktisk sagt at han aldrig ville flytte tilbage til Skive, så det er først og fremmest bekvemmeligheden.

I: Med bedsteforældrene?

M: Ja.

I: Men har han fundet job her?

M: Han arbejder i Viborg.

270 I: Men har det været oppe og vende om i skulle bo i Viborg i stedet for? Kunne i finde på at flytte?

M: Nej, så skulle det være noget helt... Vi har det egentlig sådan nogle gange, at vi egentlig vil længere ud på landet eller en ø.

I: Så på Fur måske?

275 M: Vi snakker lidt om Samsø nogle gange...

I: Det er jo så den anden vej. Men det kunne man jo godt, da der nu er kommet hurtigfærge til Århus. Der kommer en passagerfærge der sejler passagerer direkte ind til Århus Havn og så kan man have sin cykel med. Det tager en 30-45 min. Så nu kan det lade sig gøre. Men er det her sted sådan et sted du vil kalde
280 hjem?

M: Nej, sådan har jeg det overhovedet ikke. Jeg synes faktisk ikke rigtigt at jeg har noget "hjem-hjem".

I: Men er der nogle steder du føler der mere tilknyttet til en det her sted? Hvis man kan formulere det sådan.

285 M: Nej, det er der heller ikke.

I: Så det er meget..

M: Det er meget neutralt. Jeg har det stadigvæk sådan at jeg ikke helt kan identificere mig med hvordan det er at bo i Skive. Jeg forstår ikke folk, og jeg er stadig sådan nysgerrig efter hvordan det mon tro det har været at vokse op her.

290 I: Ja, man kan sige at du kommer fra 30-40.000 i Randers..

M: 60.000.

I: Jeg troede ikke der boede så mange. Men det er jo mere end der bor i hele Skive Kommune. Der bor jo omkring 45.000. Men er du så i højere grad personer du er

knyttet til, når du nu siger du ikke har noget hjem og ikke føler dig hjemme noget
295 fysisk sted? Er det så mere nogle personer... Lad os nu sige at din mand og dig
bliver skilt, gud forbyde det, men det sker jo for nogle. Men flytter du så væk fra
Skive?

M: Det er et godt spørgsmål. Det ved jeg godt nok ikke

I: Man kan selvfølgelig sige at så er der nogle hensyn til børn osv...

300 M: Jamen, det kunne jeg nok godt finde på.

I: Så mere tilknyttet er du ikke på nuværende tidspunkt?

M: Nej, overhovedet ikke.

I: Men det skal man jo ikke...

M: Det er godt at være flytbar.

305 I: Det tænker jeg jo også, at det her at man ikke bare skal gro fast. Ikke at det
nødvendigtvis er en dårlig ting, og det er der jo mange... F.eks. dine naboer som er
vokset op her – er folk meget indgroet, hvis man kan sige det?

M: Ja, det tror jeg. Jeg har altså også en fornemmelse af at de der forældre fra
vuggestuen og sådan noget, de kender hinanden og kommer fra området. Min
310 mand siger også at han kan kende nogle af dem og måske har gået i folkeskole
med dem. Men de er meget blevet i området. Tror jeg.

I: Får det dig til at føle lidt fremmede? Nu er de... Bor man på sin egen gård der
hvor man er vokset op, og bliver man i lokalområdet. Føler du dig så lidt som et
fremmedelegeme?

315 M: Ja, jeg føler måske lidt at man sådan kommer og forstyrrer verdensfreden.

I: Det er jo det jeg tænker – om det er den følelse at man måske skal gøre en
ekstra indsats og være ekstra attraktiv som tilflytter?

M: Det er jo klart hvis de alle sammen har kendt hinanden og haft en relation til
hinanden på en eller anden måde i længere tid. Men sådan er det jo altid at
320 komme ind i nye sammenhænge. Og jeg har jo ikke spurgt dem, og jeg ved jo ikke
om nogle af dem først er flyttet hertil for to år siden. Jeg ved ikke om de er
tilflyttere, eller om de bare har gjort en indsats.

I: Jeg troede det var sådan noget man spurgte om, men det ved jeg ikke? Sådan
"Har du boet her i lang tid?"?

- 325 M: Nej. Jeg tænkte faktisk også da jeg skulle til første bestyrelsesmøde, at det kunne være at man sådan... Men det var bare sådan "Punkt 1" og "Velkommen til, nu går vi i gang".
- I: Så man gør alligevel rimelig meget for tilflytterne, ved at man kommer med velkomstpakker?
- 330 M: Man vil gerne i hvert fald. Jeg tror man har en ambition om at gøre et godt indtryk. Og man skal jo heller ikke have sådan en falsk interesse i folk, og jeg tror at folk er nysgerrige.
- I: Men hvor mange har i der kommer og bliver? Er der mange der flytter derfra igen, men hvad er jeres indtryk? Nu har du selvfølgelig kun været der i to år.
- 335 M: Ej, det ved jeg ikke.
- I: Men nu er det jo også meget med det statistik man ser, så er det indenfor de første par år at folk de flytter. Har man boet der i 25 år, så er chancen eller sandsynligheden for at man flytter ikke særlig stor. Så det er der de første par år man flytter. Hvorfor tror du, at det er indenfor de første par år? Tror du hurtigt
- 340 man finder ud af "at det her er ikke noget for mig"?
- M: Det tror jeg i hvert fald, for der er en række ting man skal gå på kompromis med. Man finder ud af at man ikke bare lige kan gå ned efter én liter mælk, men at jeg så skal køre ude på tanken, og det tager alligevel 10 minutter at køre derud.
- 345 I: Og som måske ikke altid er åben?
- M: Det er den nu heldigvis. Eller ind i Netto, det tager jo også lige 10 minutter. Så hvis ikke man kan leve med det der, så tror jeg at... Også det med skolesøgende børn, så tror jeg også at man finder ud af at der er nogle ting som er mere besværelige.
- 350 I: Det er jo nemlig det. Nu hører man mange der kan være frustreret over at man skal til at køre ens børn i skole, og så skal man bruge halvdelen af ens liv på at køre børnene til og fra skole og håndbold. Har i overvejet at det kunne være noget?
- M: Vi har overvejet at det er svært at sætte sig ind i, når man ikke har prøvet det.
- 355 Altså, jeg har jo cyklet til alting. Nu kommer der en cykelsti fra Hvidbjerg til Skive, men der bliver jo ikke nogen cykelsti fra Hvidbjerg til Rettrup, så der vil stadig være et stykke på Holstebrovej.

I: Måske ikke lige det hyggeligste sted at cykle?

M: Nej, det er da sådan et lidt farligt sted.

360 I: Ja, at sende sin syvårige datter ud på det.

M: Ja. Hendes far har sagt, at det kommer ikke til at ske. Så må hun bare sidde herhjemme. Det er nok ikke helt realistisk.

I: Men vil du sige sådan, at du i forhold til at du flyttede hertil, er der så sket en udvikling i din tilknytning til området, hvis man kan formulere det sådan?

365 M: Ja, jeg føler da at jeg i forbindelse med det der bestyrelsesarbejde i hvert fald, at nu føler jeg da mig orienteret, og så kan jeg vælge til og fra om det er noget jeg har lyst til .

I: Hvis du nu ikke havde været i bestyrelsen, tror du så at du havde været lidt uoplyst? Havde det været svært at finde ud af?

370 M: Nej, men så skal man jo selv på en eller anden måde tage initiativet til at også få deltaget i de der ting, som jo også er det der gør at man lærer folk at kende. Og det der med at "Okay, nu har jeg godt nok liket den der side på Facebook, og nu foregår der dét og nu foregår der dét". Men hvis man ikke kender alle de andre der deltager, så kræver det alligevel en indsats at tage sig sammen til også at
375 deltage. Så tror jeg måske at, hvis alle havde været med som man kender fra børnehaven, jamen så var det måske nemmere at sige "At de kommer, og så er det måske lidt nemmere at deltage". Nu er det blevet sådan at jeg sidder i bestyrelsen, og så kan man jo altid snakke om "Kommer du?", så på den måde er det rart.

380 I: Men er der nogen der tager fat i dig... Nu er det selvfølgelig lidt en speciel situation at du sidder i bestyrelsen, men er der nogle der tager fat i dig og spørger dig om "Kommer du til det her?" Eller "Skal du med til det her?" ?

M: Nej, ikke udover sådan på de der bestyrelsesmøder.

I: Kunne man savne det?

385 M: Jamen, det tror jeg da kunne være fint, hvis man var mere opmærksom på også at få integreret... Altså, "Alle er velkommen" og det lyder jo altså flot sådan noget.

I: Ja, det er jo lettere at sætte nogle flottere ord på. Sådan er det jo tit. Men om der er handling bag, det er mere tvivlsomt.

390 M: Ja. Men jeg tror da heller ikke vi vil deltage, hvis det var en vildt fremmede der kom og spurgte. Men måske hvis det var en fra vuggestuen, så kunne man da overveje det. Men jeg tror nærmere det der med at vi altid siger "Ta' din nabo med", jeg tror de der tætte relationer der skal skabes først i hvert fald og så finder man jo ud af hvad der foregår den vej igennem.

395 I: Men har jeres naboer været gode til sådan noget?

M: Men de er så desværre lidt den ældre generation, og de har sådan været med og føler at de har bidraget.

I: Men det kunne jo godt være, at de... Der er jo nogle som er med til alt?

M: Nej, sådan er de ikke mere. Men de har det der sagt at det der "Tour de Hvidbjerg", det har vi været med til og det er rigtig sjovt, og det skal i bare tage med til.

400 I: Hvad er det for noget?

M: Det er noget hvor man tager rundt og spiser mad hos hinanden. Der er der jo mange steder.

405 I: Når man nu kommer som tilflytter, hvad tror du så der er afgørende for at man kan blive integreret? Man kan jo sige at det her er jo egentlig en integrationsproces, at man nu kommer... Om man er fra Syrien eller Aalborg, det kan i nogle samfund være ligegyldigt. Hvad tror du der skal til for at man kan blive ordentlig integreret?

410 M: Jeg tror det er sådan de der personlige relationer som man skal møde nogle mennesker som vil det. For jeg tror ikke den der folder fra borgerforeningen eller Facebook-siden gør forskellen. Der skal man have nogle der lige hiver fat i en og siger "Det her er altså sjovt, og du kan tage med mig". Således at man ikke altid står der alene og skal være dem der indleder en samtale, hvad enten det er til et eller andet sportshalløj. Så skal man have nogle gode naboer, da de kan skyde lidt i gang.

415 I: Men er i aktive i foreningslivet, ud over selvfølgelig borgerforeningen?

M: Nej.

I: Er det nødvendigt at være det tror du? Er det nødvendigt at være aktiv på et eller andet niveau, for at blive integreret, eller hvad tænker du?

420 M: Jeg tror det hjælper rigtig godt på det, ellers skal man selv være meget opsøgende, tror jeg. Det kan man jo også være, men det handler i hvert fald om at

være aktiv i nogle af de der aktiviteter der foregår, selvom man ikke selv er med til at arrangere det eller er en del af foreningen. Så skal man da deltage i de her aktiviteter der er.

425 I: Det er der i hvert fald nogle der mener. Jeg synes også at det er en fremragende idé at deltage. Det er jo et sted man møder mennesker. Det er jo sjældent at de kommer og banker på døren.

M: Man føler måske også at det kræver noget at invitere folk på middag som man ikke kender, og at man sådan bryder ind i folks liv. Især når man er over 30, så er

430 det ikke lige der man starter nye venskaber.

I: Man er måske lidt reserveret?

M: Nej, det er jo ikke ligesom børn i børnehaven. Det kan man ikke rigtigt.

I: Men er det område derude, er det sådan et sted hvor... Nu snakkede vi om at du

435 ikke rigtig følte dig hjemme nogle steder. Men er det et sted du kan identificere dig med? Kan du identificere dig med det område? At i deler mange af de fælles værdier, både med menneskerne og også med lokalområdet generelt?

M: Umiddelbart kan det godt være, at hvis man lærte dem bedre at kende, at man så ville tænke "Shit". Men ikke indtil videre.

440 I: Men hvad med Aalborg? Har du haft den samme følelse der? Hvis du forstår hvad jeg mener?

M: Der har jeg jo også meget været sammen med mine medstuderende, og vi har lignet hinanden meget.

I: Der er jo bare lidt forskel i livet som studerende i Aalborg og så livet derude.

445 Men du har måske lyst til det hele, så at sige? Du kan både lide landligt liv og byliv?

M: Det var et stort spørgsmål. Men jeg tror jeg identificerer mig mere med dem som er vokset op her, end dem som er vokset op inde i Aalborg.

I: Så i har måske lidt mere fælles baggrund, eller hvad tænker du? Måske ikke

450 fælles baggrund...

M: Måske fælles værdier.

I: Kræver det også at man har disse værdier for at falde til herude? Kan man godt komme som byboer og falde til?

M: Ja, det tror jeg sagtens man kan.

455 I: Jeg ved det ikke. Jeg er ikke flyttet herud endnu. Men det kunne man måske godt?

M: Det tror jeg godt.

I: Så skulle man måske bare være...

M: Jeg tror faktisk at byboer er mere udadvendte og opsøgende, men det har nok

460 også noget... Så længe man er lidt udadvendt, så tror jeg sagtens.

I: Nu er det jo selvfølgelig lidt en speciel situation at du arbejder her (i Turist og Erhvervscenter Skive. Red.). Er det en del af kommunen?

M: Nej. Vi har et kommunalt tilskud

I: Men har kommunen haft nogen som helst rolle da du flyttede hertil? Udover at

465 Anders (Fælles bekendt. Red.) sidder i kommunen?

M: Nej. Det var før der var velkomstmøder. De holdte åbenbart pause med velkomstmøder.

I: Så kommunen har slet ingenting gjort?

M: Nej.

470 I: Kunne du ønske de havde gjort noget?

M: Nej, altså ikke for mig. Jeg kendte det meste, men jeg kan huske at min storebror flyttede til Randers, og der fik han sådan en stor mappe fra kommunen, ligesom en velkomsthøj.

I: Syntes han det var okay, eller hvad?

475 M: Han var nok lidt ligeglad. Men jeg tænker da over at det da egentlig er mærkeligt, at man ikke får en hilsen som tilflytter.

I: Jeg har egentlig kun ét spørgsmål tilbage, og vi har egentlig været lidt inde på det. Men har du overvejet at... Lad os nu sige at du fik et job i Viborg eller Herning, så du måske ikke lige var i umiddelbar pendleafstand. Nu har du

480 selvfølgelig pendlet langt før, men kunne i så overveje at flytte? Er der noget der holder Jer herude?

M: Ej, men det er sådan noget at når man har børn, så vil man gerne gøre det lidt stabilt. Og så også fordi, at vi har købt et sted hvor der er rigtig mange projekter, og der har vi jo en eller anden drøm om at bo der. Nu talte vi jo om at flytte til

485 Samsø, og så tænker man "Hvad med det her? Vi skal lige gøre det her færdigt.".

I: Så i har ikke ligefrem overvejet at flytte?

M: Nej, men jeg vil sige at der er ikke sådan noget i lokalområdet, udover det, at vi tænker sådan "Ej, her er skønt herude".

I: Men føler i måske sådan lidt, hvis man nu skal tegne det. (Herefter forsøger jeg
490 at tegne en cirkel, som er lokalsamfundet, og en cirkel separat udenfor. Red.). At man har et lokalsamfund, og så føler i jer sådan lidt udenfor lokalsamfundet?

M: Ja ja.

I: Man kan sige, at det her (Der bliver peget på lokalsamfunds-cirklen. Red.), at jeres naboer, de er det centrale i lokalsamfundet, fordi de altid har været der.
495 Altså, føler i jer sådan lidt udenfor. Ikke at det nødvendigvis er en dårlig ting, men...

M: Ja, det kan man godt sige. Fordi vi skal jo hele tiden. Man har sådan en idé om at der foregår noget omkring én, og at de andre har noget sammen, som vi har et andet sted.

I: Nu er det måske et dumt spørgsmål, men jeg ved ikke om jeg får det formuleret
500 forkert, men er det noget man gerne vil være en del af? Ønsker man at være inde i cirklen (Lokalsamfunds-cirklen. Red.), så at sige? Altså, er det noget man ønsker, eller er det sådan at vi har vores eget og alle de her projekter? Og vi har et barn som i selvfølgelig går op i. Men er det et must for jer at være en del af det
505 her?

M: Ja, på sigt kunne det måske være meget rart. Men det har jeg også en idé om, at det kommer af sig selv.

I: Lad os nu sige at i var en integreret del af den her cirkel (Lokalsamfunds-cirklen. Red.), så var man måske ikke så villig til at flytte til Samsø?

M: Nej, det er nok rigtigt. Så på den måde er vi nok lidt i et vakuum, hvor det ikke
510 helt er kommet endnu. Men jeg tror det er det der med at dem der har haft børn i skole i samme årgang og været til forældremøder sammen. Og nu ved jeg jo hvem der har hvilket barn i vuggestuen, så jeg tror da nok at det skal komme at de der børn skal gå til de samme fritidsinteresser, og jeg får nok det samme forhold
515 til dem, som de andre har til hinanden.

I: Nu kan man sige, at du kommer helt ude fra. Din mand har trods alt måske gået i skole med nogen, eller det ved vi jo ikke, men hvordan... Tror du han mere ser sig som en del af det her lokalsamfund, eller?

520 M: Nej, det tror jeg ikke. Der tror jeg at Vinde (hvor manden kommer fra. Red.),
er et helt andet sted i verden end Hvidbjerg er.

I: Altså, der er simpelthen både så langt fysisk og mentalt?

M: Ej, og så alligevel. Det er nok ikke så fjernt for ham, men jeg har det sådan
lidt... Hvor har de her mennesker gået til halbal da de var unge, og hvor har de
mon gået i skole henne? Jeg kan slet ikke finde ud af at placere dem, eller finde
525 ud af hvordan deres liv har... Hvor han er sådan "Jamen, det var ude i Krejbjerg",
og han ved hvordan det er foregået. Det tror jeg måske at han har et andet
forhold til.

I: Men jeg tror også det var det. Tak for din tid.

Bilag 4: Interview 3 - Helle

I: Hvis du vil starte med at fortælle hvad du hedder, hvor gammel du er, hvad du laver til daglig osv.?

5 U: Hvor meget tid har vi?

I: Vi har masser af tid.

U: Jeg hedder Helle Thomsen, og jeg kommer fra Junget, som er en del af den byklump som hedder Fursundegnen, som er fire landsbyer som har slået sig sammen. Det har den gjort for omkring tre år siden, og inden da var jeg aktiv i

10 Junget by. Vi flyttede hertil for omkring 10 år siden, og kom fra Moskva, som jo er en millionby, og hvor vi rejste rundt i hele landet i business-sammenhænge. Men jeg har boet på landet før,

I: Men ikke her i nærheden?

U: Nej, der boede vi i Sønderjylland.

15 I: Okay, så i er helt nye til egnen?

U: Vi er helt nye til egnen, ja. Vi ville have haft noget dernede, men det blev så heroppe. Vi havde nogle kriterier og der imødekomme det faktisk det vi ville. Og da vi har prøvet at bo på landet før, så var jeg jo også godt klar over at tingene jo ikke kommer spadserende ind til dig, du må ud og se hvem du bor blandt. Der var

20 en gammel bonde dernede som sagde "At det er ikke fordi vi sladre om hinanden, men hvis vi ikke ved noget om hinanden, så kan vi ligeså godt bo på en øde ø.". Så derfor er det ud af døren, og jeg blev hurtig... og som jeg plejer at sige, at hvis man kan læse mellem to linjer, så får man også arbejde.

I: Heroppe af?

25 U: Ja. Fordi at der er mange praktiske folk, og det der med at kunne forstå hvad der bliver skrevet i en tekst, dét kan godt være svært for mange. Så jeg kom hurtigt i gang med arbejde i byen.

I: Er du en del af borgerforeningen, eller?

U: Vi har ikke nogen borgerforening. Vi har et forsamlingshus med en bestyrelse.

30 Vi har en motionsforening med en bestyrelse, og så har vi et lille bådlaug med en lille bestyrelse. Så har vi også to ApS vi ejer, befolkningen der. Både købmandens bygninger, som er det ene ApS og varer og ansættelse af folk, det er det andet

ApS. Så vi har alle sammen skippet ind for at bevare købmanden. Men vi har ikke nogen fælles borgerforening, og det er jo fordi at vi har vores interesserødder forskellige steder. Hvis vi har en borgerforening, så kan sporten ikke søge deres penge i deres regi, og forsamlingshuset i deres regi. Vi synes jo det er rigeligt med 4-5 bestyrelser i så lille en by. Men der er altså ikke nogen fordel ved at have slået det sammen, men der er en fordel ved at have slået os sammen på en egn, med en paraply... Hvor foreningerne på forskellige vis kan finde hinanden. Men det er så nyt endnu, at formålet var faktisk at rive sognegrænserne ned. Jeg havde ikke selv, som sagt, besvær med at komme ind. Jeg kan godt snakke med folk og jeg er ikke bange for at gå ind af en dør, hvor jeg ikke kender folk inde bagved. Så derfor kunne jeg hurtigt få massere at lave på stedet, men jeg kunne også godt mærke at folk kiggede skævt til de andre i de andre sogne. Og det er gammelt nag. Skolen blev nedlagt, og de andre stjal sportshallen osv.

I: Så sådan lidt småligt?

U: Ja, udviklingsproblemer som man klistre på hinanden, fordi at så blev skolen lagt ét sted, og så mente de bestemte at det var de borgere derovre som havde snakket med politikerne.

50 I: Uden at det måske ikke altid havde noget på sig?

U: Selvfølgelig ikke, nej. Politikerne har selvfølgelig haft deres ben et eller andet sted henne, men de har nok også haft embedsmænd som kunne tænke lidt mere neutralt.

I: Det må vi håbe i hvert fald.

55 U: Ja. Altså, der var mere lokalt kendskab dengang, fordi at man havde sognsformænd og kommunerne var betydeligt mindre, og alle kendte alle. Der gik man jo bare ind og snakkede med borgmesteren, men det er man jo færdig med. Selvom vores borgmester er meget udfarende og en flink mand, så er det jo ikke én man bare lige spadserer ind til, som man gjorde før.

60 I: Så det er selvfølgelig lidt tilfældigt, men alligevel ikke helt tilfældigt at i flyttede til Skive Kommune? Var der en grund til i ikke boede i Skive by?

U: Vi har haft by nok. Vi har været i en millionby med alle de tilbud der var, og skal man bo i så stor... Skal man bo i en by, jamen så skal man bo på brostenene, fordi der er tilbuddene. Men vi har boet i 13 år på brostenene, med et udbud af kultur som du ikke finder heller i København. Så derfor, så havde vi ikke brug for

65

det mere. Det har vi brugt nu. Nu havde vi brug for udsyn, og ikke fred, men ro omkring os. Og lys, luft og naturen.

I: Men som du selv siger, så er du ikke bange for at banke på døre, men hvordan var det så at møde de her helt fremmede mennesker? Hvordan var det at flytte til
70 det her sted? Var de imødekommende, eller hvordan tog de imod jer?

U: Ja. Naboerne dukkede meget hurtigt op og kom spadserende ind og sagde hej. Og det var jo en god ting, og som sagt så gik jeg ned og blandede mig lidt i forsamlingshuset, og fik hurtigt en tjans der. Men jeg kan godt stadigvæk mærke at folk har boet og levet der. De er født, om end ikke lige der, men så i nabobyen.

75 Og nabokonen kommer også derfra, så de er meget, meget indfødte.

I: Er det så svært at komme udefra?

U: Altså, de har jo en lukket vennekreds. De holder nytårsaften sammen, de har strikke og kortklub sammen, og de er så sammensmeltede i kultur og i sprog, at der bliver ikke åbnet op for nye. Jeg kan mærke selv, at vi har også en stor
80 vennekreds, spredt rundt i landet og lidt udenfor, og jeg har heller ikke plads til flere venner. Og derfor kan jeg godt forstå at deres lille strikkeklub, kortklub eller spiseklub eller hvad det nu er de har, at der er ikke rigtig plads til flere, fordi at så skal man til at starte historien forfra.

I: Ja, nu har man ligesom etableret sig.

85 U: Ja, og man kender hinandens problemer og sørger, eller hvad det nu er man drøfter. Og som sagt har vi heller ikke plads til flere venner. Nye venner.

I: Er det så meget sådan at fastboende holder sammen med fastboende, og at måske tilflyttere holder sammen med tilflyttere?

U: Nej, tilflyttere skal blande sig ind, men det bliver ikke på et helt
90 følelsesmæssigt venne-niveau. Det kan man ikke regne med. Men man kan blive accepteret som den man er, i forskellige fællesskabssammenhænge.

I: Men har man så... Er man meget forskellige, eller har man mange ting til fælles? Nu kommer du jo så fra Moskva, som måske er en noget anden kultur end vi har oppe ved Fursundegnen? Havde i mange ting til fælles? Tænker du "Okay, det var
95 godt nok nogle spøjse mennesker" eller?

U: Nej, i starten... Også for ligesom at komme ind på folk, og jeg havde nogle interesser, så var der nogle haver jeg gerne ville se. Jeg kunne jo ikke bare vade ind, så jeg lavede en havevandringsgruppe, og så spadserede vi jo rundt i

hinandens haver og snakkede. Og der får man jo snakket om mange andre ting
100 også. Og så tog vi til nabobyen og fik nogle med der, og vi tog udenfor og gik til
andre byer og til Himmerland osv. Men efterhånden så syntes jeg, at jeg var lidt
træt af at organisere det, og nej... Det døde. Så åbnede jeg en boggruppe, og der
var ikke sådan en hvor man læser, men hvor man anmeldte bøger til hinanden.
Og da en af beboerne er bibliotekar, så var det jo et fint indspark. Den levede
105 faktisk også i et godt stykke tid, men så ebbede det ud. Og der var nogle af de
gamle som var med, som læser mange bøger. Og det var både de gamle og nye fra
egnen. Men så døde den også ud.

I: Men jeg mener bare, at nu siger du de der ting der, men når man nu går rundt i
lokalsamfundet, så kan man hurtigt mærke om man føler sig som... (Herefter
110 begynder interviewereren at tegne. Der bliver tegnet én cirkel som er
lokalsamfundet, og én cirkel som ligger udenfor lokalsamfundet. Red.). Føler man
sig så sådan lidt udenfor, eller følte du dig som en del...?

U: Jeg er lidt udenfor, men jeg bor også udenfor. Jeg tror det havde været noget
andet, hvis jeg boede inde i byen, og derfor er det for mig meget, meget vigtigt at
115 vi har vores købmand, som jo er stedet hvor vi mødes og kan hænge beskeder op
til hinanden, og vi kan få sendt noget ud på Facebook, som lige rager byen. Men
nogle gange så kommer jeg og aner ikke hvad der er foregået. Der er f.eks. flaget
på halv, og jeg har ikke hørt noget. Så der er ikke nogen...

I: Så der er ikke lige nogen der sms'er til dig, at nu er Henning død?

120 U: Nej, så jeg er udenfor. Men jeg bor udenfor og er udenfor. Men de unge der
flytter til området, til sognet, dem holder jeg styr på. De kommer på den måde
heller ikke ind i fællesskabet, og derfor er det svært at få en arvefølge i
aktivitetsniveauet, og det har de gamle svært ved at forstå eller indse. "De kan jo
bare blande sig", tænker de. Og det har vi jo selv gjort også.

125 I: Men det er jo meget det, som jeg har snakket med en anden en om, at man er
lidt inde (i fællesskabet. Red.) fordi man er med til en havefest, og så når man er
færdig med det, så er man lidt ude igen, fremfor at man bliver derinde.

U: Jo...

I: Men er grunden til at du er derude nu, nu kommer du selvfølgelig som tilflytter,
130 men vi er trods alt danskere alle sammen, osv... Men kan man identificere sig

med de her mennesker? Tænkte du, at da du flyttede derude for 10 år siden, at var det så sådan at "De her mennesker og mig, vi er bare et match"?

U: Nej, slet ikke. Slet, slet ikke. Slet ikke. Men jeg tænkte ud fra min erfaring med også tidligere at have boet på landet, at vi kan lave et fællesskab. At der er et
135 fællesskab som jeg kan være en del af, og det har vi... (Den interviewedes mobil ringer). Men det fællesskab kunne jeg godt lide at være en del af igen, fordi det er..

I: Altså landsbyfællesskabet?

U: Ja. For det er som jeg sagde, at vi havde brug for igen at få ro, udsyn og luft og
140 lys, og have mange af de praktiske gøremål som vi har på et nedlagt landbrug. Og for ikke at bo på en øde ø, så skal man ind i fællesskabet, og det tænkte jeg at det kunne jeg sagtens komme ind i. Og det kan man så med alle de aktiviteter, og hvis de ikke laver nogle nede i byen, så kan jeg da lave dem selv. Det kan jeg så. Og det gør jeg så også, og det gør jeg også nu.

145 I: Men du havde aldrig rigtig tidligere været på egnen? Du havde ikke noget familie heroppe?

U: Ikke helt, men det er så fordi at jeg meget senere finder ud af at jeg faktisk har aner fra 1738 som har boet i nabobyen. Så ikke for nylig. Men jeg har været på mange sommerferier på Mors, så derfor... Lyset og Limfjorden. Det var et større
150 valg end Vesterhavet f.eks. Så derfor har det alligevel lidt betydning for mig, hvor jeg er havnet henne.

I: Men den her natur og Limfjorden og hvad der omgiver os. Føler du dig stærkere knyttet til området nu her? Har du fået lavet nogle minder, hvis du forstår hvad jeg mener? Er der noget du sætter mere pris på nu? Når man
155 kommer fra Moskva, så er der jo ikke lige havet indenfor de første hundrede km?

U: Jeg vil sige, at på den måde at vi har boet mange steder, og der hvor jeg har haft det rarest, det har været i nærheden af vandet. Og skulle jeg flytte igen, så vil jeg også håbe at det bliver i nærheden af noget vand. Men det er ikke sådan at Limfjorden binder mig.

160 I: Men det har du egentlig lært at sætte pris på, efter at du er flyttet herud?

U: Ja, det er stadigvæk naturen og vandet. Jeg behøver ikke at bo ovenpå det eller besøge det hver dag, men jeg har stor glæde af at se det.

I: Men var det noget du tænkte på da i flyttede herud? Selvfølgelig kan det være med i ens overvejelser, men betyder det mere nu end det gjorde dengang?

165 U: Det var noget vi tænkte på, ja. Men nej, det betyder ikke mere. Jeg havde en stor forventning til det, og det... Jeg kan jo tage vandet lige når jeg har lyst til det da jeg har 5 min. derved. Jeg kan se det fra mine vinduer til begge sider og vældig meget. Så nej, det har ikke fået en større betydning.

I: Men når vi nu snakkede om, at man flytter herud og man er jo flyttet til et helt fremmede sted. Så skal der jo laves en tilknytning til området. Hvordan føler du generelt at din tilknytning er til området?

U: Den har cementeret sig. For det første med fællesskabet nede i byen. Og i høj, i høj grad, er det blevet mere sjovt og spændende efter at vi har slået de fire byer sammen til Fursundegnen.

175 I: Så din tilknytning har bevæget sig, og du er blevet mere og mere tilknyttet?

U: Ja, helt klart. Helt klart. Fordi at der kommer nye input ind og andre aktive mennesker med andre interesser, fordi det er en lille by med folk der har boet der alle dage med alle deres små grupper som de stadigvæk dyrker, og som jeg ikke er misundelig på, fordi jeg dyrker bare noget andet. Men som sagt, så får jeg ikke altid af vide at Henning er død, og det gør jeg heller ikke hvis Anton var død
180 ovre i den anden by, selvom jeg kender folk derovre. Men det finder jeg ud af. De mennesker jeg møder i de andre byer har andre interesser og er aktive på andre måder, og vi laver så også noget der er fælles. Så det der med at, og det har jeg gået og tænkt meget over... Når vi nu snakker om at Skivefolk kan ikke rigtig
185 kommet ud af hullerne og få startet noget udvikling her, og jeg kigger jo også til de store byer og ser at folk kan købe sig til det hele. Her må vi lave det sjov vi har. At bo på landet, det er for de kreative. Det er dem som har en idé og en vision og kan se nogle muligheder, og ikke mindst gøre det. Fordi de finder nogen der er ligesådan. Og dem føler jeg meget at jeg kan finde heroppe på egnen, og jeg finder
190 dem også nede i vores by. Vi har haft nogle ting som vi har lavet sammen, og nu gør vi det igen. Vi er i høj grad sammen i de fire byer. Vi skaber noget sammen.

I: Var det noget du var klar over inden du flyttede herud, eller er det noget som er gået op for dig?

U: Nej. Det er gået op for mig.

195 I: Er det noget du sætter pris på?

U: Voldsomt. Helt klart er det mit syn på mennesker der har ændret sig meget, ved at opleve hvor mange muligheder vi har for at lave nogle ting på landet. Og jeg vil så også sige, at vi har jo haft gode muligheder i form af at vi bor i en kommunen der vil det. Det er jo ikke alle kommuner som er så åbne. Mange af

200 tingene kan vi godt lave selv, men kommunen har virkelig støttet op når der var nogle store ting der skulle føres igennem, og telefonen er altid åben. Jeg er blevet klog på, når jeg snakker med andre rundt omkring, at det betyder meget at... Jeg har haft snakke med De 7 Sogne over på Sydøst-Mors (Bysamarbejde ala Fursundegnen. Red.). Og de startede jo på trods. Det gør vi jo ikke. Det er det helt

205 modsatte af hvad vi gør. Vi starter jo af nød vil jeg sige, fordi der er ikke nogen der kommer og skaber noget for os. Og vi skal heller ikke forvente at kommunen gør, for det er ikke kommunens opgave at lave forlystelser for os.

I: Ja, det kan man jo altid diskutere...

U: Det mener vi ude hos os ikke det er. Vi kan godt være misundelige at

210 Skivefolkene får sådan serveret, men der er også et større underlag her for mange ting, og derfor må vi jo søge derhen, hvis det er det vi vil se. Der er jo en time til Holstebro og en time til Herning, og så er der en halv time herind. I København kører man jo også langt efter tingene.

I: Ja, der kører man gerne til Charlottenlund. Det tager hurtigt 30-45 min.

215 U: Det gør det da. Så det behøves vi ikke jamre os sådan over, synes jeg.

I: Men når du nu flyttede herop til, så var det jo det der opfyldte dine kriterier. Men er der noget sted i Danmark, hvor du føler dig mere tilknyttet? Nu snakker om du kommer fra Sønderjylland oprindeligt.

U: Nej, det gør jeg nu ikke. Jeg har bare flyttet rundt. Jeg kom oprindeligt fra

220 København i starten af mine 20'ere, og så flyttede vi lidt til Århus og så flyttede vi til Sønderborg fordi manden havde arbejde. Så boede vi de fleste af årene. Så boede vi lige fem år i Silkeborg inden vi tog til Rusland. Men sønderjyderne er måske nok dem jeg føler mig mest knyttet til, og det er måske fordi at det gjorde et indtryk på mig. Det var lige i starten af min voksenalder, hvor miljøet...

225 Opfattelsen af hvordan man er som voksen former sig mere.

I: Nu ved jeg jo ikke om i har haft børn...

U: Jo, det har vi.

I: Og det er jo måske ligesom der hvor børnene har gået til fodbold og det ene og det andet.

230 U: Ja, du får lettere nogle forbindelser. Da vi flyttede til Silkeborg oplevede vi, og vi opdagede det ikke før bagefter, men alle hækkene på den vej vi boede var to meter høje og alle husene vendte med bagenden ud mod vejen. Og det var jo slet ikke os. Men det opdagede vi først bagefter. Der har jeg tænkt meget over, at sønderjyderne er et meget selvbevidst folk, i høj grad på grund af den historie de
235 har haft, at de ved hvem de er. De har noget at give af uden at miste sig selv. Det har man måske ikke i Silkeborg, som jo er sådan en nyere by. Og så heroppe, der er man jo et meget gammelt folk. Et rigtigt bondefolk, som er meget isoleret og lukket i små samfund.

I: Ja, men har ligesom været isoleret rent geografisk af Limfjorden.

240 U: Ja nemlig.

I: Men når nu din mand og dig flyttede herop, er din fortsatte bosætning også afhængig af at din mand stadig bor her?

U: Nej, nej, nej. Vi har så meget jord og plads at det varer ikke mange år før at vi må pakke det sammen. Vi kan simpelthen ikke overholde at holde det. Og så har
245 vores datter og svigersøn i Silkeborg spurgt om vi ikke skulle lave et bofællesskab.

I: Heroppe af?

U: Nej nej, de flytter ikke derfra. Men det gør for så vidt ikke noget, fordi at jeg har savnet skoven lidt heroppe. Det må jeg sige. Jeg er ikke så vild med at skulle
250 flytte til Silkeborg, men man kan jo håbe at nogle ting har ændret sig, eller at jeg måske er blevet så meget ældre at jeg ser på tingene på en anden måde. Eller også så har jeg fundet ud af, at jeg kan bare gøre det selv, hvis det skal være. Hvis jeg synes at der er noget der mangler. Jeg har måske fået mere øjnene op for at der er muligheder, som jeg ikke så den gang. Fordi Silkeborg kommunalt er ikke
255 helt lukket.

I: Så det er i hvert fald muligt for dig at du også kan blive knyttet et andet sted? Du har ikke lavet din tilknytning her...

U: Jeg bor der hvor jeg kommer ind. Og når jeg er ude og rejse, så siger jeg "Nu skal vi hjem på hotellet". Jeg bor der hvor jeg er. Det betyder ikke så meget i sig
260 selv, når man kigger på et lille firkantet rum. Det er det udenom som er

spændende. Og der skal jeg nok finde plads som jeg synes om. Jeg har efterhånden boet mange steder nu, og også mange skønne steder, hvor jeg har tænkt at det ikke kunne blive bedre. Men det kunne det godt. Altså, der findes så mange smukke og dejlige steder.

265 I: Når du nu ser på sådan nogle tilflyttere, så kan man se i statistikkerne at mange af dem flytter indenfor de første par år. Hvorfor tror du, at der er mange som gør det? Nu har i boet her i 10 år, og nu er sandsynligheden jo mindre og mindre med årene. Overvejede i at flytte da i..

U: Aldrig. Ikke tale om. Slet ikke.

270 I: Der var ikke noget der var sådan svært eller sådan noget?

U: Intet. Nej. Han skulle bæres ud med fødderne først. Vi er glade for at bo der hvor vi bor, og jeg er tilfreds med... Han er ikke så social som jeg er, men jeg kan få min lyst styret med både kontakter og arbejde, så jeg kunne godt bruge et arbejdsliv mere.

275 I: Men den her udvikling vi har snakket om før med din tilknytning, vil du sige at du sådan har været linært, og mere og mere tilknyttet?

U: Ja, det er det. Og det er fordi at kontaktfladerne bliver større.

I: Så pga. man får flere sociale bekendtskaber og kommer mere og mere ind i det?

U: Ja.

280 I: Men man er stadigvæk fremmed? Vi snakkede jo om det her med at man stadig føler sig lidt udenfor?

U: Altså, som jeg sagde på et tidspunkt, så har jeg ikke plads til flere venner, men fællesskabet er der. Fællesskabet er der. Opfattelsen af at vi skal lave noget sammen, for ellers falder vi ned i et stort hul alle sammen.

285 I: Er der en fælles forståelse af sådan noget? Er det mere tilflyttere som måske ser det, eller er det mere fastboende?

U: Nej, jeg tror det meget er tilflytterne som har den opfattelse, og de andre begynder, nogle af dem, begynder at se at det nok er nødvendigt. Men det er svært. Det er svært.

290 I: Måske fordi at tilflytterne ved hvad der skal til, eller hvad tror du det skyldes?

U: Måske at tilflytterne kommer... Hvis vi nu leger med den tanke at tilflytterne kommer fra byen og vil gerne bo på landet og have ro og luft, og husene er billigere og der er mere plads. Og de kommer fra en større by med nogle flere

tilbud. De tilbud som de først troede at de ikke ville savne, dem begynder de
295 måske at kigge lidt efter, og finder ud af at der er andre som også har nogle
ønsker om at der skal foregå noget. Så finder man sammen og gør det.

I: Har du indtryk af at der er sådan nogle "tilflyttersamfund", hvis du forstår?

U: Ja, jeg forstår godt hvad du mener.

I: At man ligesom tilflytter har tendens til at holde lidt mere sammen, end man vil
300 gøre med de andre?

U: Nej, sådan er det heller ikke. Men det er måske tilflytterne der initierer sådan
nogle ting, og så kommer nogle af de andre fastboende med. Men så er der nogle
der sidder helt fast. Men så er det jo også sådan, at de som er fastboende er
mange, og de har boet her alle dage og de begynder at blive ældre og ældre.

305 Hvorimod dem som flytter til er yngre og yngre. Når jeg går rundt og siger
goddag til de nye nu, så kan jeg se at det er unge familier, nogle med børn og
nogle som skal have børn. Det er ikke de gamle som flytter ud. Vi har en enkelt
som flyttede ud, men det var fordi vi lavede så meget kunst, og det syntes hun at
hun ville være med i. Så flyttede hun ud i stedet for at flytte til Skive by.

310 I: Det er jo også et valg, ikke?

U: Det er det. Et bevidst valg. Men ellers kan jeg se at det er unge familier som
flytter ud, og de får børn, og de bor udenfor bysamfundene hvor de gamle sidder.
Og de er jo meget mere indstillet på at pendle og venner andre steder.

I: Men hvad med jer, nu snakkede du om at det jo var et bevidst valg at i skulle
315 herud og have fred og ro osv. Hvad med arbejdslivsmæssigt, hvad havde i med af
overvejelser af sådan?

U: Der var vi gået på pension. Og min mand har skruet hænderne vældigt godt på,
så vi skulle have et sted hvor vi kunne gå og lave små byggeprojekter, så vi kunne
gå og rette og gøre ved. Jeg har altid været et stort havemenneske, så nu har vi
320 3,5 tønde og 500 kvm. Bolig som skal holdes ved lige. Så vi var ikke i tvivl om at
vi nok skulle få noget at arbejde med, men når jeg nu også blander mig i mange
andre ting, så er der blevet mindre tid til overs til nullermænd og ukrudt. Men jeg
møder jo ligesindede der forstår mig godt, så det er kun mine egne ambitioner.

I: Men sådan her til sidst, er det her så sådan et sted du kan identificere dig med?

325 Nu ved jeg godt at det er et vældigt fint ord nogle gange, men er det et sted som

du tænker, at her kan du måske godt føle dig hjemme og høre til? Både menneskeligt og på det fysiske plan.

U: Det kan jeg sagtens, men som jeg siger, det har jeg let ved. Det kan jeg gøre mig hurtigt, og næsten hvor som helst.

330 I: Men også med menneskerne? Det kræver alligevel lidt.

U: Ja, også med menneskene.

I: Jeg mener, når man nu kommer til Rusland, og det er godt nok et andet sprog og kultur, men følte du også der at du kunne identificere dig med menneskerne? Eller var det lidt sværere?

335 U: Nej, det kunne jeg ikke. I Rusland havde vi sådan et "sagen" som var at "Tredje gang man bliver vred på en russer, så skal man rejse hjem og blive hjemme". Og jeg har været vred på dem to gange. Men jeg nåede aldrig til tredje omgang.

I: Men havde du lidt den samme følelse da du kom her til egnen, at det kunne ligeså godt have været Moskva?

340 U: Nej nej, så fremmede var det slet ikke. Der forventede jeg faktisk noget positivt ud fra de erfaringer jeg havde fra Sønderjylland.

I: Og det blev indfriet at du alligevel kunne identificere dig meget med dem?

U: Ja ja. Vi havde noget fælles om at bevare byen og gøre den bedre og bedre, og lave noget fællesskab, for der er jo ikke nogen der kommer og laver noget for os.

345 I: Var det en prioritering og et ønske fra dig at det skulle være sådan? Den ejendom i bor på, det kunne i måske have fundet i en by hvor der måske bor 15.000-5.000 mennesker i nærheden? Nu vælger i jo at bosætte sig lige tanden længere ude.

U: 15.000 der havde det været anderledes. Vi er 1500 på Fursundegnen, og der
350 er jo mange jeg ikke ser. F.eks. dem som bor ude i landdistrikterne i de andre byer, dem ser jeg ikke så meget. Men jeg kender mange i hver enkelt by, og de kender så nogen igen, og deres omtale af dem.

I: Men jeg mener bare, at jeg flytter derud, og så ved man også at et af kravene er, at man bliver nødt til at være aktiv i det her. Nu er du selvfølgelig et aktivt
355 menneske, men man bliver også nødt til at være aktiv i det? Det er jo også et aktivt tilvalg at flytte derud.

U: Hvis jeg tænker videre og flytter til Silkeborg i bofællesskab med børnene der, og hvis jeg på den samme måde skulle finde ind i Silkeborg Kommune og

aktiviteter, så ville det være noget helt andet. Helt andet. Det ville blive, i mine
360 øjne, meget mere småt. Mulighederne er meget større.

I: Men er det noget der hører med når man flytter herud, at man skal engagere sig i det her? Er det noget man skal gøre?

U: Det synes jeg. Ellers er det ligesom at man bor på en øde ø. Og så skal man jo altid ud og køre efter et fællesskab et andet sted.

365 I: Men man kan jo også godt bo i byen og ikke være så social?

U: Vi kender jo alle sammen begrebet, at man bor i en by og er ensom, hvor man bor i en opgang og du kender ikke engang naboerne og hvad de hedder. Da jeg boede i Silkeborg og jeg havde naboerne inde til nytårste, så kendte de ikke dem som boede nede af vejen. Så for mig at flytte til sådan en by, så ville mine
370 muligheder blive anderledes. Så derfor siger jeg, at bo på landet, dét er for de kreative.

I: Jeg har skrevet et spørgsmål ned her, om du i dag sætter pris på andre ting end du gjorde da du flyttede herud. Jeg ved at vi har været lidt inde over det, men jeg hørte at du sagde det her med at naturen var noget du satte pris på i forvejen...

375 Nu har du selvfølgelig også selv boet på landet før.

U: Se det fællesskab vi havde der, det var et helt andet. Det vi har her, det er jo et kreativt fællesskab, hvor vi bygger nogle ting op.

I: Så det er ikke så meget baseret på sociale...

U: Det er selvfølgelig baseret på sociale relationer, men produktet er et andet end
380 at sidde og drikke kaffe. Det var det ikke dernede.

I: Har det overrasket dig positivt?

U: Det har det bestemt, og det er noget jeg vil anbefale. Og når vi går rundt og siger goddag til de nye, så er det også noget af det vi fremhæver. Men det er jo ikke alle af de nye som kommer, som på den måde er udaffarende og engageret
385 med det samme. Så vi er tilfredse med at de bare dukker op til fællesspisningen, for så ser de hvad det er vi laver og hvem vi er.

I: Du snakkede om det her med at Skive Kommune havde været gode til at give jer mulighed for at lave mange ting osv. Men har Skive Kommune der for 10 år siden, hjulpet dig med noget som helst?

390 U: Nej. Det gjorde de ikke.

I: Har du været selvkørende hele vejen, så at sige?

U: Nej. Vi havde et kontrovers omkring at vi ville have en husstandsvindmølle og det blev skudt i sæk. Og det blev min mand meget vred over. Meget vred. Så han synes ikke om kommunen. Men da vi begyndte at snakke om byprojekter og at vi
395 ville gøre nogle ting, så kom det rigtige samarbejde til kommunen frem, fordi de ville godt.

I: Hvad synes du de skal gøre for at hjælpe med at fastholde tilflyttere?

U: For det første så lytter de, og det er jo det første. Hvad er det vi vil. På det tidspunkt havde vi jo en fabelagtig, og han er jo så helt ude af døren nu, en mand
400 som aldrig sagde nej. Han sad altid og lyttede og prøvede at kigge hvad der kunne være af muligheder.

I: Han var kommunal medarbejder?

U: Han var chef for Planafdelingen. Og der gik fuldstændigt kuk i det fordi, at det med at lave udviklingsprojekter ikke passede med den tekniske chef, som lavede
405 år til år-regnskaber. Så der gik helt kludder i det og han arbejdede på en måde, som nok ikke er helt efter bogen. Men han havde "lyttelapperne" ude, og Anders har noget af det samme. Vi kan altid bare ringe, og så prøver vi at finde nogle muligheder.

I: Men hvad synes du kommunen skal gøre? Når nu Jonna og Tim kommer som
410 tilflytter fra Herning Kommune, hvad synes du så kommunens rolle skal være i sådan en situation? Hvad skal kommunen gøre? Kan de gøre noget og skal de gøre noget?

U: Ikke nødvendigvis. Jeg tror, at ved at kommunen støtter det som er i gang rent udviklingsmæssigt, gør at vi andre snakker positivt om det. Så det er den vej det
415 skal rundt. Jeg ser at de nu holder introduktionsmøde, og det synes jeg er fint.

Hvis de ellers husker at omtale andet end "Big Blue" og "Det Grønne Lab" (Kommunale udviklingsprojekter på tegnebrættet. Red.). De skal huske at tale om andre ting. Så synes jeg egentlig ikke... Men "lytterlapperne" ud. Men som jeg snakkede om på kommuneplansmøderne, så skal politikerne og
420 embedsmændene arbejde meget mere på tværs og ikke søjlemæssigt. Og det ved jeg er en svær lærer. Det er en meget svær lærer. Jeg har arbejdet indenfor sundhedsvæsenet, også oppe i ledende... Vi havde en sygehuschef. Alle kurser skulle indebærer at man var repræsenteret på tværs. Han ville ikke have selektive kurser. Så det siger noget om hvor svært det er at arbejde på tværs. Det

425 er noget kommunen skal øve sig i, og vi skal øve os i at holde kommunen fast ved
det, og så kunne det også godt være at politikerne som jo har visioner med
hensyn til udviklingen i kommunen, og embedsmændene er for manges
vedkommende oplært i en vis tænkning på de store anstalter i de meget store
byer. Så har jeg ikke sagt for meget. At de måske skulle være mere bevidste om,
430 hvordan hinanden tænker.

I: Ja, der er i hvert fald noget mere "inter-kommunicielt" kommunikation som
ville være meget godt.

U: Ja, det er der. Det kan vi godt mærke. Men det må vi jo prøve at holde fast i.
Politikerne vil gerne samarbejde, og nogle af embedsmændene vil også. Og nogle
435 vil gerne på papiret. Men arbejde på tværs er svært, og at få den der store
rationelle tænkning væk... Som jeg siger, så er der cost and benefits, men man
tænker ofte kun på cost. Og nu skal vi også have tænkt benefits ind, for ellers
sidder politikerne meget pludseligt med et stort problem, tror jeg.

I: Et sidste spørgsmål jeg har, det er om du har overvejet at flytte væk her fra
440 området? Altså, har du gået med tanker i løbet af de her 10 år, at "Nu flytter jeg
fandme"? Det kan jo godt være man har været utilfreds med kommunen, eller at
man gerne vil noget andet?

U: Nej, det er kun kommet fordi at vi pludselig godt kan mærke at vi begge to er i
starten af 70'erne, og huset skal holdes ved lige, og faktisk mere end det. Det er
445 sådan når man har 500 kvm bygninger og 3,5 tønder land, jamen så er der noget
der skal holdes. Og hvis det ikke skal falde i pris, så skal vi holde det, og der kan
vi se at de orker vi ikke fremover, for vi bliver jo kun ældre og skavankerne
begynder at melde sig. Så har jeg indset, at så er vi nødt til at flytte på et
tidspunkt. Det har vi jo drøftet sammen med vores børn, og der sagde datteren
450 om vi ikke skulle bo i et fællesskab så? Og hun er jo også tudet ørene fulde af, at
man også selv skal passe sine gamle, når den tid kommer. Og så er det nemmere,
og det ville passe mig fint. Vi har alligevel så separate liv, at vi kan godt bo ved
siden af hinanden uden at sidde lårene af hinanden. Så det ender det formentlig
med, og så flytter vi fra kommunen. Men det er ikke fordi at vi er vrede, sure eller
455 utilpasse på nogle måder, men det er bare fordi at med de børn der går i skole og
deres fritidsaktiviteter... Det binder mere, og det forstår vi sådan set godt. Vi vil
også gerne have mere skov, og der er vand der også, og så kan det jo måske

forenes. Og så må jeg se til den tid, hvor mange kræfter jeg har. For lige nu der favner jeg... Men jeg bliver også ældre, og så kan jeg måske finde mig en plads
460 eller fem i Silkeborg Kommune.

I: Men som du også selv siger, at hvis det kræver så meget energi at være herude... Nu skal man jo håbe at den energi du har lagt betaler sig tilbage på et senere tidspunkt, men hvis du også selv stadig skal gøre sådan en stor indsats, for at være en del af lokalsamfundet, så kan det jo også godt være at man til sidst
465 næsten ikke gider mere? Og så ender man jo med at sidde helt mutters alene på en stol...

U: Jamen, det er rigtigt. Og jeg har da også en tanke om, at yngre kræfter kommer til, hvis man forestiller at flere og flere unge flytter ud på landet, og så skal de jo også forme det liv de skal have der. Og ikke bare os gamle.

470 I: Tror du sådan en ung gut som mig på 25, tror du at man vil... Har jeg meget til fælles med sådan nogle der bor herude... Er det let at integrere sådan nogle unge, eller hvad oplever i?

U: Der er ingen tvivl om, at de unge som flytter derud, de skal have en eller anden interesse for naturen, hvad enten man vil fiske eller sejle. For nogles
475 vedkommende skal man have gode hænder, og man kan ikke flytte ud og så regne med at man kan gå på café eller i biografen hver aften. Man skal selv have nogle aktiviteter og noget drive. Jeg deler folk op i ydere og nydere, og hvis man kun er nyder, så skal man ikke flytte derud. Det skal man ikke. Men man kan finde mange interesser. Vi har skydebane og vi har BTX-bane, og vi har
480 jagtforeninger, bådelaug og cykelgrupper.

I: Men tror du man som ung familie så kan identificere sig med de mennesker der bor derude?

U: Vi har jo unge familier derude som får børn derude. Men det kommer an på hvem den unge er, som jeg siger. Hvis det er nydere, fyren, så skal han ikke flytte
485 derud, for der er ikke noget... Du kan nyde naturen, men hvis du er vant til at nyde kammeraterne og lige droppe ind og få en øl et sted, så er det ikke der du skal bo. Der er også længere mellem de ugifte unge, for de flytter jo efter uddannelsesstederne, og det er jo noget som "Danmark På Vippen" arbejder for at få tilbage. Men de unge, når de så har fået uddannelse og familie, så flytter de
490 tilbage. I hvert fald nogle af dem. Man har lavet nogle undersøgelser der siger at

60% flytter måske ikke lige tilbage til stedet, men så til egnen. Og når vi så går rundt og siger goddag til de nye, så er det unge familier. Der blev født 23 børn sidste år i Fursundsegnen...

I: Det er da meget pænt.

495 U: Ja, det synes jeg også. Ud af 1500 mennesker.

I: Jeg har faktisk lige set statistikken, og i Europa er det faktisk kun 3 børn pr.1000 indbyggere. Så ved du det.

U: Nej, det er ikke så meget.

I: Men jeg stopper her. Tak for deltagelsen.

Bilag 5: Interview 4 - Steen

I: Jeg ved ikke om du kunne starte med at fortælle lidt om dig selv?

S: Jeg hedder Steen Simonsen og jeg er født i Virum, som er 20 km fra

- 5 Københav. Min far var købmand og det ville jeg så ikke være, så derfor blev jeg elektronikmekaniker, indtil han åbnede forretning i Holbæk og så gik jeg med i den forretning og så har jeg været købmand eller handlende indtil jeg gik på efterløn. Da jeg var på efterløn, så skulle jeg jo lave et eller andet, og så kiggede jeg rundt i omegnen og i mellemtiden var der sket det interessante at min far og
- 10 jeg havde knyttet vores virksomheder tæt sammen. Han havde en masse penge og jeg havde en masse tid, og så bragte vi dem sammen. Så lavede jeg blandt andet en vinimport, hvor hans penge var involveret. Så fik han kræft, og det sker jo, og så inden det var for sent, så fik vi det så delt ud. (Herefter følger en lang forklaring om uvæsentlige emner ift. dette speciale og som derfor udlades. Red.).

15

Transskriberingen genoptages fra 06.07 min

I: Men nu drejer det sig jo lidt om Skive Kommune, og hvad var årsagen til at i kom herud?

- S: Det var netop det at vi havde været på en base Sverige i fire år, og vi følte at
- 20 Gud sagde til os at vi skulle gøre noget andet, og samtidig med det, så prøver jeg at finde ud af hvor min tegnebog kunne betale huset – og det kunne den her. Vi havde egentlig kigget et andet hus ud, men det var intet værd, og jeg skulle bruge et par millioner på at få det til at køre, og det var ikke sjovt. Så kører jeg tilbage til ejendomsmægleren og spørger om han ikke har noget andet. Det har han så, og
- 25 det er så det hus vi bor i nu, og vi har ikke lavet noget som helst herinde. Alt var malet, pænt og nydeligt. Vi har sat en ovn op og fået skiftet nogle vinduer hist og pist, men ellers har vi ikke gjort noget.

- I: Men nu er du jo fra københavnseggen oprindeligt og din kone er fra Glostrup, så i har jo en tilknytning til det område sådan oprindeligt. Men man kunne jo
- 30 også have valgt at tage... Der er jo også billige huse på Sjælland eller Fyn? Hvorfor lige Skive?

S: Sydsjælland... så skal du næsten ned på Falster. Det ved jeg ikke hvorfor det ikke var interessant. Eller det ved jeg forresten godt. I mellemtiden i min historie, så har vi mødt nogle mennesker rundt omkring, og de bor blandt i Jylland. Så
35 tænkte vi, at vi jo kunne flytte til Randers, og så var det at cirklen blev større og større. Så landende den heroppe og så faldt vi for det, og så følte vi at det var her vi skulle være. Sådan var det. Så vi følte det bare rigtigt.

I: I snakkede om at i kendte nogle mennesker, men hvordan var mødet? I er kommet til et helt fremmede sted hvor i vitterligt ikke kender nogen? Du siger i
40 startede med at søge ved Randersegnen, og nu kommer man herud og ikke kender nogle mennesker. Hvordan var det?

S: Det var egentlig meget spændende. Vi kommer herud og du har fuldstændig ret i at vi kiggede lidt på hinanden, og spurgte om hvordan vi lærer de her mennesker at kende? Hvordan får vi en kontakt? Det gjorde vi så på flere måder.
45 Den ene er at min bil gik i stykker. Min nærmeste naboer er mekaniker og så gik jeg ned og snakkede med ham, og han var en flink fyr.

I: Så de tog okay imod jer da i kom?

S: Alle har været positive, og jeg er blevet involveret i alverdens foreninger og jeg er velkommen alle vegne. Nu har vi efterhånden fået masser af venner rundt
50 omkring.

I: Nu kommer du jo som københavnner, som jo er lidt et fy-ord i dele af Jylland, og du har din kirke osv. Men har i mange ting til fælles med folk heroppe, eller hvad synes du?

S: Dem som bor lige her, der er fællesskabet begrænset. Vi er gode venner,
55 snakker sammen og er enige om at byen skal leve. Men det er sådan hovedprincipperne i det de har her. Og så møder man jo også folk som er kristne – det sker jo. Engang imellem er der nogle at der er så visionære at de kan se ud over deres egen næsetip. (Herefter følger endnu en uvæsentlig forklaring. Red.).

60 Transskriberingen genoptages efter 12.45 min

I: Men for at vende tilbage til det her, synes du så at der var nogle udfordringer i at flytte...

S: Nej, der var kun udfordringer i at vi skulle lære at tale sproget. Anne (hans kone. Red.) ville gerne til Danmark fordi hun var træt af at tale engelsk hele

65 tiden. På sådan en base med 31 nationer der er engelsk det gennemgående sprog, men hun ville gerne tale dansk. Så kommer hun herover, og så kan hun heller ikke forstå hvad de sagde, fordi det kan man altså ikke.

I: Nej, det er en lidt anderledes dialekt må man sige.

S: Det må man sige ja til. Men folk er meget søde, venlige og meget positive. Jeg
70 har ikke mødt nogen. Intet.

I: Men er der andre tilflyttere i området... Føler du nogle gange når du går hen og møder mekanikeren som har boet her altid, synes du så at de er gode til at involvere jer, eller i er sådan lidt udenfor?

S: Det er de. Det er lidt svært at svare på, for det kan let lyde negativt når man
75 svarer.

I: Men hvis det bare er sådan det er...

S: Men ja, antallet af mennesker skrumper ind, så for så at få nogle mennesker til at gøre nogle ting, så har man brug for nogle mennesker som er aktive. Og jeg er aktiv. Jeg har været ude i verden og jeg har rejst rundt i verden, og jeg ved da
80 godt hvad det drejer sig om. Jeg er med og jeg har både været i Sydeuropa og Indien og rundt omkring. Så ja, det ved jeg godt.

I: Så der er meget interaktion mellem...

S: Der er rigtig meget interaktion og der er nogle herlige ildsjæle som bor her i forvejen, og de er jo glade for at der kommer en ny ildsjæl. Og så tager man det
85 med.

I: Men har du et indtryk af at de måske har et fællesskab som ligger udenfor dig, så at sige?

S: Nej, det har jeg ikke. Tværtimod. Vi er inviteret til guldbryllup og andre ting. Men nej, jeg føler ikke at jeg er udenfor nogle steder. Det gør jeg ikke.

90 I: Det er jo meget rart. Det kan jo nogle gange være svært at komme til et nyt lokalsamfund. I snakker ikke sproget og i har ikke nogle relationer hertil, så kan det vel være svært? Man kan selvfølgelig være med til sociale arrangementer hist og her... Men det kræver måske også man kommer ud af døren?

S: Det kræver at man kommer ud af døren. Men der er en meget stor forskel på at
95 bo i Århus eller København. I de første år af mit liv der boede jeg på Vesterbro i København, og så flyttede vi ud til Virum derfra. Så jeg ved alt om hvad det vil sige at bo inde midt i København. Og herude er du ikke så ensom som du er i de

store byer. I de store byer er du ensom, og det kan godt være du kan gå ned og stritte med lillefingeren og drikke en kop kaffe nede på en eller anden cafe. Men

100 herop, der er det mennesker.

I: Så selvom der er færre mennesker, så er interaktionen mellem mennesker måske større?

S: Den er mere hjertelig og meget mere positiv. Og den er meget med at komme hinanden ved. Jeg fik et blackout i bilen for 14 dage siden, og antallet af

105 mennesker her omkring som har reageret er helt fantastisk. Anne fik tre tilbud om, at hvis hun skulle ned og besøge mig på hospitalet, så skulle hun bare sige til og så ville de køre. Det er ikke rart at få sådan et uheld, men på den anden side var det meget rart at opleve at vi bor faktisk i et samfund, hvor man interesserer sig for hinanden, og også for os.

110 I: Ja, det er jo rart at der er det her med at man tager sig af hinanden.

S: Hvis man bor inde på Vesterbrogade og spekulerer på hvor mange der ville komme farende...

I: Men synes du er du har samme ophav som dem? Din opvækst på Stenbroen og så den opvækst herude...

115 S: Den er jo forskellig.

I: Ja..

S: Den er meget forskellig og der er mange ting som jeg ikke ved. Men du kan jo være klog eller meget klog. Du kan godt gå ud og sige at jeg ved godt hvordan det her er, fordi at det har jeg læst. Men du kan også gå ud og sige, at hvordan

120 fungerer det her? Det er jo ikke så lang tid siden at vi havde folketingsvalg og der hørte vi nogle mennesker fra København, og du store kineser hvor kunne de tale ned til dem som bor ude på landet. De er jo tåbelige, fordi at de laver jo ingenting. Det eneste de roder med, det er papirer. De producerer intet. (Herefter følger endnu en uvæsentlig forklaring. Red.).

125

Transskriberingen genoptages ved 21.50 min.

S: (...) Det kommer an på, hvilken attitude ønsker du at have. Da jeg flyttede i min første lejlighed, der var der otte mennesker der boede der i forvejen, og der var

- 130 kun én familie som jeg havde en smule forbindelse med – ellers var der ikke nogen. Herude, der er 325 mennesker og hvor jeg har forbindelse med 100.
I: Så man kender faktisk mange flere?
S: Man kender mange flere og mange flere kender mig. Det er for eksempel ikke nogen god idé at glemme og hilse når man kører bil.
- 135 I: Men da i nu flyttede herud, og nu siger du at i startede i Randers... Som jeg hører det, så kunne det i princippet have været hvor som helst...
S: Det kunne have været hvilket som helst sted på Sjælland eller Fyn. Det er fuldstændigt ligegyldigt.
I: Så i havde ikke været på egnen før? F.eks. på Fur?
- 140 S: Nej, vi vidste ikke at det eksisterede.
I: Når i nu har boet her i tre år efterhånden, er der så nogle steder at i synes godt om efterhånden? Er i tit på Fur f.eks.?
S: Vi er på Fur hver gang vi har udenlandske gæster eller folk der ikke har været heroppe, da det er et interessant område som man skal se. Eller
- 145 middelalderborgen over i Åsted.
I: Men har i fået en stærkere tilknytning til området?
S: Det vil jeg nok sige. Det her, det er mit hjem.
I: Så du føler dig allerede hjemme?
S: Det her det er mit hjem, det er her jeg bor og det er her jeg er.
- 150 I: Havde du det også på den måde da du boede i Sverige f.eks.?
S: I Sverige der var det noget andet, fordi at der boede vi på 100 tønder land, hvoraf de 30, der lå der huse på.
I: Sådan en lille landsby?
S: Det var sådan en lille landsby for sig selv, og vi var alt fra 250 til 80 mennesker
- 155 hele tiden.
I: Så sådan en stor lejr på en eller anden måde?
S: Sådan en stor lejr. En hel del af dem var koreaner og afrikanere. De er meget flinke, men de er anderledes.
I: Ja, nu siger du jo at koreanerne er anderledes, og det er selvfølgelig langt fra
- 160 Skive til Korea... Men nogle gange er der også bare langt fra Virum til Skive. Er det det samme man møder?

S: For mig er funktionen den samme. Hvordan går du til dine mennesker? Med en tilgang at jeg ved mere end dig, eller med en tilgang om at du ved noget som jeg gerne vil vide. Og det er jo den menneskelige forskel der er på om du vil være
165 københavere eller...

I: Men det kunne godt være at man synes at det var nogle spøjse typer herude?

S: Naturligvis er der nogle spøjse typer, det er der da. Nogle af vores venner, hvis vi sidder her, så har vi to (interviewpersonen og jeg. Red.) sagt cirka 1000 gange mere til hinanden end han siger på en hel aften. Men vi oplever jo en fantastisk
170 dybde i de mennesker, og pludselig sker der et eller andet og man har ikke sagt andet end goddag og farvel, og så lige pludselig så står han der og giver en hånd med. Det synes jeg da er fantastisk. Et lille eksempel er at jeg har bier og naboen har en rapsmark. Og det er jo kanon for bier. Og jeg satte et bistade ud til ham, og uden at han har sagt noget, så har han taget en bakke med vand med ud til dem.
175 Uden at sige noget eller gøre noget. Han gjorde det bare. Så fik jeg også nogle rabarber op osv. (Herefter følger endnu en uvæsentlig forklaring. Red.).

Transskriberingen genoptages ved 28.33 min

I: Men kunne du føle dig ligeså tilknyttet og hjemme i f.eks. Sønderborg?

180 S: Jeg ville bare gå uden for døren, så det ville jeg sagtens. Det er da klart.

I: Det kan godt være du synes at det havde eller der var noget særligt her? Nu har du jo boet og været mange steder...

S: Jeg har været mange steder, men jeg har aldrig boet heroppe. Det eneste tilhørsforhold du kan have og som jeg engang imellem bruger, hvis det kniber
185 med tilknytningen, så nævner jeg at min bedstemor var fra Hvide Sande.

I: Men når man nu ser på statistikker over til og fraflyttere rundt i landet, så er det jo indenfor de første par år at folk de flytter. Hvorfor tror du at folk de flytter?

S: Man tømmer det her og flytter ind mod byen – er det dét du mener?

190 I: Nej, bare sådan at man flytter til et sted og... lad os sige at der flytter 100 til Skive Kommune, jamen så de første to år så er det 25 % der flytter og næste år er det måske kun 10 %, så det falder altså jo længere tid man bor der kan man sige.

S: Men vi to ved jo godt hvad en Sinus-kurve er. Og du har ikke fat i det som er ude på siderne, og det glemmer vi og skære af fordi vi kun kan klare at bruge

195 middeltallet. Og derfor bliver det jo lidt forvansket. Men nogle flytter jo herfra fordi at de skal ind til Århus og studere.

I: Det er jo det. Der er selvfølgelig en naturlig fraflytning.

S: Så hænger de fast det.

I: Men det er mere folk som kommer hertil, til de her yderområder.

200 S: Det gør de fordi de oplever at byens larm og murstene ikke er sjove.

I: Men hvad tror du så der er grunden til at mange af dem flytter igen indenfor de første par år?

S: Det er fordi de glemmer at gå ud af døren. De glemmer at interessere sig for deres medmennesker.

205 I: Ja, det er jo vigtigt at interessere sig når man er ny sådan et sted.

S: Ja, og her til august, der skal vi holde vejfest, og så kommer folk her. Det hele drejer sig om at være åben. Og dem som er ældre, de flytter måske herud for at få noget frisk luft. Deres børn studerer i Århus eller København, og så får de børnebørn, og så må de hellere være sammen med dem og så flytter de så derind.

210 Det kan være en årsag. Det kan også være en årsag at de bliver syge, og så er det mere behageligt at bo i nærheden af et sygehus end at bo heroppe. Men jeg vil nok sige at jeg blev temmelig overrasket, og nu skete der mig ingenting, da jeg fik det blackout. Der gik meget kort tid, og så kom ambulancen, og de vinkede helikopteren væk og de afmeldte lægebilen. Så synes jeg egentlig ikke at jeg lever ret langt væk.

215 I: Nej, hvis det er indenfor en overskuelig tid.

S: Indenfor en tidsramme af en halv time, der var der en ambulance, en lægebil og en helikopter

I: Ja, nogle gange der falder man jo også bare om. Får man et hjertestop og der

220 ikke er andre i huset... Så er det jo lige meget om du bor inde i Århus.

S: Jeg kan jo bo på stueetagen på en ejendom i Århus, så er der ikke nogle der finder mig før 14 dage senere.

I: Det skete for min nabo.

S: Det er jo fantastisk synd at vi har sådan en dårlig kontakt med vores

225 medmennesker at det kan ske. Jeg ville jo skynde mig at flygte fra sådan en by, hvor sådan noget det sker, for det er godt nok ikke sjovt at bo i. Der var f.eks. en her i går som kom ind i gården og bare ville høre om hvordan jeg havde det. Men

hvor mange gør det i København? Jeg synes det er vigtigt at bo i et samfund, hvor vi gør noget for og med hinanden. For dit liv bliver jo rigere.

230 I: Men nu siger du at du generelt har kontakt med folk og at du er blevet taget godt imod. Synes du det er et sted du kan identificere dig med? Det er godt nok et vældigt fint ord...

S: Som jeg har udtrykt, så er det her mit hjem. Og ja, det her er mig.

I: Men var det det her du havde forestillet dig dengang du var en 20-årig knægt?

235 S: Så er det jo det at jeg aldrig nogensinde har været på landet. Hvis du kigger ud i haven, så går der høns på min græsplæne. Så vi har et antal høns, og vi har et ænder som ligger på ællinger og så har vi syv bistader. Dengang var det jo transistorer og dioder og andet...

I: Så hvordan går du til der hvor du er fra og så til det her?

240 S: Det er fordi at jeg har lært at menneskers liv er spændende og jo mere jeg lukker op for mit liv, jo mere spændende bliver det. Jo mere oplever jeg og jo mere viden samler jeg.

I: Så du er ikke blevet præget for meget af din opvækst?

245 S: Jeg tror at min far og mor på en eller anden led så har de åbnet den. Og det er egentlig en sjov udtalelse, for de gæster vi fik i mit barndomshjem, det var nogle som jeg fandt og inviterede. Men jeg har ikke tænkt over at jeg identificerer mig med området her. Jeg vil ikke bryde mig om at flytte herfra.

I: Men det er jo også en måde at formulere det på kan man sige.

250 S: Men det er jo klart, at jeg skal finde ud af det når du spørger mig, for jeg har ikke tænkt på det før. Men jeg vil ikke bryde mig om at flytte herfra, for det er meget sjovt, fordi at min kone som er fra Glostrup og heller aldrig nogensinde har haft noget som helst med andet at gøre med sin lille have, i sit lille gule hus i Sorø. Så gik hun tur blandt villahaver, og det undre hende lidt at nu er der ikke rigtig nogle villahaver i nærheden. Men hun kan godt lide at være her. Og jeg tror
255 også at det har noget at gøre med at det udfordre hende. Det er hende som tager sig af hønsene og ænderne, og jeg er dybt imponeret... Så kom der en og spurgte om vi ville have nogle undulater, og vi havde et bur til ovre i stalden. Men hun kan i den ene hånd sidde med en høne og æde den, og med den næste hånd der kigger hun og siger at den høne har det ikke godt, og så klapper vi hovedet af den.
260 Og så i gryden. Det er vældigt når man tænker på at hun aldrig nogensinde i sit

liv har haft med det at gøre. Da vi startede så kiggede vi på Google for at finde ud af hvordan man tager fjerene af en høne. (Herefter følger endnu en uvæsentlig forklaring. Red.).

265 Transskriberingen genoptages efter 40.08 min.

I: Men når du nu siger at din kone er blevet glad for... Vil du så sige at i sætter pris på andre ting nu end i gjorde tidligere?

S: Ja, det vil jeg jo nok sige at vi gør. Men det er lidt svært. For mens jeg arbejde, så arbejdede jeg. Jeg synes det er udmærket at du har en arbejdstid fra 8-16, men

270 det har jeg aldrig haft. Som selvstændig arbejde jeg 24 timer i døgnet og interesserede mig kun for min forretning og hvordan den kørte. Da det så slutter, så er der et nyt samfund som jeg skal ud i. (Herefter følger endnu en uvæsentlig forklaring. Red.).

275 Transskriberingen genoptages efter 42.30 min.

I: Men da i ledte efter et hus oprindeligt, havde du så tænkt at det skulle være et nedlagt landbrug? Var det en del af målet, eller kunne det ligeså godt have været et lille byhus inde i Randers?

S: Ja, det kunne vi godt.

280 I: Men så havde i nok ikke haft to høns ude i haven?

S: Så havde det været et andet liv.

I: Men hvis du nu havde lyst til dengang at have høns og ænder, så ville du måske have kigget mod hvor du kunne få det henne. Men er det så noget du sidenhen har lært at sætte pris på, at du har de muligheder som er her?

285 S: Der åbner sig nogle muligheder her som jeg ikke var klar over. Men hvis jeg nu havde sat mig ned og skrevet op på et stykke papir hvad jeg gerne ville, så havde jeg jo lukket for en kanon mængde af muligheder. Nu har jeg åbnet for de muligheder i stedet for og de kommer ind.

290 Interviewet afsluttes herefter.

Bilag 6: Interview 5 - Peter

I: Jeg ved ikke om du kunne starte med at fortælle lidt om hvem du er, og hvornår du er flyttet hertil?

5 P: Jeg hedder Peter Hansen, jeg er født i 1970 så det vil sige at jeg er 46 år, og vi flyttede hertil for cirka 10 år siden. Oktober 2006.

I: Hvor er du flyttet fra oprindeligt?

P: Det kommer fuldstændigt an på hvor langt vi skal gå tilbage...

I: Jamen, hvor er du f.eks. født og opvokset henne?

10 P: Jeg er opvokset på Fyn ude på landet.

I: Så det var ikke helt fremmede for dig at flytte ud på landet her i Skive?

P: Nej, men i mellemtiden havde jeg lige været et smut forbi Amsterdam, Hamborg og København. Og så var det sådan set bare tilfældigt at vi endte med at bo her.

15 I: Ja, for hvad var årsagen til at i egentlig endte med at flytte til Skive?

P: Det var fordi at vi var kommet hjem fra Tyskland og så flyttede vi til København. Så syntes vi at vi ikke gad at betale så meget for murstenene, så vi flyttede ned til Falster. Så fik vi en datter og så sad vi og kiggede på, at min kones familie bor her oppe i Thisted og så sad vi og kiggede, og så sagde vi at vi fra

20 Falster næsten havde lige så lang tid som vi havde fra Hamborg til Thisted. Og var der nogen grund til at vi så boede der? Så snakkede vi så om at vi skulle flytte, og så har jeg familie på Fyn og hun har i Thisted og så tog vi en passer med 200 km i luftlinje, og indenfor det område skulle vi flytte hen. Det gav jeg så også min arbejdsgiver besked om, og min arbejdsgiver sagde at ligegyldigt hvor jeg
25 flyttede hen, så havde de et job til mig.

I: Det var da dejligt.

P: Og så fandt vi det vi bor i nu på internettet, fordi at vi gerne ville bo på landet. Så solgte vi vores hus på Falster og så købte vi det heroppe.

I: Så det var et aktivt valg at vælge at bo på landet?

30 P: Ja. For jeg har det sådan at jeg vil hellere have noget ro rundt omkring os. Og en storby kan man altid vælge til og køre til. Og leje et hotelværelse hvis man har

lyst til at gå i byen. Men jeg kan godt lide det der med at når børnene skal vokse op, så skal de have lov til at løbe rundt i haverne og have det sjovt.

I: Men når du nu... Som jeg hører det så har i jo ikke nogen kontakter på selve
35 Skiveegnen.

P: Det har vi overhovedet ikke. Der kom vi op som novicer.

I: Hvordan var det så at møde de her mennesker?

P: Jeg vil sige at vi er blevet taget rigtig godt imod i den lille by vi bor i. Vi bor omkring 20 km nord for Skive, og vi er blevet taget rigtig godt imod af de lokale
40 og naboerne. Vi har fået et rigtig godt forhold til vores naboer og vi hygger rigtig meget med dem. Og også den lokale idrætsforening heroppe. Jo mere man selv deltager i det, jo mere får man også ud af det.

I: Det er jo det som mange siger. Det kræver en indsats af en selv.

P: Ja, og det hjælper også at have børn for eksempel. Vi bestemte os for at vi ville
45 flytte inden at vores datter skulle starte i børnehave, fordi at hun ikke lige pludselig skulle stå midt i det hele og have skoleskift og alt sådan noget. Det ville vi ikke have.

I: Så i havde egentlig et okay forhold mellem de fastboende og så dig som tilflytter?

50 P: Ja.

I: Nu er du selvfølgelig født og opvokset på landet, men har boet mange år i storbyen. Men synes du at du havde noget til fælles med dem, og tænker at i har meget de samme værdier?

P: Jeg vil sige, at indenfor værdier så er der mange af dem som vores børn går i
55 Skole med som anser de samme værdier som vigtige, som vi også gør. At man er ærlig, og man sørger for at holde sin sti ren, og at et ord er et ord. Det er ikke så flyvsk som det kan være i nogle storbyer.

I: Men det kunne godt være du tænkte at, de her mennesker kan jeg faktisk identificerer mig med, eller at de er nogle spøjse typer?

60 P: Man kan så sige det på den måde, at det er en blanding. Der er jo også de 100% lokale og som man har lidt svært ved at forstå, fordi de taler deres egen dialekt.

I: Men apropos det med dialekten, var der så nogle udfordringer da i kom dertil? Var der noget hvor du tænkte det første år, at det her bliver op af bakke?

- P: Nej, for min kone og jeg har det nok sådan, at vores hjem er der hvor vi stiller
65 vores taske.
- I: Når i nu har flyttet meget rundt?
- P: Flyttet meget rundt... Vi har bare boet i andre lande. Det er jo ikke fordi at vi har flyttet meget rundt. Vi har boet i Tyskland i 8-9 år, så det er jo ikke at flytte meget rundt. Det er bare et andet land.
- 70 I: Det er bare det her med at når man kommer som ny, så var der ikke rigtig nogle udfordringer ved det?
- P: Nej, det synes jeg ikke. Vi er blevet taget rigtig godt imod i lokalområdet.
- I: Er der sådan generelt en interaktion mellem de fastboende og tilflyttere? Eller er man lidt for sig selv i starten?
- 75 P: Nej nej nej. For sig selv, det er man ikke. Da vi landede heroppe, så var det nærmest sådan at alle skulle ned og se på de nye giraffer som kom til byen. Og lige med det samme, så blev vi inviteret med til sølvbryllup og fester. Det er sådan en tradition i vores lille by med ni huse, at vi holder Sankt Hans sammen. Så laver vi bål omme i vores have, og så alle naboer samler sammen og så sidder
80 vi og hygger os med det. Vi har lidt jord til at alle afklippede grene bliver samlet oppe i vores have, og så tænder vi ellers det.
- I: Men når i nu kommer til sådan et samfund, så kan det jo være svært at komme til et sted da der er mange ting som er nye og man lige skal finde ind i det. Er der noget man skal være særlig opmærksom på, når man nu kommer sådan ud på
85 landet?
- P: Man skal ikke bare lukke sig inde. Man skal være åben. Man skal selv ville det, og hvis man bare er en som flytter ud på landet, fordi at herude der kan man få det lidt billigere, og så holder sig lukket inde og ikke tager kontakt til de andre, og ikke lader døren stå åben og siger at de skal komme ind og drikke en kop
90 kaffe. Så får man ikke noget forhold.
- I: Som tilflytter skal man gøre en indsats?
- P: Man skal selv gøre en stor indsats.
- I: Forsøger du også at... Nu er du jo ifølge nogle af dem stadig en tilflytter, men forsøger du at gøre en indsats når der kommer nye til?
- 95 P: Det er jo sådan at når folk flytter til byen, jamen så gør vi noget for dem. De får lige en blomst og vi siger hej, og man får sig lige en hyggesnak hen over vejen.

Hvis de... Vi har lige nogle unge mennesker der er flyttet ind herude, og hvis de har brug for en skovl, så kommer de bare og henter den.

I: Så der er et tæt naboskab?

100 P: Ja. Og det er jo det som er kendetegnet ved at flytte på landet. Eller det skulle det i hvert fald meget gerne være. Jeg ved godt at det nogle steder er anderledes...

I: Men i snakkede om at din kones forældre boede i Thisted, men er Skiveegnen ellers et sted i har opholdt jer tidligere?

105 P: Nej.

I: Så i havde ikke tilknytning til nogle fysiske steder i området?

P: Vi havde sat en luftlinje med 200 km fra Odense og 200 km fra Thisted og indenfor det område. Så måtte vi se hvor det bragte os hen.

110 I: Men nu har du jo boet der i nogle år. Har du så lært at sætte pris på nogle fysiske steder, som du efterhånden synes du sætter pris på?

P: Når jeg kommer hjem fra arbejde i 10-12 timer, og man kommer hjem og kan gå i haven og høre fuglene synge. Og man kan sætte sig på cyklen og bare køre ned til stranden. Sådan nogle ting er fandme dejlige. Man føler at området, at i stedet for at bo i en storby, jamen så har hver time fem kvarter. Der er en helt
115 anden ro på ens person også.

I: Men er det noget der har ændret sig for dig? Nu kan man sige at i har boet mange år i Hamborg og er blevet vant til det her storbyliv? Nu er du selvfølgelig opvokset på landet...

120 P: Jeg har altid sagt at jeg ville ud og bo på landet igen. Jeg kunne aldrig nogensinde tænke på at have børn i en by. De skal have mulighederne for at bygge en hule i et træ. De skal ikke stå og slå på en brosten.

I: Eller kaste med dem for den sags skyld.

125 P: Det er så hvordan man udlægger det. Om man er på Christiania eller hvor man er. Min kone stammer også fra landet af, så det har hele tiden været sådan at vi gerne vil tilbage til landet. Men der er ikke nogle der siger at når vores børn flytter fra reden, at vi så ikke kan finde et andet sted.

I: Nej, nu har i jo boet nogle forskellige steder. Men vil du kalde det sted du bor nu for hjem for dig?

P: Det er hjem.

- 130 I: Men er der noget sted at du føler dig ligeså stærk eller stærkere tilknyttet i Danmark?
- P: Jeg føler stadigvæk at når jeg kommer ned og besøger mine gamle kammerater i Tyskland, jamen så er det jo også en del af mig. Men jeg føler mig ikke hjemme på samme måde som jeg gør her. Men der er jo ikke nogen der siger, at når min
- 135 kone og jeg bliver pensionister og ikke synes at det danske vejr er specielt spændende, at vi så ikke vælger at rykke teltpælene op og så rejse til et andet land.
- I: Så det er mere personer som knytter dig til området, end at det er området i sig selv?
- 140 P: Ja. Jeg kunne da godt finde på, og det har jeg også sagt til min kone, at jeg kunne da godt finde på at flytte igen. Jeg kunne da godt finde på at flytte til Østrig. Det kan jeg også godt lide.
- I: Det er jo også helt fair kan man sige.
- P: Man kan så sige, at der er min kone og jeg så lidt underlige, fordi at vi har
- 145 prøvet nogle andre ting end de fleste andre.
- I: Men nu er i jo tilflyttere til en kommune, og når man ser generelt på statistikkerne, så er der relativt mange af dem som flytter til en kommune, som flytter derfra i løbet af få år. Der er selvfølgelig nogle som flytter pga. uddannelse, men hvorfor tror du at folk de flytter efter få år? Og særligt i udkantssteder?
- 150 P: Jamen det kan måske være fordi de flytter hertil angående et job, som de måske synes er interessant. Og når de så har haft det job i et stykke tid, så kan det være der er en virksomhed som skal rationaliseres, og så lige pludselig kan de ikke have videre karrieremuligheder. Eller det kan være at de har én funktion i den virksomhed de er i, og den ene funktion er der ikke nogle videre
- 155 muligheder indenfor det firma, og der er måske ikke så mange andre steder at søge hen.
- I: Så det er meget med job, tror du?
- P: Job har også en betydning, men så selvfølgelig også familiære ting. Men man skal også bare være indstillet på... Som min kone sagde, så bestemmer vi os for at
- 160 flytte på landet, og det er så bare ensbetydende med at vi bliver nødt til at have to biler.
- I: Så kommer der jo nogle gange også lidt mere luft i budgettet.

P: Ja. Så kan det godt være at vi bliver nødt til at sige, at så i stedet for at have 20 minutter på arbejde, jamen så har vi en time på arbejde. Men det er nogle ting
165 som man skal gøre sig klar, og der er måske nogle som synes at det er rosenrødt at flytte på landet, og så pludselig står der og skal køre en time til og fra arbejde.

I: Nu kan jeg så næsten regne ud at du har en datter som er i teenageårene.

P: Jeg har én på 11 og én på 8.

I: Når i nu har dem, så kunne man jo også forestille sig at der var noget kørsel af
170 dem til og fra sportsaktiviteter osv.

P: Nej, det klarer de sådan set selv.

I: Så det opfatter i ikke som noget problem?

P: Den store, hun kan cykle i skole. Der er 2,5 km. Og om vinteren så kører bussen lige foran døren. Og igen, så kommer det også an på hvor meget
175 curlingforældre man er. Fordi at dengang der var lærerkonflikt der for to et halvt år siden, der måtte hun også selv klare det. Der gik hun i 2.klasse, men det klarede hun selv. Så det kommer an på hvor meget curlingforældre man er.

I: Men hvis vi nu skal vende det om til dig igen. Nu sagde du at du følte dig hjemme, men synes du at du er blevet mere og mere tilknyttet, og i så fald
180 hvordan og hvorfor?

P: Selvfølgelig bliver man mere og mere tilknyttet, fordi man får jo også en større og større omgangskreds på stedet hvor man er. Så får man også en tilknytning til det sted man bor og man går og ordner nogle ting og sætter dem i stand. Man gør mere og mere ud af sit hjem og man opbygger sit hjem sammen med sin familie,
185 på det sted man nu er. Jo mere man opbygger, jo mere tilfreds man bliver med at være der hvor man er, jo rarere bliver det derfor også at være der.

I: Sådan hænger det i hvert fald tit sammen...

P: Det er jo en effekt som er selvforstærkende, og jeg må da indrømme at jeg ikke har nogle overvejelser i min nuværende situation, at jeg skal flytte herfra.

I: Så det er kun hvis der sker den her store ændring i dit liv, som det trods alt vil
190 være, hvis børnene flytter derfra og ikke skal hjem og bo lige foreløbig?

P: Ja. Og man bestemmer sådan set, at når man skal på pension og man ikke kan få tiden til at gå, selvom jeg ikke tror det kommer til at være sådan for mig og min kone. Vi plejer sådan set at have nok at lave.

I: Men det skulle mere være for at prøve noget nyt?

195

P: Ja, det skulle være for at opleve noget nyt, eller det kunne være at vi lukkede huset af i et halvt år af gangen, og at vi så et halvt år af gangen ikke er hjemme. Der er jo flere muligheder.

200 I: Så både at man bliver mere knyttet til de fysiske steder, men også de sociale bånd der er?

P: Man bliver jo knyttet til de fysiske steder og de sociale bånd. Vi er kommet herop hvor vores børn er små, og de er jo nærmest indfødte heroppe. Man kan så også sige, at min kone og jeg vi bor her, men vi arbejder begge på Mors, hvor de er endnu mere lokale.

205 I: Jeg tænker at mange af din omgangskreds derude, de er vel fastboende eller lokale?

P: På den anden side kan man sige, at ud af de lokale, så er der en halv englænder, en halv italiener og en fra Litauen. Så de er jo også internationalt fremsynet. Så det er sådan en stor blanding af nationaliteter der så samtidige er,
210 og det er jo også ensbetydende med at området kan rumme flere forskellige typer og mennesker. Og det er jo sådan noget som jeg synes er sjovt.

I: At det er så rummeligt et sted?

P: Ja, og at man har så mange forskellige måder at se tingene på.

I: Er det måske en af fordelene ved at bo på landet, at man har mulighed for at
215 være meget rummelig?

P: Det kan man godt sige. Og der er også den fordel at vi f.eks. ikke er særlig gode til at huske og låse tingene. Vi låser når vi kører hjemmefra om morgen og vi låser op når vi kommer hjem, men når vi er hjemme, så står døren altid åben. Og hvis der så lige pludselig kommer en klassekammerat af børnenes, jamen så
220 kommer der en klassekammerat. Om vi har én, to eller tre børn i huset, det er sådan set lige meget. Der er plads til det.

I: Men syntes du, når du nu har boet her nogle år, syntes du så at du sætter pris på nogle andre ting nu, end du gjorde da du kom derud? Nu ved jeg jo ikke hvor aktiv du har været i de foreninger osv.?

225 P: Der er jeg ikke den som er vildt aktiv, det indrømmer jeg blankt. Jeg har et arbejde der tager en stor del af min tid.

I: Er der ting som du ellers sætter pris på nu, som du måske er overrasket over at du er til?

P: Jamen, jeg spiller badminton én gang om ugen, og der er også nogle aktiviteter
230 for børnene. Men det jeg primært tænker på, det er at være der for mine børn, og
ikke så meget hvad jeg selv synes er sjovt. Det er mere mine børn som skal nyde
det, for de skal også vide at de har en far som gider at bakke dem op, i stedet for
at de bare har en far som kommer hjem fra arbejde og er sur og træt, og bare
ligger sig hen. Og så næste dag tager han på arbejde og så derefter i fitness, fordi
235 at han synes at det er sjovere at gøre det end at være sammen med børnene. Så
vil jeg hellere være sammen med mine børn.

I: Så der er ikke de helt store ting? Du har ikke ændret dine præferencer som
sådan? Hvis du forstår mig ret?

P: Jo, selvfølgelig har jeg da ændret mine præferencer. Før kunne jeg da måske
240 godt prioriterer noget andet, men da vi flyttede herop og havde vores børn med,
og hvor vi så sagde, at vi vil hellere være mere sammen i familien og have mere
ro på, end at vi skal have et eller andet "tjuhaj-liv", hvor vi kører rundt i en
sportsvogn og har det sjovt. Der er jo forskellige tider af livet.

I: Så det er ikke stedet, men det er mere dine omstændigheder?

P: Ja, men så er vi så også faldet godt til på stedet. Hvis vi ikke var faldet til her og
245 ikke havde fået en godt forhold til lokalbefolkningen, jamen så var vi nok ikke
blevet her så længe. For hvis vi havde stået her og syntes at alle naboerne var
nogle idioter, jamen så havde vi jo nok også tænkt på at flytte.

I: Ja, betyder det noget, at man ikke synes at naboerne er idioter for at man bor
250 der? Eller kunne det i princippet være ligegyldigt for jer?

P: Jeg tror ikke det kunne være ligegyldig for nogen...

I: Men det kunne godt være at i havde fundet det her helt perfekte landsted som
lå lige ned til vandet, og så er i egentlig ligeglad med det som er omkring jer?
Sådan er der jo nogle der har det.

P: Så ville jeg nok være sådan en person som prøver at få det rundt omkring mig
255 til at blive mere fornuftigt. Så kunne man jo også være grum og sige, at vi er
flyttet til en by, hvor de fleste de var pensionister, så der kommer jo en naturlig
udskiftning. Det var ikke den pæne måde at sige det på. Men så kunne man bare
sige, at hvis naboerne havde været af en kaliber end de var, jamen så måtte man
260 jo måske bare bide i det sure æble.

I: Ja, for lad os nu sige at i kommer derop... Kunne det have været en årsag til at flytte, hvis naboerne var nogle idioter? Det er selvfølgelig meget spekulativt.

P: Det er svært at sige. Der vil jo være forskelle på om man bor til leje eller om man har købt noget. For har man købt noget, så har man jo forpligtet sig til at
265 betale nogle penge. Og det sælger man jo ikke lige indenfor 14 dage igen. Så derfor kan man jo sige, at vælger vi det her, så må vi også tage det andet med. Og så er det jo at man nogle gange tager en satsning, og så må man sige at det her er faktisk meget godt.

I: Ja, det finder man jo ikke ud af før man prøver det?

270 P: Det finder man ikke ud af før man sidder i det. Der kan man så også sige, at der måske er mange som flytter til Skiveegnen og lejer sig ind i et hus et eller andet sted, og de så siger at de ikke kan med naboerne, og så pakker de sydfrugterne og flytter igen. Så har man en større fleksibilitet i det, end når man har bestemt sig for at sætte nogle penge i det.

275 I: Men når man nu flytter til et nyt sted, så er der jo også en kommune man flytter ind i. Der er jo mange af de her, lad os kalde dem yderkommuner, som har problemer med faldende befolkningstal osv. Synes du er kommunen skal gøre en større indsats for jer tilflyttere, for at få jer til at føle jer bedre tilpas, eller synes du at kommunen skal gøre noget i den forbindelse?

280 P: Der må jeg nok melde pas, fordi at jeg ved faktisk ikke rigtigt hvad kommunen gør.

I: Nej, men det er jo ligeså meget et validt svar, for det er jo det som er spørgsmålet... For de fleste mennesker, der spiller kommunen jo ikke nogen rolle.

285 P: Men her, der har kommunen jo sørget for at der er en lille by i nærheden, de har sørget for at der er en god skole og gode muligheder for vores børn. Der er en god idrætsforening, dagplejemødre og der er det hele i den lille by der er. Så man kan jo sige, at det er så fornuftigt nok. At man så engang i mellem kunne tænke sig at bustiderne var lidt bedre for andre mennesker, det er så noget andet. Jeg
290 kunne da godt tænke mig at bussen den kørte bare en lille smule senere om morgenen, således at min datter ikke skulle vente en halv time op på skolen før hun skal til undervisning. Men det er jo igen, de er nødt til at kigge på hvornår de fleste mennesker skal med bussen, og hvornår de skal ankomme til Skive,

fremfor hvornår den skal ankomme 2 kilometer væk herfra. Det er jo sådan

295 noget hvor jeg siger, at det er det vi tager med i købet ved at flytte herud.

I: Så du mener at man må gå lidt på kompromis, når man så vælger at flytte sådan et sted hen?

P: Ja, for dem som bor herude og som arbejder inde i Skive og skal med bussen, de skal måske være arbejde kl.8, og det passer bussen jo så fint med. Det passer

300 bare ikke så ikke lige for min datter, som kun skal ét stop med bussen. Og der må vi jo så gå på kompromis med. For det er jo vigtigere at dem som skal ind på gymnasiet inde i Skive at de kan komme derind til tiden. Det er jo en prioritering som også kommunen skal gå ind og gøre. De skal sige " at vi er nødt til at prioriterer de her ting, for det er bedre for størstedelen af dem som bor ude i

305 randområderne".

I: Det var det jeg havde for nu. Mange tak for din deltagelse.

Interviewet er herefter afsluttet.

Bilag 7: Spørgsmål til spørgeskema

Mit navn er Morten Sig Møller og jeg er i gang med at skrive mit speciale i Samfunds-fag på Aalborg Universitet i samarbejde med Skive Kommune, og jeg vil gerne sige tak for at du vil deltage i denne undersøgelse om tilflyttere i Skive Kommune!

Du kan deltage i undersøgelsen, hvis du er flyttet til Skive Kommune indenfor de seneste 10 år og ikke bor i selve Skive by. Hvis dette ikke er tilfældet, må du gerne afslutte spørgeskemaet.

Formålet med dette spørgeskema er at undersøge hvilke forhold, du finder vigtige for at du er bosat i Skive Kommune, og spørgsmålene vil derfor knytte sig til både fortiden, nutiden og fremtiden. Spørgeskemaet er 100% anonymt og data vil kun blive delt med Skive Kommune. Hvis du ønsker at deltage i et interview, så er det muligt at skrive din email i sidste spørgsmål.

Hvis du har spørgsmål eller kommentarer, så kontakt mig endelig på mmolle13@student.aau.dk

På forhånd tak!

Køn

- (1) ☐ Mand
- (2) ☐ Kvinde

Alder

- (1) ☐ 18-24
- (2) ☐ 25-34
- (3) ☐ 35-49
- (4) ☐ 50-66
- (5) ☐ 67 eller derover

Civilstatus

- (1) ☐ Single
- (2) ☐ I et forhold
- (3) ☐ Gift
- (4) ☐ Fraskilt
- (5) ☐ Enke/enkemand

Hvilket postnummer er du bosat i?

- (1) ☐ 7800
- (2) ☐ 7840
- (3) ☐ 7860
- (4) ☐ 7870

Antal personer i husstanden

- (1) ☐ 1
- (2) ☐ 2
- (3) ☐ 3
- (4) ☐ 4 eller flere

Har du hjemmeboende børn?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej, men jeg har børn
- (3) ☐ Nej, jeg har ingen børn

Hvad er dit højeste afsluttede uddannelsesniveau?

- (1) ☐ Folkeskole
- (2) ☐ Gymnasium / handelsskole
- (3) ☐ Erhvervsskole (håndværker)
- (5) ☐ Kort videregående (mindre end 3 år)
- (4) ☐ Mellem videregående (3 - 4 år)
- (6) ☐ Lang videregående uddannelse (mere end 4 år)

Nuværende beskæftigelse?

- (1) ☐ Faglært arbejde
- (2) ☐ Funktionær
- (3) ☐ Hjemmegående
- (4) ☐ Leder
- (5) ☐ Ufaglært arbejde

- (6) ☐ Under uddannelse
- (7) ☐ Uden beskæftigelse
- (8) ☐ Pensionist
- (9) ☐ På orlov (sygdom eller barsel)
- (10) ☐ Selvstændig
- (11) ☐ Ved ikke
- (12) ☐ Ønsker ikke at besvare spørgsmålet

Hvor lang tid har du boet i området?

- (1) ☐ 0-1 år
- (2) ☐ 1-3 år
- (3) ☐ 3-5 år
- (4) ☐ 5-7 år
- (5) ☐ 7-10 år

Hvilken beskrivelse passer bedst på det sted, du er opvokset?

- (1) ☐ Storby (København, Aarhus, Odense, Aalborg)
- (2) ☐ Større by (over 30.000 indbyggere)
- (3) ☐ Mellemstor by (5.000 - 30.000 indbyggere)
- (4) ☐ Mindre by (1.000 - 5.000 indbyggere)
- (5) ☐ Landsby (200 - 1.000 indbyggere)
- (6) ☐ I et landdistrikt (under 200 indbyggere)
- (7) ☐ Ved ikke

Hvilken beskrivelse passer bedst på det sted du er flyttet fra?

- (1) ☐ Storby (København, Aarhus, Odense, Aalborg)
- (2) ☐ Større by (over 30.000 indbyggere)
- (3) ☐ Mellemstor by (5.000 - 30.000 indbyggere)
- (4) ☐ Mindre by (1.000 - 5.000 indbyggere)
- (5) ☐ Landsby (200 - 1.000 indbyggere)
- (6) ☐ I et landdistrikt (under 200 indbyggere)
- (7) ☐ Ved ikke

Ud fra ovenfor nævnte definitioner, hvilken beskrivelse passer bedst på det område, du bor i nu?

- (1) ☐ Mindre by (1.000 - 5.000 indbyggere som fx Glyngøre, Roslev, Balling)
- (2) ☐ Landsby (200 - 1.000 indbyggere som fx Selde, Hjerik, Lihme)
- (3) ☐ Landdistrikt (under 200 indbyggere)

De følgende spørgsmål vil være et tilbageblik og vil omhandle årsagerne til at du flyttede til området. Du skal altså tænke tilbage på, hvordan du havde det, da du først flyttede til området.

Har du eller er der personer i husstanden, som har en historisk tilknytning til området? (Vælg gerne flere)

- (1) ☐ Ja, jeg har tidligere boet i området
- (2) ☐ Ja, en i husstanden har tidligere boet i området
- (3) ☐ Jeg har familiære kontakter i området
- (4) ☐ En fra husstanden har familiære kontakter i området
- (5) ☐ Jeg har arbejdet / jeg arbejder i området
- (6) ☐ Jeg har taget en uddannelse / jeg uddanner mig i området
- (7) ☐ En fra husstanden har arbejdet / arbejder i området
- (8) ☐ En fra husstanden har taget en uddannelse / tager en uddannelse i området
- (9) ☐ Nej, hverken jeg eller nogen i husstanden har en historisk tilknytning til området
- (10) ☐ Ved ikke
- (11) ☐ Andet

Hvor vigtige var følgende erhvervsmæssige eller sociale faktorer for at du flyttede til området?

	Meget vigtigt	Mindre vigtigt	Ikke vigtigt	Ikke relevant for mig
Jeg eller min partner havde i forvejen arbejde i området	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Jeg eller min partner fik arbejde i området	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Jeg eller min partner blev/bliver uddannet i området	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Bedre arbejdsmæssige muligheder	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Bedre uddannelsesmæssige muligheder	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Flyttede hertil i forbindelse med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Flyttede sammen med partner	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Flyttede fra eller blev skilt fra partner	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Ønske om at bo tættere på min eller min partners familie	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Ønske om at bo tættere på mine eller min partners venner	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Flyttede tilbage til området, hvor jeg eller min partner er vokset op	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐

Hvor vigtige var disse faktorer for at du valgte at flytte til området?

	Meget vigtigt	Mindre vigtigt	Ikke vigtigt	Ikke relevant for mig
Flyttede grundet tilbuddet/udbuddet af kommunale services i det nye område	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Gode muligheder for offentlig transport i området	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Gode muligheder i forhold til at pendle til arbejde eller uddannelse	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Gode muligheder for kultur og fritidstilbud	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Sociale aktiviteter og et aktivt foreningsliv	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Et ønske om mindre stress i dagligdagen	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Muligheden for at bo i grønnere omgivelser	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Ønske om at bo i rolige omgivelser (fx mindre trafik)	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐

Hvor vigtige var følgende boligrelaterede forhold for at du flyttede til området?

	Meget vigtigt	Mindre vigtigt	Ikke vigtigt	Ikke relevant for mig
Ønske om en større bolig	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Lavere boligudgifter (huspriser, husleje)	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Muligheden for at få den helt rigtige bolig	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Fandt det nuværende boligområde mere attraktivt	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐

De følgende spørgsmål vil omhandle hvilke faktorer, som er afgørende for at du bor i området nu og i fremtiden.

På en skala fra 1-10, hvor 10 er meget tilfreds, hvor tilfreds er du så med at bo i området?

Hvad kunne gøre dig mere tilfreds? (Vælg gerne flere)

- (1) ☐ Bedre offentlig transport
- (2) ☐ Flere og bedre offentlige institutioner
- (3) ☐ Bedre foreningsliv
- (4) ☐ Flere sociale aktiviteter
- (5) ☐ Bedre jobmuligheder
- (6) ☐ Større økonomisk råderum
- (7) ☐ Mere natur
- (8) ☐ Hvis familie og venner boede tættere på
- (9) ☐ Kortere afstand til job
- (11) ☐ De nuværende forhold lever op til mine ønsker og behov
- (10) ☐ Andet

Hvor vigtige er følgende faktorer for din nuværende og fremtidige bosætning i området?

	Meget vigtigt	Mindre vigtigt	Ikke vigtigt	Ikke relevant for mig
Arbejde	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Uddannelse	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
At familiære relationer forsat er bosat i området	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
At venner forsat er bosat i området	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Lave boligudgifter	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐

	Meget vigtigt	Mindre vigtigt	Ikke vigtigt	Ikke relevant for mig
Sociale aktiviteter og aktivt foreningsliv	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Natur og grønne omgivelser	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Trygge og rolige omgivelser	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Gode muligheder for at pendle	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Gode muligheder i forhold til offentlig transport	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Udbuddet og tilbuddet af kommunale services (skole, ældrepleje osv)	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐
Andet	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(0) ☐

I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn?

	Meget enig	Delvis enig	Hverken eller	Delvis uenig	Meget uenig
Jeg følte mig fra start hjemme i området	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg føler mig nu hjemme i området	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg føler der var en overensstemmelse mellem de ønsker jeg havde og de ting, som området kunne tilbyde, da jeg flyttede herud (fx natur, fysiske rammer)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg sætter pris på andre ting nu end jeg gjorde, da jeg flyttede hertil	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Meget enig	Delvis enig	Hverken eller	Delvis uenig	Meget uenig
Jeg kunne identificere mig med de værdier og de mennesker, der boede her, da jeg flyttede til området	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg kan nu i højere grad identificere mig med de værdier og holdninger, som mine medborgere og lokalområdet har	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Da jeg først flyttede herud syntes jeg, at jeg havde meget til fælles med menneskerne i området	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Man har som tilflytter en anden livsstil end de fastboende, som har boet i området i mange år	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Som tilflytter har man ikke meget til fælles med de fastboende	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det er vigtigt for mig, at der er overensstemmelse mellem mine og mine medborgeres værdier	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg anser mig selv som værende en del af lokalsamfundet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg føler, at jeg i fremtiden kan blive en del af lokalsamfundet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Deltagelse i foreningslivet og fællesskabet er vigtigt for mig	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Meget enig	Delvis enig	Hverken eller	Delvis uenig	Meget uenig
Skive Kommune hjalp mig til at blive introduceret og integreret i området	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Beboerforeningerne har været behjælpelig i forbindelse med at blive en del af lokalsamfundet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Deltager du i sociale arrangementer i lokalområdet? (fx julefest, foredrag osv)

- (2) ☐ Ja, jeg deltager og hjælper med at afholde arrangementer i området
- (1) ☐ Ja, jeg deltager i aktiviteter
- (3) ☐ Nej, jeg deltager ikke
- (4) ☐ Der er ingen lokale aktiviteter

Hvordan er dit forhold til de andre beboere i området?

- (1) ☐ Jeg har primært mine sociale kontakter i lokalområdet
- (2) ☐ Jeg har primært mine sociale kontakter udenfor lokalområdet
- (3) ☐ Jeg har kontakter til både folk i og udenfor lokalområdet
- (4) ☐ Jeg har ikke så mange sociale kontakter

Hvordan har du oplevet dit møde med lokalsamfundet?

- (1) ☐ Det har været nemt for mig at blive en del af lokalsamfundet
- (2) ☐ Det har været svært for mig at blive en del af lokalsamfundet
- (3) ☐ Jeg har ikke en interesse i at blive en del af lokalsamfundet

Kan du uddybe dit svar på ovenstående spørgsmål?

Hvorfor er det svært at blive en del af lokalsamfundet? (Spring over hvis ikke relevant)

- (1) ☐ Jeg synes, at der er en skepsis overfor tilflyttere
- (2) ☐ Jeg føler mig fremmed i lokalområdet
- (3) ☐ Lokalområdet virker meget lukket og det er ikke let at blive en del af
- (4) ☐ Jeg deltager sjældent i aktiviteter i lokalområdet, hvor det er muligt at møde nye mennesker
- (5) ☐ Andet

Hvad synes du at der skal til, før at du kan blive en del af lokalsamfundet? Skriv selv. (Spring over hvis ikke relevant)

Hvis ja, hvilke årsager ligger bag disse overvejelser?

Hvis du ønsker at deltage i et uddybende interview, så indtast venligst din email

Tak fordi du deltog i undersøgelsen. For at afslutte skal du trykke "afslut" i højre hjørne. Spørger du om du vil lukke siden, skal du trykke ja.

Hvis du har spørgsmål eller kommentarer, kan jeg kontaktes på mmolle13@student.aau.dk